

retinete & facite in timore dñi. Et erit uobis ui
ta in æterna. Est enim dñs qui operatur in uobis.

Et facite sine retractatione quęcumq; facitis.

Et quod est optimum dilectissimi. gaudete in xpo.
et p̄cauete sordidos in luctu. In omnibus sint p̄ca
tiones ur̄e palam ante dñm. & estote firmi in sen
su xpi. Et quę integra & uera & pudica & iusta
& casta. & amabilia facite. Et quę audistis &
accepistis. in corde retinete. & erit uobis pax.
Salutate omnes sc̄os in osculo sc̄o. Salutant uos
omnes sc̄i. Gratia dñi nr̄i ihu xpi cum spū ur̄o
& facite legi colosensibus. & colosensium uobis.

EX PL EP AD LAODICENSES.

D iuana tibi prima de pango laudis usq;
Omni sub spatio pectore cū timido

P aulis permilogi duce te documenta relegi
Qui caelo monitus est uir apostolicus

A nobis atqui summum fore te dat amari
Cerni non alibi et loca posse poli

I gnaroq; tui male te simul atq; fatenti
Promittit uanum demone suppliciu

R emata tanta sui semp me fac imitari
Aure qđ audiui inferre corde m̄h

U t doctus desc ualeam le morem superare
Et possis vto sic fore cum dño

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

205.
104
BENEDICAT VOS Dñs. & Amen. Post episcopos
prbri. de inde monachi. de inde scola. de inde
om̃s processores. & mansionarii & intrant in secretariū.

ORDO PROCESSIONIS SI QVANDO ETC FESIVIS
diebus missam celebrare uoluerit. ita ut ab una
quis patribus occidentalibus est constitut².
hic cernitur scriptus.

OST QVAM PRIM A HORA
CELEBRATA FVERIT IN CONVENTU
fratrum. quę apud quosdam capitulū
nuncupatur. a decano uel cantore singuli ad
missam ministeria acturi destinandi sunt. Et

cum tintinnabulum ad tertiam sonuerit. om̃s simul
fr̃s in chorum ordinatum conuenire debent humera
libus & albis. apud quosdā autem casulis induti.

Sed processionem coram ep̃o acturis. ac uide eccle
siae sacratio ornamenta prebenda sunt. Prespiteris
duobus qui ep̃m ducturi sunt cappe. diaconis
stole & dalmatice. Subdiaconis uero sibi congrue
uestes. quę apud quosdam subdiaconales nomi
nantur. & map pule in sinistra manu ferende. aco
litis candelabra & thuribulum portaturi. casule.

His cum induti fuerint. acolitis candelabra portantib;
subdiaconibus. archi subdiacono qui euang̃ fert
in medio stante. extra sacrarium. siue intra ubi

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

promerear; Hic salus nra xpi. e. du aut uiri se ipsos saluare non possunt.
 si comminuti fuerint quomodo alicui salutē poss p̄stare. Audiens haec
 euphymius p̄s̄er iussit oleū ualde calente extēses eos supinos inuenire eorū
 p̄fundi. Cūq; hoc factū fuisset. sc̄r felix & fortunatus dixer̄; Vere p̄nom
 dñi nri ihu xpi p̄ quo hoc patimur quia nihil calore sentimus; Sed potius
 refrigeriū nob̄ p̄stitisti; Eleuantib; aut eos cū multa iracundia p̄s̄er iniqui
 tatis iussit plūbatis maxillas eorū contundi dicens. iniuriae deorū ex ore quo
 p̄cedunt oportet puniri; Sc̄r aut fortunatus dix̄; Impuissime diaboli
 minister excogita adhuc nequissima pena quā nob̄ inferas; Nā dño dō au
 xiliante nob̄ nihil torm̄torū possumus terreri. quia p̄fctō ē. angelus dñi qui
 om̄a membra nra confortat; Quidā aut ex consiliariis p̄s̄ididix̄; Domine
 p̄s̄er. haec om̄a torm̄ta isti inimici deorū immortalū plaude sibi habere
 uidentur; Sediube eis capitale dictare sententiā; Nā quantū potes aduer
 sus eos furere; Tunc p̄s̄er iussit capita eorū imputari; Et ducentes eos ministri
 foris ciuitatē iuxta flumiū qui ē. secus ciuitatē aquilezense. ubi flexis
 genibus orantes dixer̄; Gr̄as tibi agimus dñe ihu xpe quia n̄ nos dispeexisti
 & agonē nr̄m sic ex uno utero innexi sumus. ita in unū agonē mart̄yrū
 nos p̄curram; Oramus & p̄dimus te dñe ut ita nos p̄mittas ingredi postas
 paradisi; Ubi om̄s qui p̄ tuo nomine de hoc seculo cū mart̄yrū palma ad
 tuā gl̄iam puener̄; Haec eis orantibus porrigentes sibi inuicē osculo scō
 orationē dominicā corā omnib; facientes; Accessit spiculator & singulorū
 capita separauit; Relinquentes eos ministri abier̄; Nocte aut uener̄
 uiri religiosi ciuitatis cū lintheaminib; mundis & aromatibus condierunt
 corpora eorū occulte; Et sup̄ uenientibus ibidem puinciales eorū ciuitatis
 uincenciae uolentes corpora eorū ad suā patriā p̄ducere. & ciues aquilezen
 sis n̄ eos p̄mitterebant; Sicut diu int̄ eis eēt intentio m̄duentes p̄pter
 paganorū sc̄ritiā ex diuinitu hoc inter se ordinauer̄. ut unū tenerent apud
 sem̄ & ipsos & aliū memorate ciuitatis uincenciae ^{p̄ducendi} relaxarent; Quidā di
 om̄ptis largiente mis̄dia factū ē; Mart̄yri zatis aut sc̄di felix &
 fortunatus mart̄yres xpi sub die xviii. k̄ sept̄b. Regnante uero dño
 nro ihu xpo cui ē. honor gl̄a & potestas in secla saeculorū. amen;

xv kt SEPTBR PASSIO S̄C̄I AGAPITI. xxxviii

Sub rege antiocho pagano erat quidā puer nomine agapitus tunc sc̄m

temerario ordine. easdē lemigas de manu hominis usurpauit.
et puero suo pcepit. ut quando hora uescendi ueniret. eas ad
comedendū diligentē ppararet. Et cū ante ipsū fuissent alla
te. prius quā cecis inos posuisset. ita factū ē. ut neq̄ guttur
possent ingredi. neq̄ ex ore pici. et sepius anxius uexaretur.
ita ut guttur ei. uel caput tumesceret. Sic unus expueris in
quiens ait. qđ p lemigas quas homo ad uirū dī deferabat.
ex hoc male pateret̃. Tē sepe dictus ragnaricus equū suū
quē sedere cōsueuerat. sternere pcepit. et p unū expueris suis
ad famulū dī pardulū direx. et ita pcepit. ut p stratus suis
pedibus deoscularet̃. ueniāq̄ dep̃casset̃. p culpa quā in eo com
miserat ut relaxaret̃. ac p eo dñi miām exoraret. Et cum ho
mo ante uirū dī aduenisset. et cuncta retulisset. tē uir
dī hilarissimo uultu. et q̄si subridens dix. O fili. semp̃ etra
ria sūt impiis. pcepta iusticie. Nos aut̃ et si in magnis tribula
tionibus positi sumus. tam̃ a conditore nr̃o. omnino non su
mus despecti. Vos aut̃ quomodo debetis erogare p̃p̃a. dum
rapitis aliena. Et cōtinuo nihil moras agens. oratorium in
gressus. p eo dñi miām diutissime orauit. et oleū benedic
tum. et aquā manibus suis dedit. Et cū homo ad eundem
ragnaricū reuersus fuisset. et oleo eū punxisset. et aquam
in os posuisset. easdē lemigas. unde ingressę fuerant. cum
magno strepitu redier̃. et ita sanus factus ē homo. Rursusq̄
multis diebus crebro ad uirū dī ueniens gr̃as agens. confi

Atendo peccata sua. laudē dabat dō.

Aliud quoq̄ fert̃ miraculū. qđ p eū dñs operat̃ ē. Dum

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

temerario ordine. easde lemigas de manu hominis usurpauit.
et puero suo pcepit. ut quando hora uestendi ueniret. eas ad
comedendu diligent ppararet. Et cu ante ipsu fuissent alla
te. prius qua cecis inos posuisset. ita factu e. ut neq guttur
possent ingredi. neq exore pici. et sepius anxius ueraretur.
ita ut guttur ei. uel caput tumesceret. Sic unus expueris in
quiens ait. qd plemugis quas homo ad uiru di deferabat.
ex hoc male pateret. Tc sepe dictus ragnaricus equu suum
que sedere csueuerat. sternere pcepit. et p unu expueris suis
ad famulu di pardulsu direx. et ita pcepit. ut p stratus suis
pedibus deoscularet. ueniaq deprecaret. p culpa qua in eo com
miserat ut relaxaret. ac p eo dñi miam exoraret. Et cum ho
mo ante uiru di aduenisset. et cuncta retulisset. te uir
di hilarissimo uultu. et qsi subridens dix. O fili. semp etra
ria st impius. pcepta iusticie. Nos aut et si in magnis tribula
tionibus positi sumus. tam a conditore nro. omnino non su
mus despecti. Vos aut quomodo debetis erogare ppa. dum
rapitis aliena. Et ctinuo nihil moras agens. oratorium in
gressus. p eo dñi miam diutissime orauit. et oleu benedic
tum. et aqua manibus suis dedit. Et cu homo ad eundem
ragnaricu reuersus fuisset. et oleo eu punxisset. et aquam
in os posuisset. easde lemigas. unde ingressu fuerant. cum
magno strepitu redier. et ita sanus factus e homo. Rursusq
multis diebus crebro ad uiru di ueniens gras agens. confi

Atendo peccata sua. laude dabat do.

lud quoq fert miraculu. qd p eu dñs operat e. Dum

Add 18356

88v

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

Quo intempore scī nālarū martyris corpus quod erat in hor-
 to positum extra ciuitatē leuatum. ad basilicā apostolorum
 quę est in roma^{na} transtulit. Vidimus enim in sepulchro in quo
 iacebat corpus martyris qui quando sit passus usq; in hodiernū seire
 nō possumus sanguinē martyris ita recentē. quasi eadē die fuisset
 effusus. Caput etiā ipsius qđ ab impiis fuerat abscisus ita etiā integrū
 atq; in corruptū cū capillis capitis atq; barba. ut nobis uideretur
 eodē tempore quo leuabat². locū atq; cōpositū in sepulchro. Et
 quid mirū. quando quidē dñs hoc in euangelio ante p̄misit. qđ ca-
 pillus decapite eorū nō periret. Et iā ad ore tanto repleti sumus.
 ut omniv̄ aromatū uinceret suauitatē. Quo leuato corpore marty-
 ris & in lecticia cōposito. statim ad scē celsū martyre qui in eodem
 horto positus est. cū scō sacerdote adorationē p̄teximus. Numquā
 tamen illū antea orasse in eodē loco cōptū habemus. Sed hoc erat
 signū reuelati martyris. si scs sacerdos ad locū ad quē numquā
 antea fuerat oratū isset. Cognouimus tam̄ ac custodib; loci ipsius.
 qđ a parentib; illis traditū sit nō discedere de loco illo p̄ omne
 generationē & p̄geniē suorū. eo qđ thesauri magni in eodē loco
 positi essent. si uere magni thesauri. quos nō erugo neq; timea
 extirminet. nec fures effodiant & furent². quia custos eorū xp̄c est.
 & locus eorū aula celestis est quib; uiuere xp̄c fuit & mori lucrū.

Translato itaq; corpore martyris ad basilicā aptorū ubi pridie
 scōrū aptorū reliquię summa omniv̄ deuotione deposite fuerant.
 cū tractaret ep̄s. quidā de populo repletus spū in mundo clamāre
 cepit se torqueri ab ambrosio. At ille cūuersus ad eū ait. Obmu-
 tesce diabole. quia nō te torquet ambrosius. sed fides scōrū. & in

Quo in tempore scī nīlari martiris corpus quod erat in hoc
 to positum extra ciuitatē leuatum. ad basilicā apostolorum
 que est in roma^{na} transtulit. Vidimus enim in sepulchro in quo
 iacebat corpus martiris. qui quando sit passus usq; in hoc diē scire
 nō possumus sanguinē martiris ita recentē. quasi eadē die fuisset
 effusus. Caput etiā ipsius qđ ab impijs fuerat abscisus ita etiā integrū
 atq; incorruptū cū capillis capitis atq; barba. ut nobis uideretur. in
 eodē tempore quo leuabat. locū atq; cōpositū in sepulchro. Et
 quidem mirū. quando quidē dñs hoc in euangelio ante pmisit. qđ ei
 piliis decapite eorū nō periret. Cū ad ore tanto repleti sumus
 ut omniū aromātū uinceret suauitatē. Quo leuato corpore mar-
 tis in lectica cōposito. statim ad scē celsū martirē qui in eodem
 limbo positus est. cū scō sacerdote adorationē precumq; Nunquā
 tamen illū antea orasse in eodē loco cōptū habemus. Sed hoc erat
 signū reuelati martiris. si scē sacerdos ad locū adque nūquā
 antea fuerat oratū isse. Cognouimus tam ac custodib; loci ipsius.
 qđ apparentib; illis traditū sit nō discedere de loco illo pōne
 generationē & pgeniē suā. eo qđ thesauri magni in eodē loco
 positi essent. Et uere magni thesauri. quos nō erugo neq; timea
 detrimet. nec fures effodiant & furent. quia custos eorū xp̄c est.
 & locus eorū aula celestis est quib; uiuere xp̄c fuit & mori lucrū.

Translato itaq; corpore martiris ad basilicā aptorū ubi pridie
 scōrū aptorū reliquie summa omniū deuotione deposite fuerant.
 cū tractaret ep̄s. quidā de populo repletus spū in mundo clamāte
 cepit se torqueri ab ambrosio. At ille cūuersus ad eū ait. Obmu-
 tesce diabolē. quia nō te torquet ambrosius. sed fides scōrū & in

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

una præteritis illustre: cui fiet cōmemoratio. q̄ram penes te grā collocet. quā de
 bita deq̄ cui hodierna pompa ē distaret ueneratio. Narrabat q̄ grandis natu-
 rit q̄ ad nonagesimū iā p̄pinq̄aret annū. me tē agente annos decē publicis
 ceremonis celebri die orta causa cōmemorationis ex solonis uerbu cūm lep-
 tati enim sollempne familiæ n̄r̄ festis dieb; nos pueros ad certamen memorie
 p̄positis inuitare. premis p̄uerilib; multisq̄ carminib; tam uerū quā nouari
 poetarū memor uer; p̄nunciatu. interq; solonis aliquanto plurib; utq; noui-
 tas commendaret ad grā memini quendā siue qd̄ ita iudicaret. seu qd̄ uella-
 erit an. p̄mereri dixisse plene solonem. uideri sibi non solū prudentia ceteris
 laude dignis. s; a uerū carminib; præstitisse. Igit̄ senex ualde enim memini lexat̄
 eximie qd̄ si non p̄functorie sed dedita. opera poeticam fuisse inq̄ exsecut̄ so-
 lonia mirander. t̄ sermone quē ab egypto reuersus instituerat. implevisq; aq̄
 quidem seditionibus ceteraq; intemperie ciuili dissensionis impediēte ^{defectus} deserta.
 non opinor minore hesiodo t̄ homero futurū fuisse. q̄ ille qui nā istē fuit. o-
 eritia sermo t̄ qd̄ de re instituit. t̄ C. R. Demaximo inq̄ eximie uirtutis. & famo-
 sissimo titulo quē gessit. hec ciuitas. cui extincta memoria ē. tā morte corū q̄
 gesserunt quā ^{longitudine} in p̄sidio teporū. die queso inquit o eritia qd̄ illud op̄ & quatenus actū.
 & a quib; conptū solo tuus recensebat. C. R. Est inq̄ egypti regio delta. cui ciuitas
 nili secundū fluentia iuxta quā satis nomine ciuitas magna quā regit mos uel
 lex satira nuncupat. Ex hac urbe amasis fuit imperator. conditor uē d̄s urbis
 egyptia lingua censent̄ neuth. greca d̄r. abena. ipsi porro homines amatores. abe-
 nientiu istiq; urbis cognatione sese nobilitari p̄ se fer. q̄ solo p̄fectū se satis hospi-
 talit̄ honoratū ēē referebant. Ex p̄tūq; liquido qd̄ de uenustatis memoria nullus
 n̄r̄ nationis uir. ne tenuē quidē habent scientiam. Deniq; cū inconuenienti sacer-
 dotū penes quos p̄cipua sit memoria uetustatis eliciendi studio que scirent ubi
 sacerō de antiquissimis historis athenariū foroneo & niaba. Postq; inundationē
 mundi. de pirra & deucalione studiosq; p̄seq; p̄geret; p̄ sapia renouate genus
 humane usq; ad memoriam parentū annorūq; numerū recensere. irritū se
 ēē. aquodā ex sacerdotib; qui diceret. Osolo. greci. pueri. sēp̄ estis. Nec q̄sq; e grecu
 senex. cur istud diceret p̄ contrariū solonē. quia rudi nouellaq; estis memoria

TIMÆVS PLATONIS ET ALIET FRIB. Diffi-
cilibus habitus. atq; existimatus est ad intellegendū. n̄ ex i becil-
litate sermonis obscuritate nata. Quid enī illo uiro promans.
Sed quia legentes artificiosē rationis quę operatur ex uellicandis
rerū questionib; usū n̄ habebant. Sili genere sic istituto. n̄ ut alienus
sed ut p̄prius questionū p̄bationib; id quod intractatū uenerat osten-
deretur. Illa enim demum certa ē p̄batio. quę congruis accommoda-
tisq; rationib; questiones reuelat. ut sidemotu stellarum oriat̄ aliq̄
cunctatio. ex ea disciplina quę astronomia dicit̄ emanet assertio.
Sidelidum uarietate. & deo quicquid uocib; sonisq; nascit̄ con-
centu tractatus habetur. musice remedus cunctatio sopiat̄. Et p̄suis
id teneatur institutum. quod apertissimis medicis usq; quaq; obser-
uari solet. cum p̄ natura uulnerū. auxilia medicamentorū adhibent
inmedendo. In hoc porro libro cum de statu agatur uniuersę rei
om̄iumq; eorum quę mundus cōplectitur. causa & ratio pre-
stat̄. necesse fuit multas & uarias existere questio nes.
De quibus questionibus tractatus habetur. De planis figuris.
desolidis corporibus. de incorporatione animę uiuificantis
sensibilem mundum. Demotu eius & agitatione p̄perua. De
stellarum discursibus raris & errantibus cunctis ceterarū disci-
plinarum artificialibus remedus occurrendum erat. arithmeticeis;
astronomicis. Geometricis. Musicis. quo singule res domesticis
& consanguineis rationibus explicarentur. Ideoq; his qui i arusi-
et alium usu nō fuerant. tamquam alienigenum sermonem
ignorantibus minime p̄babantur. Porro alii qui unam a-
liquam ex disciplinis p̄ceperant. id solum quod sciebant re-
cognoſcentibus p̄bat̄. Cetera ignorauit obscure late-
bant; Ex quo apparet hoc opus illis p̄pe modum solis
elaboratū. eē ac uideri. qui in omniū fuerant huius modi
sciētiarū usu atq; exercitatione uersati. Quos cū oportet et

nō 16 d
mō p̄redij

IMS. 1 The British Library 2 3 4 5 6 7 8

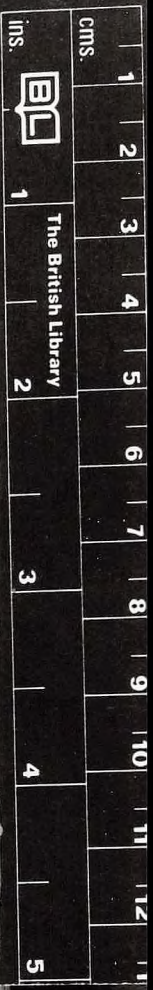
British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

aliquis manibus ceterorumq; arcum molitione construxerit; certe ^{Quid scriptoris uolunta}
 propositum scriptoris considerandum puto. nā si id ageretur in hoc ^{te principale in eo n̄ ēē.}
 libro principaliter ut immortalē esse animam pbarē. non conueni ^{anima ut immortalē ēē}
 rē anime genturā comminisci; propterea quod cuncta quę gignunt ^{pharet. genturā q̄ppe}
 intercunt. At uero cum de mundi hoc est uniuersę rei consi ^{et cū docē nata uidelicet}
 tutione ^{in re} tractetur: ad p̄sens fuit. nascentem & uetud in lucē ^{quęq; motu rē p̄sens demū}
 inducere animā eius. quo audientes. imaginarentur anime formam
 aliquam. p̄ inde. ut eorum omnium quę nascunt̄ uident. Itaq;
 d̄s inquit. t̄rcium anime genus excoogitauit. hoc pacto. ex indiuidua
 semper q̄ in statu suo p̄seuerante substantia. Itemq; alia. quę insepa
 bilis corporum comes p̄eadē corpora scindere se pu ^{tatur}

Tercium substantię genus mixtum. locauit mediū inter utraq; sub
 stantiam & cetera. Quid est quod ait. docet nos substantiam
 siue ut ciuero dicit. essentiam duplicem esse. unā indiuiduam.
 alteram p̄ corpora diuiduā; & indiuiduam quidem esse
 eam cuius generis sunt omnia eterna & sine corpore. quę
 intelligibilia dicuntur. Diuiduā uero quę corporib; exstendi
 causa est; unum quodq; enim corpus est certe. Quod uero est.
 habet essentiam. Et corpora multa sunt. una uero diuidua essentia.
 quę in uinctis corporibus inuenit̄. Quia igitur una in multis
 simul inuenitur. recte scindere se putat. recteq; diuidua. Igit̄ ex his
 duab; ait opificē d̄m t̄m gen̄ c̄ntis misceuisse. idq; mediū locasse int̄ c̄ntiā
 utraq;. Similit̄ docet naturā q̄q n̄ ēē simplicē s̄ bimembrē. 7 ex his duab;
 sic opificis iussu t̄m nature genus extitisse. qd̄ eque mediū positū
 ēēt inter utraq; essentiā indiuiduam scilicet atq; diuiduam
 Quatenus igit̄ bimembris est natura. omnia inquit naturalia
 uel eadē sibi uel diuersa sunt. eadē genere. diuersa
 specie. ut puta homo & uē equus idem sunt. nam hoc
 & illud animal est. At uero specie diuersa sunt.
 alterum enim ex racinabile animal est. alterum

MS. B.1.1. The British Library 1 2 3 1020506 81 89561964

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

L241578

52

Add 19961

sonos. Primus dr pythagoras notasse. & intellexisse habere aliquā cum
numeris germanitatem. Itaq; diatesseron cantilenam dixit
eandem habere rationem quam habet epitritus innumeris.
rursus diapente simphoniam habere rationem similem
eius quantitatis que est fescuplaris innumeris.
Diapason uero cum optinere duplicis quantitatis. Itaq; com
parationem fecit huiusmodi. ut diapason & diatesseron simpho
nias tantū habere differentiae dicere quantū habent inter
se octo & tria. octo enim iterum & duplex ē. & bis epitritus
trivm numeri. Rursū diapason & diapente rationem optine
re dixit tripli. At & disdiapason quadrupli. Tonon vero
epogdoi dixit habere rationem. hemitonium quod dr. auc
teribus autem dihesis appellabatur. limma cognominavit.
Limma uero est cum aliquid deest integritati. Hoc ipsum
quod deest hemitonium siue limma dixit hanc habere
rationem quam habet inter se numeri comparati. idē
ducentorum quinquaginta. vi. summa aduersus summam
ducentorū quadraginta trium. Experiundo ad disciplinam
harum rerum atq; intellectus uocatus. Suspendit enim
opinor momenta ponderum certa chordis equa libus tam
inprolixitate quam inerasitudine. & inuenit eum qui tons
dr. in octo eē momentis. Ita simphonia musicæ simpho
niæ numero concinere inuenitur. Quia igitur diapa
son ex duabus primi generis cantilenis diatesseron &
diapente confiat. Ratio autem diapason quidem in dupli
ci quantitate posita inuenitur. diatesseron uero in tri
to. diapente autem in fescuplo. Etiam is numerus quem in
duplici quantitate diximus inueniri. constat necesse ē ex tri
to & fescuplo. Ctenum .viii. numerus .vi. numeri epitritus ē;
.viii. numeri & .xii. numerus fescuplaris; .xii. igitur numerus .vi. numeri

Ordoq. fortis
d. genitor uixit
cordi examine
septe discriminib;
ad similitudinem
plectra cane

planctas sol medius locatus. cordis immo vitalium omniu pstantiam
obtinere intellegatur. Consentit his alexander milesius ita dicens;
Sortitos celsis replicant anfractib; orbes. Vicinum terris circumuolat
aurea luna. Quā sup. muchitur cybelenos alma superne. Hectarcum
ridens late splende citherea. Quadruius inuictus equis sol ignes
ambit. Quartus & etherias metas quē deinde supne. Despicit armi
potens sextus phetontius ardor. Suspicit excelsum brumali frigore
sidus. Plectricane cithare septem discriminib; quos. Adsimiles geni
tor concordi examine uixit. Pythagoreū dogma. ratione armonica
constare mundum celestiaq; distantia congruis & consonis sibi inui
cem interuallis impetu nimio & uelocitate raptus. edere sonos mu
sicos. Quem secutus erat osthenes motu quidem stellarum sonus mu
sicos edī consentit. s. ordine collocationis non eundem esse dicit.
Statim quippe post lunam. sedm altitudinem a terra solidat. me
morans fabulose mercurium cometa recensisse lura cum caelum
ascenderet primitus transcurrentem p eam quē immotu planetum.
ad organicum modum p sonabant. ase inuenit lre similem mira
tum. qd imago ase inuenti operis in celo quoq; reperitur. stellarū
collocationem. quae causa esset conficiendae recensere. primum
se a terra transmisisse lunę globum. post quem superasse solis.
Dehinc mercurii stilbonis & ceterorum cum aplam summa & excellē
Mathematici tamen. neq; hanc neq; unam ordinationē stellarum
errantium ponunt. sed solem quidē post lunā ultra hunc quidē
aliū aliquem exresiduis collocant. Plato & iam in hoc ipso timo p m
altitudinem a terra usq; ad lunare circuli. sedm usq; ad solem
liquido dimensus est & iam in politia. non ordinationem
modo commemorans planetum. sed singulorum magnitudines
uelocitates & iam colores hoc est splendores ac serenitates notans
axem celi item fuso circulosq; axem ambiētes tam extimos & ui
cinos polis quam medios tres uerticulis comparans.

Add 10968
34

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

45 44

animaliū corda sup̄stites. & iā tunc motū agant; ideoq. solē cordis
 optinere rationem. & utilia mundi totius in hoc igne posita ēē
 dicant; ipsā u^o animā in semet ēuertere. n̄ itaq. corporali cūssione
 facta intellegendū s̄ cogitationis recordationisq. gyris. & anfractib.
 parente sibi corpore sic q̄ n̄rē anime motib; corp^o obsequit.
 idq. mundo fuisse iniciū. unde auspiciū indefesse ac sine inter
 missione uite p̄clare. Quandoquidē indefessa & sine int^{er}missione
 uita tēpori ^{cariculis} circulisq. ei^{us} ppagata sit cui tamen alia q̄dā ē & in sup̄limi
 ore maiestate p̄seuerantia. Temporis enī partes. anni m̄ses dies
 hore. At u^o aeu^o. atq. iniciū neq. finis ullus. p̄pt̄erq. indeterminat^{us}
 & p̄petuus. Cū ergo mundū generatū intro dare & consequentē tē
 poris q̄q. generationē mundo aequenā cōmūtus ē; atq. hec quidē
 mox ipse latius explicabit. nunc tam animā docet ēē incorporea
 cū dicit & corpus quidē celi siue mundi inuisibile factū. ipsa
 u^o inuisibilis rationis tam & item modo laminis cōpos. Cunctis intel
 ligibilib; p̄stantior. ap̄stantissimo auctore facta. cū enī dicit
 inuisibile. sensui minime subiacere p̄nuntiat. & q̄d nec visu
 neq. ceteris p̄cipiatur sensib; hoc corp^o ēē minime potest.
 rationis tam cōpos ut declarē naturā rationabile carentē
 corpore. q̄quidē ē anime rationabilis p̄pria & cūueniens ad
 umbratio. Porro q̄d eadē modo latēte adserit. originē eius
 & quasi q̄dā elementa ex quib; eandē int^{er}nutia constituit. re
 cordat & repetit. ut extrin^{is} originib; idē indiuidue diuidieq.
 substantie utq. eadē diuersa naturis coagm̄tata similitudinē
 dissimilitudinemq. rerū bonitatisq. & malitiae diuersitatem.
 optandeq. & execerandeq. nature disparilitatē. facile ipsis in
 rebus recognoscat. ut pote que diuisa sit numeris cōposita
 analogis. apta medicatib; ordinata rationib; musicis.
 scissaq. adeo sexies & rursum de iuncta imortalib; uinculis
 conuenientib; diūso uariog. totū mundani corporis motui.

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

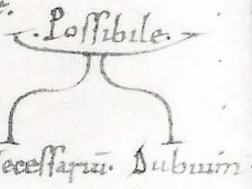
8
7
Add 1998
64
907807
The British Library
2
1
cms.
ins.
seip̄ illud. Ergo qđ ex his p̄cedit in nob̄ ē qđ sequit̄ scđm fatū. qđ alio
nomine fatale dīr. afato plurimū differens ut sunt tria. qđ in nob̄
positū ē 7 ipsū fatū. 7 qđ scđm fati legē p̄meritis imminet. deinde
ipsi uerba ponit qua se comitē dō fixerit anima eiq; uiderit
quē uerē sint usq; ad alteri circuitū tēp̄ erit incolomis. Ac si semp
hoc faciat sēp incolomis manebit. Est q̄ totū hoc lex. 7 edictum
qđ fatū p̄p̄e vocat. Secutū v̄ socrate legis edictū. dō se comi
tē p̄buisse. p̄p̄v̄ socratis op̄. Porro qđ cū ita uiueret socrates. ani
ma ei usq; alteri circuitū tēp̄ incolomis p̄seuerat iuxta fatale
decreū puenit. Ac si semp hoc faciat qđ ē in socrate. sēp erit
incolomis iuxta fatū. hac ratione laio p̄dictū ē ab appolline.
caue uetatos liberū sulcos seras. generat̄ ille te mactabit impie.
7 om̄is aula resperget sanguine. His quippe oraculis ostendit p̄
nes laiu fuisse ne sereret. quē p̄cessio ē. qđ porro insecutū ē iam
in inopetate. lai. s. poti' in necessitate fatali iuxta meritū p̄cessio
nis. Qđ si necesse ēt laio forte illā incurreret. aut iā dudū immi
neret elade illa ex inuitabili necessitate. vacaret seiscitatio. va
caret etiā p̄dictio. Si ille qđ ē ut pote p̄seus quē sequerent̄ semen
tē iuxta fatū fieri vetabat. Sciens inopetate ei positū si abstine
re uellet. Laius v̄ ut homo nesci futuroy. ab eo qđ sciret qđ agendū
sibi ē seiscitabat. Seuit aut̄ n̄ facto eliciente. s. uict' intēperan
tia. Eodemq; m̄ thetis p̄dixerat filio. Si bellaret apud troiā amicā sibi
necē paraturā maturū exiciū cū ingenti fama futurū si rediret ad pa
triā longa uite spacia portendi sine glā. bellauit tam̄ n̄ fati co
gente uiolentia. Nulla quippe in optione ancipiti. s. tāq; bilis
uiolentia. S. p̄pensio iuxta glām fauore q̄b; con cinit etiā illud
platonis. causa penes optantē. d̄s extra culpā itē liberā ēē uirtu
tē. nec ulli obnoxia necessitati. t̄ cū aut animis lachesis nulla carū
sortito subditiōe ēē. uentura. Si p̄sas sponte lecturas sibi doemonē
quē neq; putauit deligendū iuxtaq; mosta d̄s p̄rimigenis int̄dixit

Add 19968

64^u

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

ne edulib; arborū. equib; noticia boni maliq; animis eoz obrepere uesce
rent. Quēcūq; abstinendi. & n̄ abstinendi potestas penescos ēē. q̄consultū
his uellē dī qd̄ cauendū esset ostendit n̄phibiturus frustra si ēē fieri necesse.
Hē aīa de his agem; quē in hominis potestate s̄. Om̄a quē sint res partes aut
trib; diuisa s̄. possibile. necessariū. ambiguū. Possibile ut genus. ^{Necessariū} necessa
riū & dubiū t̄ species. Ergo om̄e possibile t̄ dubiū t̄ necessariū; porro dī
qd̄ necessitate constructū ē. q̄q; possibiliū pleraq; oblatte q̄m̄ pueniant
n̄possunt. Quēdā phibent declinantq; cōsiliis. definitionib; q; adumbrant.
hui m̄di necessariū ē Possibile cui ēctariū impossibile ē. ut ē om̄a orta
occidere. & aucta senescere. Necesse ē enī om̄e qd̄ sit natū emori. & qd̄ usq;
ad senectutē puctū senescere. nec ēctariū ēcti locus scilicet. qd̄ ortū sit
n̄ occidere. Dubiorū v̄ diffinitio talis ē. Dubiū ē. possibile cui aīa contrariū
impossibile ē. ut hodie p̄ocessū solis pluuiā futurā. Hoc enī possibile. ^{t. a.} equē ē aīa
ctariū impossibile ut p̄ocessū solis omnino n̄pluit. Iā v̄ dubioy pueniū plures
differentiā. Quēdā enī fr̄quentia s̄. quēdā p̄eque differentiā ut barbare
atq; scire litteras t̄ agere causas. Aduersant porro frequentib; q; qd̄ rari exem
plis. His porro quē p̄eque pueniunt quē sp̄eque. Sūt q̄ eoz quē p̄eque du
bia s̄ optio penes hominē. q̄t pote rationabile animal cuncta reuocat ad ra
tionē atq; consiliū. Ratio porro & consiliū mot̄ ē intims. ei qd̄ ē anima prin
cipale. Hoc v̄ ex se mouetur. motū. ei assensus ē t̄ appetit. Igit̄ assensus
appetit ex se mouent. nec tam sine imaginatione. quā fantasian greci
vocant. Ex q̄ sit ut p̄sepe fallente imagine. mot̄ ille principalis animę potes
tatis t̄ c̄ensus deprauet. & eligat utriusq; popamus cui rei multiplex causa ē.
t̄ agrestis in c̄sultando. in eligantia. t̄ ignorantia. t̄ nimīū dedita mens in
portuno fauori. t̄ false oppinionis anticipatio. t̄ consuetudo praua. t̄
certe alicui uicē tyrannica quēdā dominatio. Ip̄ta quē uī aut
uolentis delinm̄tis poti; quā uoluntate peccare dms. Quē cū ita sint.
saluā ēē opinor diuinatio ^{ne} ne p̄sagio de ruget auctoritas. Potest quip
pe p̄leius tali facta in formatione. facti c̄siliū dare ^{t̄ non aggrediendi.} aggrediendi.
Recteq; & rationabilē mathematicos originē captauit instituendi actis

Quid sit ratio
sue consiliū.

Vano potius

ms. B.1.1. The British Library 2 3 1092.506 59 89661 PEA 8

77
 Essentia enim trifaria intellegitur. una quae constat ex corpore & uelut animalia ut
 quartae sunt. Essentia dicta. quae haec ipsa & cetera quae sunt facit. Altera quae materiam in
 formam. adhuc siluam mente consideramus. Haec quippe possibilitate omnia est. quae
 se fieri possit. Effectus autem nondum quodammodo ut massa est. & intractata ligna. Tertia
 est cui accidens effectus. prout est exornata impressione formae. ex qua for-
 ma quam insigniuit ut id quod perfectum est. Nomen accepit ut statuta quae similitu-
 dine formae cuius est statuta simulacrum uocatur. Similitudo inquit homo animal
 certe est. & est ut siluestris. & materialis essentia. Et haec composita ex ma-
 terie formaque quippe ex corpore constat & anima. & corpus eius ma-
 teria est. anima uero species siue forma iuxta quam species idem anima. ani-
 mal est cognominatum. Hanc quoque species quam formam singula generaliter
 aristoteles endelechia. idem absolutam perfectionem uocat. Haec enim ob-
 ueniente. silus quod uolui fuerant in sola possibilitate perueniunt ad effectum
 tunc habet quod quod uult duplex est. anima & corpus. opinor ut quod dinoscunt
 duabus rebus sociantur. doctrina & anima. spiritus doctrina. quam ipsa ani-
 ma erudit. Ita salui sumus salute & corpore. spiritus salute per quam cor-
 pus incolome est. sic cetera uiuimus prius anima quam corpore. siquidem
 uita corporis in anima locata est. Propterea anima entelechia est corpo-
 ris. Quod corpora partim dicuntur mathematica. ut sphaera & cybus. partim
 artificiosa ut arbor & statua. pleraque naturalia. quod motus origine intra se
 habent uita uidelicet uentia. naturalis anima. corporis endelechia sit ne-
 cesse compeccat. Alia cetera diuisio est. Nam corporum quod simplicia ut elem-
 ta quaedam composita. utque ex simplicibus coaugmentantur. Compositorum partem
 organica nuncupant. partem sine nomine aeris des. gemme. cetera in-
 mobili nata minime organica. Animalium uero & stirpium & omnino
 quaecumque uita uentium organica sunt. quippe modulata. & habent mem-
 brorum per quae agant aliquid. aut patiantur oportunitatem. ut adsumendos
 cibos. & ad generanda pleraque patris. eiusdemque naturae. tunc ad sentiendum
 & translaticum ex loco ad locum motum. ut cuncta gradientia. tunc ad faci-
 endum impetum iuxta desideria & appetitus ut animalium. quod sunt firmi

De essentia
 triplex in
 intellectus

INS.

The British Library

5080506

8L

89661 P4

7

8

Add 19968

78ⁿ

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

104
signaculoꝝ. nec ita fluxa recipiat. sed ut incerte minimeq; uisibiles impres-
siones sunt. Ne qm̄ informe ēē cōsine q̄tate silua manifestauerat immobi-
le q̄q; eūte ostendere. asserens moueri eā. affirmariq; ab introeuntib; multi-
modis. cū ipsa ita informe sic motus q̄ sit expert. S; speciebus forma habenti-
bus motū uarie diuersaq; formari manet. q̄ hec uitali fortuna cōdatione.
semp archetypum quoq; exemplū manet insubstantia p̄p̄a. idē scilicet cuiusq; existen-
tis reate. similis deus opifex p̄cū manet. Sed archetyporū exemplorū simulacra.
que silue obueniunt. n̄pmanent. Nāq; assidue. ac sine int̄missione mutant mor-
tis nascendiq; successionē p̄p̄a obineexcusabile nature cuius n̄cessitatē. Quā obre dic-
ta ē aplatonē silua. posita ēē ad recipienda rerū signacula. P̄latē posita. quia cū sit na-
tura immobilis ingrediētiū formantiūq; earū specierū cōmēatu mouet. & easdē in-
uicem mouet species utp̄grediens docebit. Recte itaq; cū sit eadē semp cōm-
mutabilis uidet. Tām inquit ob specierū multiformiū cōcū dispariles in-
duere formas. At ū q̄ obueniunt silue species & in ea dissoluant ac pere-
ant. cōternarū immortalūq; specierū simulacra f̄t. earū uidelicet quas
idē uocant formatq; ab idē miro q̄dām iuxta memorati uidelicet ex-
empli consignificationē. Miro autē modo p̄p̄terea qd̄ difficile atq; in-
plicabile ē concipere int̄. quatenus exidearū sinceritate. naturis uero
reb; similitudo puenit. Vtrū p̄inde ut mobilius materis signacula.
sic sup̄dictū ē. an ut cū de exēplo linea m̄ta immaterial tractabiles trans-
ferunt. qd̄ in pictoria cōtē fictoria fieri uidem. Quare differt ad p̄-
sens. tractatū hunc suo seruans loco ac tēpori. ac distinguit intellectu.
Imperat animi conceptione tali ut tria genera nob̄ occurrant. Genera
n̄c in p̄p̄e appellans. neq; eū silua nec ū exēplū genera sunt. Sed ut ap-
pellatio generū significet primas substantias. Illud qd̄ inquit qd̄ sit.
& qd̄ gignit generata uidelicet species q̄ in silua subsistit & ibi dis-
soluit. Itē aliud inq; gignit. inq; ē ipsa silua. in hac q̄ppe species
dissolubiles substantiā sortiunt. Tertiū p̄terea erq; similitudinem
trahit. mutuatq; qd̄ gignit. Idē scilicet q̄ exēplū ē omnū re-
rū quas natura p̄genuit. hoc ē eoz que silue quasi quodā gre-

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

I gnauū fucos pecus ap̄sepib; arcent
 F eruet opus. redolentq; thimo fraglantia mella
 O fortunati quorū iā mēnia surgunt
 K neas att. 7 fastigia suspicit urbis
 I fert se sept' nebulā mirabile dictu
 P medios. miscetq; uiris. neq; cet̄ nū ulli.
 L uciū iurbe fuit media latissim' ūbra
 Q uo p̄mū iactati undis. 7 t̄bine p̄mū
 E ffodere loco signū. qd̄ regia iuno
 M onstrat caput acris equi. sic nā fore bello
 E gregiā. 7 facile uictu p̄secula gentē
 H ic tēplū iunoni īgens s; donia dido
 E debat. donis opulentū 7 numine diu
 E rea cui gradib; surgebant lumina nece
 E re trahes. forib; cardo stridēbat aenis.
 H oc primū i luco noua res oblata timorē
 L enit. hic primū ēneas sperare salutem
 A usus. 7 afflictis metus p̄confidere reb;
 N āq; subigenti lustrat dum singula templo
 R eginā opperens. dū que fortuna sit urbi
 A rificūq; man' int̄ se. operūq; laborē
 M irat. uidet iliacas ex ordine pugnas
 B ellaq; iā fama totū uulgata p̄ orbē
 A tridas. priamūq; 7 seuū ambob; achillē;
 C itat. & lacrimans quis iā locus īquit achate
 Q ue regio ī t̄ris. n̄rī n̄ plena laboris.
 E n priam' sunt hic etiā sua p̄mia laudi
 S unt lacrimę rerū. n̄tē et mortalia tangunt
 S olue metus. feret hec aliqua ē fama saluti
 S ic ait. atq; animū pictura pascit iani
 M ulta gēmens. largoq; humectat flumine xētum.
 N āq; uidebat uti bellantes pgama circū
 h ac fugerent grai. p̄meret troiana iuuent'.
 h ac fr̄q; īstarent curru cristat' achilles.
 N ec p̄cid hic rēsi nūerū temoria uelis
 A gnoscit lacrimans. primo que p̄dita sono
 T yrides multa uastabat cede cruentis.
 A rdentisq; aut equos incastra p̄usquā
 P abula gustassent troie. xanētūq; bibissent;
 P arte aba fugiens amissis t̄m̄lus armis
 I felix puer. atq; īpar ēgressus achilli
 F erat equus. curruq; heret resupin' mani
 L ora tenens. tam huc ceruixq; comq; trahunt.

Dido cū transiret p̄ quadā
 siluā iunonis. illar' accepit
 oraculū. 7 sacerdotem eius
 setū abstulit. cū ei parū cre
 deret p̄mittit h̄rtaginē
 duo cū puenisset. sacerdotē
 elegit locū faciendē urbi. quo
 effosso. iuentū cap' bouis.
 & cū displicuisset q' bos semp
 subiugat ē. alio loco effosso
 cap' equi iuentū ē. c̄placuit
 q' animal licet subiugetur
 bellicosū tam ē. 7 uincit. et
 plurūq; ēcordat.

Hoc p̄. Multi querūt cur p̄ uisam
 matre quicquā timuerit. qd̄ tam
 alii sic solunt ut dicant ne tē quib;
 enean uenerē quā uiderat ēē credi
 disse. cui ut ipse putabat agniti
 nulla ūba p̄ceperat. S; iā saluto ē
 Veni nichil de astrorū morib; unū
 formidabāt eneas. s; de classe libe
 rata dixerat filio;

forēs p̄prie dū
 que foras ap̄iunt.
 yalue que r̄uolunt
 ē. lanua p̄m' īgre
 sus dom' dicta q
 ianū ēsecratū oē
 principū. cet̄m
 int̄ ianua ostiū
 uocat.

Asia bellū sustinuit.
 Europa ītulit.
 Africa depinxit.

Non ab actu eni
 iposuit frigis

Resus rex traris fuit. q̄cū ad troie uenit
 sit auxilia. clausisq; iā portis. temoria
 locauisset litore. dolone p̄dente franco
 qui missus fuerat speculator. ad iomē
 erulxe īfectus ē. q; et ipse speculator
 uenerant. adducti s; equi de quib;
 pendebant fata troiana;

20
 T conatus ibi collo dare brachia cirtū.
 T frustra cōpreſſa manus. effugit imago:
 P ar leuib; uentis. uolueri q; ſimillima uento.
 S ic demū ſocios cōſūpta nocte reuiſo.
 A tq; hic īgentē comitū affluxiſſe nouorū
 I nuemo. amirans. numerū matresq; uirosq;
 C ollectā exilio pubē. ^{ſcit}miſerabile uulguſ.
 V ndiq; cūenere animis opib; q; parati
 I nquaſcūq; uelī pelago deducere t̄raſ;
 I ā iugis ſūmē ſurgebat lucifer idē.
 D ucebatq; diem. danai q; obſeſſa tenebant
 I mma portarū. neſ. ſpes opis ulla dabatur.
 1re C eſſi. et ſublato ^{ſu leuato}montē gentiore petiui; Expt. E. u. Incip. III.

VERS' OVIDII NASONIS.

P ERUERſā frigū regno fuga cepta moueri
 V tq; ſit t̄tra cē p̄mo deuect. ibiq;
 M enia cōdiderit. polidori cede piata
 R egis adhoſpiciū. et phebi reſponſa canebat.
 C eptū t̄ increten. ruruſus noua fata repta
 N auſrag. utq; foret ſtrophadaſ cōpulſuſ adiut.
 I nde fugā et dūq; narrat p̄cepta celenoſ
 L iquerit utq; helenū. p̄ceptis ordine fatiſ.
 S upplicē achemenidē poliphemo urgente recep.
 A miſſumq; pat̄ē hic deinde queuit;

P oſtquā reſ aſie priamiq; avertere gentē
 I mmeritā uſū ē ſupis. ceciditq; ſupbū
 I lū. & omīſ humo fumat neptunia t̄ra.
 D iūſa exilia & deſertaſ querere t̄raſ

Immertā. Nā ob culpā laomedon
 tis 7 paridiſ unūſa gentē p̄renon
 T debuit

I uſa exilia & deſertaſ querere t̄raſ
 A uſurū agim diuū. claſſeq; ſub ipſa
 A ntandro. yphrigie molim montib; ide
 I ncern quo fata ferant. ubi ſiſtere detur.
 C trahimq; uiroſ. uix prima īceperat eſtaſ.
 A t pat̄ anchiſeſ dare fatiſ uela iubebat
 A ttorā cū patrie lacrimant port' q; relinquo.
 T t cāpoſ ubi troia fuit. feror exul ī altū
 C ū ſociūſ gnatoq; penatib; & magniſ diſ;
 T erra p̄cul uaſtiſ colit mauortia cāpiſ
 T raceſ arant. Acti quondā regnata ligurgo
 H oſpiciū antiquū troie. ſociiq; penateſ
 D ū fortuna fuit. feror huc. et lttore curuo
 M enia primā loco. fatiſ īgreſſuſ iniquiſ
 A nea daſ q; meo nom̄ de nomine fingo.

CMS
 The British Library
 Add 21910
 20
 424548
 151548

tanti natalis dñi ad missas a se in ipsa nocte
institutas cantari instituit. 7 in eo ad angloz
uerba que secunt' adiecit.

ii. xiiii. x. xv. iii. viii. vi. iii. ⁱⁱⁱ.
Guthamundo wand' rege defuncto. trasamundus frat' eius regnauit post eu. ann
ccc vi.

iii. xv. xi. xvi. iiii. i. vii. iiii. ⁱⁱⁱ.
Ludouuicus rex iuringia sibi subiugat.
Theodericus rex omis uicinaru gentium
reges & pncipes aut amicitia aut affini
tate sibi conciliat. et pacifice agens in locis
celebribus regalia habitacula edificat.

iii. xvi. cii. xvii. v. ii. viii. v. ⁱⁱⁱ.
Ludouuicus regnu francor usq; sequana
dilatat. Aliqui romanor subordina
tis falsis testib' in criminantel' simmachu
papa. latenter laurentiu in papatu sub
intro duxerunt. p quo scismate dirimido
rex theodericus petru epm contra cano
nes uisitatores sedis aplice instituit.

v. xvii. ciii. xviii. vi. iii. viii. vi. ⁱⁱⁱ.
Ludouuicus regnu francor usq; ligerim
amplificat. Simmachus papa in concilio
c xv. epoz se purgat de obiecto crimine.
et damnatus petro 7 laurentio. ipse qde
sedi sue restituit. contentio aut usq; ad
celes 7 homicidia intra 7 extra eccliam
diu perahitur.

vi. xviii. ciiii. ⁱⁱⁱ. xviii. vii. iii. x. vii. ⁱⁱⁱ.
Ludouuicus rex castru meledunu capit.
Trasamundus rex uuand' in africa clausus
catholicoz ecclis. c c xx. epof exiliauit.
contra quos simmachus

Wand. Wisig. Ostrog. i
papa manu sue liberalitatis beniuole
Hac persecutione fulgentius eps scitar
entia & scientia. stilo & facundia pr
muta ab arrianis p uera fide ppressu
in sardinia exilio macerant. Roth
gina orthodoxa ludouuicu rege a ge
errore auocare conabat. sed frustra co
uidebat.

vii. xviii. xv. xx. viii. v. xi. viii. ⁱⁱⁱ.
Ludouuicus rex alemannus bello congr
ibi q; laborante exercitu. uoto suscipie
christianismo obligare cogit. sic q; pe
alemannor rege. & Alemannia sub tri
redacta. baptizat a remigio epo remor
& edicto suo pducit ad fide xpi plm fia
viii. xx. xxi. xii. viii. vi. xii. viii. ⁱⁱⁱ.
Collatus a ludouuico rege multis pre
ecclie remensi. remigius multa eoru p
data ecclie Laudunensi sede epatus ibi
constituit. primum q; illic epm Genebau
constituit. & eundem in fornicatione cu
quondam uxore prolapsu. sed septemna
ntennia purgatu. & de reclusionem diu
eductu. sedi sue restituit.

xiii. xxi. xvii. xxii. x. vii. xvi. x. ⁱⁱⁱ.
Ludouuicus rex Gundebaudu regi burg
onu congressus. eo uicto burgundia redi
sub tributo.

x. xxii. xviii. xxiii. xi. viii. xvi. xi. ⁱⁱⁱ.
Simmachi patricius re publica illustrat
eu eo gener eius Boetius uir consularis. co
omnis in utraq; lingua eruditione omni la
luu artu. quas pene omis a greco in latinu
translata et exposuit.

Add 29145

f. 21^v

regni illectus. extra patre curant. unde con-
uicti ronsorant. & in primum cenobio retrahuntur.
usq; ad finem uite deo militant. coplices uero con-
iurationis alii exiliant. pauci puniuntur.
ii. vi. xrv. xv.

Felicitiana heresis edepnat. & in presentia
adriani pape ab ipso felice auctore abdi-
cat. hec heresis asserbat filium in diuina na-
tura uerum deum esse. inhumana uero natura
nuncupatum. ut in diuina natura esse
uerum filium dei. inhumana uero adoptionem.
una personam dei & hominis diuidens in duas
personas. scilicet ueri filium. & adoptiuum.
Sarones infide dei. & fidelitate regis ua-

iii. vii. xxvi. xvi. Scillant.
Constantinus imperator multos principum sibi
suspectos oculis peruat. Karolus rex non solum
patria lingua sed etiam peregrinis linguis eru-
ditus. barbara & antiquissima carmina
quibus ueterum regum bella & actus canebant
scripsit. & memorie mandauit. Inchoauit
etiam grammaticam patris sermonis. Mensibus
anni uirtute propria id est rethoricam linguam
uocabula imposuit. uentos etiam. cum pro
priis nominibus appellauit. cum antea. unum.
tantum cardinales uenti nominarent.
iii. viii. xxvii. xvi.

Sarones uirtute Karoli conterriti.
reddunt se christi & regis fidelitati. Karo-
lus rex christianam religionem secum ac pie colens.
ecclesias dei omnimodis honorabat. & orna-
bat sacris uasis ac uestibus. edicens ut ne
ianctoribus quod licet & communis habitu in
ecclesia ministrare. Contrixit etiam aquas

gram basilicam plurime pulchritudinis.
ad cuius structuram a roma & rauenna colu-
nas & marmora deuexi fecit.

v. viii. xxviii. xviii. xxx
Leo ^{m m} rex episcopus romane ecclesie prefide. Qui
marclanum confessionis sancti Petri cum uexillo
romane urbis karolo regi misit. Wi-
than rex abrotinorum a saxonibus punitur.

vi. x. xxviii. xviii. xxx
Henricus dux foro iulianorum expoliato.
in panthonia auarum principe yringo in-
estimabile thesaurum ei misit regi karolo.
Thudun princeps auarum se & patriam suam
karolo regi dedit & gratiam baptismi p-

vii. xi. xxx. xxviii. xxx. Sept.
Hyrene imperatrix super erepto sibi im-
pio femine dolore abusa. constantinum filium
suum oculis & impio peruat. & sola annis vi.
imperat. Thatur hispanus barcinonem
perfectus se karolo regi dedit. & barcino-
nam que ab illo descuerat reddidit. Karolus
rex sarones grau prelio uincit. Adelphon
rex gallicie regi karolo multa munera
mittit. Sol obtenebratus est per dies xvii.

i. xii. xxxi. am. xxxiii
Constantinus imperator moritur. In hispania
barcinona sarracenis reddita a karoli
militibus obsessa est. Leonis papam celebra-
re letantem maioris agentem romani capi-
unt. & linguam ei oculosque euellunt. cum
uoce & uisu reddito diuinitus. iterum ei
oculos & linguam erunt radierunt. qui
iterum diuinitus recepta lingua & oculis.
ad karolum fugit. Henricus dux foro

Add. 24145

f 42 (oben)
(Luthe 41)

acerrima. Verum etiam periculosus. Rex lotharius
et behemones uicini. quosdam suorum principum tra-
dione. magna strage militum passus est. quingentos
et quadraginta occidit. Infra hoc anno exercitus dani-
bus egressus est sarracenis. In primo bello de paga-
nis ceciderunt duo milia. quingenti. de christianis
solus unus. In secundo autem non in euentum uictoria ha-
buerunt christianam. sed quam plurima pars eorum
oppositiora. tamen auxilio dei reingorati absque nu-
mero hostes contriuit. et uicerunt. Rex lotharius
natalis diei colome celebrat. sed archiepiscopus seu pruen-
tium infirmitate. seculum dissimulata sigibge se contra-
lerat. Inde aquil uenit in theophania. Ibi legatika-
roli comitis morinorum scilicet catellan de gam. et
abbas sancti petri ad eum uenerunt. nuntiantes do-
minum suum comitem debita subiectione ei facturum.
Veritatem lotharingi ab eius presentia abstinerunt.
Hoc enim potestati semper res noue conuertunt. Quod illico
et ibi patuit. Nam aquenses oppidum. et rex non
bene assenserunt. sed in iuriose se contraxerunt.
Anathema in medio ire. facinus indignum. omnibus
scilicet uindicandum. Ecce enim solutus satanas iras
perhibuit. Flandria et burgundia longo iterum
sui disiecte. euerunt in apostasia perditionis uide.
Quidam rei timores danari pro suo scelere. dominum
karoli comitem morinorum bruias ingulant. itaque
da ecclesia ante altare psalmos canentem. Unus atque
idem satanas. uno eodemque die. simile nefas presumit
in burgundia. Danum quidam diu diffidit fac salum
ut pote rei maiestatis. dominum suum Guilelmum
comitem sedunensium gladius effodunt in quadam
ecclesia ante altare orantem. Actum est secunda epdoma
da alme fratrum et quartum. homicidie hac. illac
diffugientes diuersis iuris et digno sibi satis
fine perierunt. Comitatus morinorum a loda-
uindo rege francorum. datus Guilelmo filio nobili
comitis normannie fratris Guilelmi regis anglorum.
Hunc robrii olim ab iherosolymis redeuntem

eoque prestita pecunia reddere nequebat idcirco
suis Guilelmo e normannia expulsum etiam sibi
subiungauerat fratremque in anglia in custodia
libera redegerat. Rex lotharius habenbergem
celebrat pentecosten. Ibi dux boemie cum multis
militibus equum uenit ad domino regi de superiori tra-
dione luti fecit. et omnes quoque parentes ut amicos
occiderat. multa insignium donorum exhibitione reuer-
tente sibi. Cenobium sancti Huberti in ardaenna non
tunc primo etiam nostris cum omnibus appendit
ars. salus tamen thesaurorum. et armario.

In pago lomacensi uilla gerpinal paupercula mulier
infestua nocte sancti michaelis ordeum moluit. unde
ilico panem faciens arum coxit. quem dum frangeret
ad edendum sanguinem et aquam dicit.

III. xx. xxviii. 11 x.
Donus adalbero episcopus leodicensis obiit. Unica
die uini et feb auditi est tonitruum circa horam
nonam. Donus alexander archidiaconus ex clero
sancti lamberti. x. et apostolus leodicensis leuatur
episcopus. Cum intrante martio serenitas aer arderet.
ipso mense mediante. subito totus in nube cogit.
et frigore rigit. aque gelant. rura torpent.
et ne nix. ne gelu ne pluuies elemosina soluantur.
Subsequitur magna mortalitas omnium agnorum bouum.
uaccarum. Tandem miserante deo. cuncta ad gratiam
redeunt in letania maiori. In idem maius fructum
colonie grandis tempestas exorta est. Fulmen
quoque ingressum maiorem ecclesiam sancti petri. dextrum
brachium crucifixi discidit. Orta sedicione et
discidio inter Guilelmum comitem. et morinos
annitentibus equicio et danielo maioribus flandrie
arcesitur Theodericus filius theoderici ducis
axatie. nepos Roberti comitis flandrie ex sorore
Berdrude. Sed dum Godfridus dux louaniensis
Guilelmo comiti auxiliaretur. aggressio facta est.
utriusque exercitus ante castellum quod dicitur aloft. Ibi
Guilelmus comes quendam militem aggrediens

for 74 (enter 731

Add. 24145

ds. P ducant aque reptile anime uiuentis. &
uolatile sup terram. sub firmamento celi. Creauit
q. ds cete grandia. & omnem animam uiuentem
atq. mo^{tabi}lem. quam p duxerant aque in species
suas. & omne uolatile scdm genus suum. Et
uidit ds qd eet bonum. benedixit q. eis dicens.
Crescite & multiplicamini. & replete aquas
maris. auesq. multiplicentur sup terram. Et
factum e uespere & mane. dies quintus. Dixit
quoq. ds. P ducat terra animam uiuentem
in genere suo. iumenta & reptilia. & bestias
terre scdm species suas. Factumq. e ita. Et
fecit ds bestias terre iuxta species suas. & iumē
ta. & omne reptile terre in genere suo. Et ui
dit ds qd eet bonum. & ait. Faciamus homi
nem ad imaginem & similitudinem nrām. &
p sit piscibus maris & uolatilibus celi. & bestis
unuerſeq. terre. omiq. reptili. qd mouetur
in terra. Et creauit ds hominem ad imagi
nem suam; ad imaginem di creauit illum.

150
grediente uobiscum. semp contenciose egistis
contra dñm. quanto magis cū mortuus fuero.

Congregate adme om̃s maiores natu. p̃trib;
uīr̃s atq; doctores. & loquar audientibus eis
sermones istos. & inuocabo contra eos celum
& terram; Noui enim qđ post mortem meam
iniquē ageris. & declinabitis cito de uia quā
p̃cepī. & occurrent uobis mala inextremo
tempore. quando feceritis malū in conspectu
dñi. ut irriteis eum p̃ opera manuū uīr̃um;

Locutus ē qđ moyses audiente uniuerso ceni
uerba carminis huius. & ad fine usq; cōpleuit.

L. I. P. B. P. A. P. L. I. A. D. C. O. L. O. S. E. N. S. I. S.

E R. S. Siconresurrexistis cum xp̃o que
sursū sunt querite. ubi xp̃s ē in dextera dī
sedens. Que sursum sunt sapite. non que
sup̃ terram. Morau enī estis. & uita ur̃a ab
scondita ē cum xp̃o in dō. Cū ^{enim} xp̃s apparu
erit uita ur̃a. tunc & uos apparebitis cum
ip̃so in gl̃a. Do aī in scō p̃ache

argenti & aedificat eam ahie de bethel hierico instaurat. m. ccc. lxxiii.

Iosaphat f. asa. an. xxi. helias thesbites cretensis annos pluuiam continuit
propter peccata ahab & pupulisti & inter cetera magna. heliseum
filium saphat quierat deabel malla pseumix pphetā. Latinoꝝ nouus
carpentus siluius superiorioris regis capis filius regnauit. an. xxi. post
que filius eius tiberinus siluius an. xxi. aquo & flumini appellatus
tiberis qui prius albula dicebat. p. que agrippa siluius filius eius
an. xl. iosaphat fecit rectam coram dno. m. ccc. lxxii.

Ioram filius iosaphat an. xxi. helias curru igneo rapit quasi usque
in caelum. Et heliseus heres pphetie derelictus. primo miraculo
aquas hierico sanat. Indeb. iora recessit e domo neesse sub iuda. p. om.
statuit sibi regem ambulauit k ioram in iudomus ahab. filiaque
pe habab erat uxor eius. m. ccc. lxxiii.

Zacharias filius ioram anno uno. ionadab filius rechab clarus habet
tur. aza nam cu filio suo ioas & nepote amasia ob. not. in. item
scelerum & quae nec patre filiumue quispiam eor. bonum habet.
euangelista macheus adm. siluatoris gen. logia secludit. m. ccc. lxxiv.

Achalia mater azarie an. vi. quicquidens interfecti ab hie. u. rege
isit filium suum. azariam. interfecit omne stirpem regiam domi
ioram. preter solū ioas filium azariae. que iosabab soror azariae ux
or ioade pontificis furata. demedio filioꝝ regis cum fecerent. in
lye interpretibus. vii. annos regnasse achalia narratur. m. ccc. lxxv.

Ioas filius azarie an. xl. iste bono principio & fine usus pessimo. in
principis sui regni templum innouat. in extremis inter cetera facinora
zachariam quoq. filium ioade tutoris quondam aeterni
sui. inter templum & altare lapidari precepit. que ob. p. an. gratia
dñs in euangelio fidelium barachis. id. benedicti dñs. cognominat.
Latinoꝝ xuius aremulus filius agrippae superioris regis filius
reg. an. xxi. qui presidium albanor. montes obtinuit roma
est posuit. huius filius fuit iulius iudaeus iuli proculi q. cū
mulo roma emigrans fundavit iuligenē. m. cccc. lxxvi.

pri mus hebreor rex annis xx & huius q. in canonica scriptura non
 de antiquitate iosephi tempus regni notauimus In lacedomone
 primus eur ystheus añ xl i chorinti primus eur ystheus añ xl i
 primus alechis annis xxxv.
 artamundaetas non solum cum in choro iude gentis imperio sed
 anno uata pmissione que patribus olim data: imperii xpiani sumit
 um. iurante dño dauid ueritatem de fructu uentris eius sedere
 sedem eius; in. cc. xxxviii. **D** auid primus ex tribu iuda rex
 latinor quintus latinus filius añ l. ephesus condita ab andro
 carago condita est ut quidam uolunt achar cedone cyro uue
 ni ad ido filia eius anno cxi p q dñi exidum; in. cc. lxxviii.
 lomon filius dauid añ xl quinquarto regni sui anno mense secundo
 lum dño aedificare coepi t in hierusalem collectis ab egressu israhel
 pto annis cccc lxxx ut regim quoque liber testimonio: quod figu
 amuer sit eporis quo in hoc seculo xpī aedificatur aeclesia que in
 ro perficitur vii annis pficit & septimo mense octau annū dedica
 tinor sextus alba filius filii enez filius regnat añ xxxviii regina
 ent audire sapientiā salomonis. in. cc. xc. iii.
 oam filius salomonis añ xlii. hieroboam de tribu effraim se
 x. trib. ad omni dauit & achio. In figuram hereticor qui suos se
 xpo & eclesia segregant. huius quinto anno se fac rex egypti
 hie solima tēplum spoliavit. latinor septimus ac ptus filius
 perioris regis filius regnat añ xlii. samus condita & sm
 modum ampliata; in. cc. xc. vii.
 o f roboam añ iii. hic pugnante contra se hieroboam suprauit
 e exercitus eius milib. quingentis eoq. sperasse in dño; in. ccc. lxxix.
 abiam añ xli ab hoc conduc tus benedab rex syrie damasci e
 pssit omnem certam neptat. latinor octauus capis filius
 ti si perioris regis filius regnauit añ xxxviii. Asa. idola destru
 um munda. egredientem contra se zara etio pem cū suo ster
 ci. amir rex isrl emmentes. rie asomer duob. talentis

Inctū.

mico

mui amictu. flammam. Quae uero inui
 ante o. habuerint. mutant. ut. inctū
 cui frictū. Unde iuuenalis. in. ii. Si prurit frictus
 gulus. Similiter seco secum seccum. Si ergo ne au
 rit. Ouidius in. iii. metamor. phoseon. Nectū
 ar. enectū pondere terre. tollere nympha ca
 quoq. micui. mictū debet facere. sed dubitationis
 migo quoq. mictū facit. inusu n̄ inuenit quā uis
 compositū. di. mico dimicui facit et dimicatū. *quoniam aliud significat.*
 xiii. Iuxta quoq. acie extollit. *significat dimi*
 uuctor. fusi. quāquā emico e. n̄ cui facit. lucanus *Abfinit. extollit.*
 ex p̄ssu uentis p̄nubila fulmen emicuit. Plico *non habet.*
 catū explicitū facit. q̄a. explicui explicui.
 composita. penultima. a. t. *habent in su*
 ui duplicatum. explicui explicuit. implicui
 q̄d. in raro usu ē. Implicitū et implicatū.
 in. iii. Implicitas magno caesar corpore
 Cicero uero in p̄sone. Quid auaritia quae en
 itis implicita ē. Summā nunc explicem;
 miluipate implicatus; Salustius in. iiii.
 Implicitę rater ministeria phibebant;
 diuisas p̄teritū desinentia. ut. initum
 insupino penultima correpta. domus do
 rubitū sonat. sonitū tonitruonitū. Horatius
 sonitū. tonitru.

plexū. pl

nisi quae. ante
 habuerint.

q̄d. vi. in
 t̄ insup

et ubi de
tū. Vetur. Cre
piv

et ubi de
latū

latū

latū. datus

et ubi de
stabilis

et ubi de
stabilis

et ubi de
stabilis

et ubi de
stabilis

et ubi de
stabilis

et ubi de
stabilis

et ubi de
stabilis

et ubi de
stabilis

et ubi de
stabilis

et ubi de
stabilis

et mare. Uecum et tū crepui crepui. Sicut in
lerdor. Quem quisq: sacrasset aceubi u. q. q. q.
h. et tū ipa et secundum tū uel. tū protulisse
conjugationem. utemur in xi. annali. Tunc elip
nom libri.
A cetis inclite nētra sed ualde resonant regie. Li
ligare oculos sonere aures regie. Sicut uero tū
penultima pducta debet facere. Unde Lucanus
tura fides superum; cū datū et alatus sicut superum
corripit. a. penultimā. Et tū in hoc quoq: non
ab eo dirivata. a. penultimā corripunt tamē penult
stabilis. Lucanus in x. quorū statū tempore
dem in v. quān stabili tremulo sedcul mine. tūce
composita ab eo uariē uetustissimi ptulerunt ad
et ad statū pfecto pfectū et pstatū. Ensilis po
in oratione. Ut lex emilia abrogetur tū pstatū
atq: petaturū me ē. Brutus in epistolis. Occidit
postquā mare transierat pstatū ē; u. derol
tum. unū habet. utum et ab eo compositū ad
quoq: unū laurū quā uis uetustissimi et q. Lu
bam dicere. Unde Terentius in eunuchis. A beu
pstatū. plautū. Et Ovidius in iii. fistorū filii
quidem uerat inde moueri sacra lauaturas non
aqua. ^{ut q. q. q. p. d. u. r.} Potū quoq: p potatū. uirgt in butol
pstatū. Ageti et se et tū agendū. Terentius

autem de necessitate non potest. 27

polleat exigentia inveniuntur per

autem inveniunt terminantur servat regula in

invenit utitur neam; de p

non antecedente unum invenitur. Alio quod

in loco consonantis habet duplicem quod

similiter. In sed utroque etiam transit in uocalem

sonantem sequitur. Ut ait. Itaque per hoc in

quod cum omnia in eo desinentia et tunc quod

habent minores habent primam personam sed in eo

fieri dicitur. Iudicis iudicis; sed in hoc primae personae

regulae sunt. Unde de uero, de p

etiam in eo corrumpitur nec propter inuoluntatem

causam peritum cum ait interea inveniuntur

etiam fieri. Quamvis non potest tam a se

proferre sed et imperativus in eo terminantur

magis ostendit ea coniugationis. Nemo

et in eo. Et quod antecedente in uocalem

in eo. In quo similiter in loco consonantis et

tum per se in eadem id est effigiem neantur

pinguibus angustis pueri fuerit locus et

quod tam et in meo meo. Si purauerit;

ex quo peritum in uocalem inveniunt. Unde hoc

calone. Ex quo secundum regulam inveniuntur

honoratur in sermone. Memor autem si

honoratur in sermone. Memor autem si

honoratur in sermone. Memor autem si

honoratur in sermone. Memor autem si

honoratur in sermone. Memor autem si

honoratur in sermone. Memor autem si

honoratur in sermone. Memor autem si

honoratur in sermone. Memor autem si

vel exemplar. Unde & libros antiquissimos atq; firmissimos autenticos
 P uocamus. ut pote qui phirmitate alius possint aut toritē. magisteriūq; pberē.
 rimus aut eoz p^r uocat. qd nom apd nō p^mū significat. Unde & ptho mar
 ture abel inlag^r uepti. in nouo aut Stephanū. dicimus p^mos martire. Secti
 aut deuter. id sectm. Deuterosis enim eadē greca lingua secundacio. siue
 recapitulacio uocat. Inde et uteronomium. id secta lex. t legis lacio nomi
 nat. Tercius tertius dī. qui similis eo qd tereus sit. in ordine tria nunciat
 nomine. Quart^{us} tetract. q^d eodē q^d ceteri modo ab ordine sui uocabulum
 sumsit. Quidehuc quartū principatus locū obtinuerit. Tetra aut apud gre
 cos. iiii. dicunt. Unde et nom dñi tetragrammaton eo qd iiii. litteris ascribi di
 cit. inde et tetrarcha. id quarta pars regni. Plagi aut eis conuinc^t dicunt.
 omī. iiii. qd nomen significare dī latius t pars. siue inferiores eoz. q^d scili
 cē quasi quidam latius t quedam partest eoz. dum ab eis exortu n^{on} recedunt.
 et inferiores quia sonus eorū p^rst^{it} quā superiorū de p^rhendit. Eūre quidā
 qui his oēto tonis ut iā diximus p^rst^{it} numerū arbitrati sunt anoue
 musis quas poete fingunt esse fili^{os} iouis. ut detica vt. viii. congrue
 rent his oēto tonis. Nona aut addiscernendas cantilenarū esset diste

9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
rencias. quę n̄ int̄ tonoz dr̄ numero deputari. sed adinuencionū noming
censeri. It̄ sicuti in aduerbiis ceterę redundant partes. ita in hac ceterę
dissonanę. quę multimodas habent uarietates. Existere aut̄ n̄ nulli can
tores. q̄ quasdā ēē antiphon̄ quę nulle earū regule possint aptari aseru
erunt. Vnde pius augustus karolus pat̄ q; totius orbis. quatuor augerę
iussit. & q̄ gloriabant̄ greci suo se ingenio. viii. indeptos ēē tonos. mala
it̄ ille duodenariū adimplere numerū. Tum demum greci possent
ut nobis ēē cōmunes et eorū habere cōtinuū phyllosopyacū laanox. &
necesse inferiores inuenirent̄ gradu. itaq; uis. ediderunt̄ tonos 5.

Quorū hic p̄scribere censui litterarum. ANES. N O N A T I. NOEANE
vitam̄ tōni modernis temporib; inuenti. NOEANO ANI I O.
tam latinorū quāq; grecorū licet litteraturā inæquale habeant. tam̄ sēp
ad p̄p̄os oēto eorū reuertit̄ modulatio. et sicuti. viii. partes grammatyę
ad implere disciplinę. ut amphiores addat partes. ita nec quisq; tonorū
ualet ampliare magnitudinē. q̄ nūl quis alteris fecerit generis
modulationē. p̄t̄ nec tonorū poterit reddere magnitudinem. Quā
obrem n̄ necesse ē. t̄ nūno atq; quos posuerunt̄ patres tui. Maxime
cum Sq; ad hoc t̄p̄s quo h̄reptisunt om̄s ordo tā romane quā grecę
ecclę in antiphon̄ responsis. offerendis. cōmunione; p̄ hos priores decur

At̄ tere tonos. DEAVT ENT N PRO T O.,
Atentus p̄t̄ plures habet uarietates. Deniq; in totum uia

Ubi reges p peccatis suis ascedunt; ascedo sunt iudicandi. ad recte q̄ arōmāne pontifice iudi-
 cari debent. Adūmā q̄s libe bonos r̄pianos multo c̄uenientē q̄n malos p̄nei per reges intelligi
 debet. Isti enī glām dī q̄rendo se ipsos strēnue regunt. at illi q̄ dī sunt s̄ q̄ sua sunt querentes
 iob mae hostes alios tyrannice oppriment. Hi ū reges r̄pī. illi autē diaboli corp⁹ sunt. Isti ad hoc
 sibi impant ut cū sūmo impatore ērnalit̄ regnent. illos ū potestas id agit ut cū tene-
 brarū p̄ncipe q̄rerē sup̄ om̄s filios sup̄bie ērnā dāpnatione dispeant. Hec ualde sane
 mirandū ē qd mali pontifices unq̄ regi quē adeptis male p̄u honorib; diligunt. inueniuntq̄
 ē sentiunt q̄ssimomace quoslibet ordinando. dñi puili & iā pretio uendunt. Hā sic ele-
 ti insolubilit̄ suo capiti uniuert. ita & rep̄bri maxime contra bonos ei q̄ malicie cap̄t est
 p̄tinacit̄ fēderant. Contra quos p̄fer̄to non tā differendū quā p̄ eis est lacrimosis planē-
 tib; ingemidū. ut om̄ps d̄s illos aliquei satane quib; captiui tenent̄ eripiat. & tandē
 aliquando ut p̄ picula ad agmēionē ueritat̄s p̄ducant. Hec de regib; & īperatorib; &
 qui sectari glā nimīū cum di non dō sed sibi regnant. Sed quia n̄rī est officiu unicuiq̄
 ordinē ut dignitatē qua uidet̄ iugere exortationē distribuere. unperatorib; & regib;
 ceterisq; principib; ut elationes maris & sup̄bie fluctus comprimere ualeant. arma
 humilitatis dō auctore p̄u dēre curam. Scim̄ enī qui a mundana glā & sectaris cura ed
 p̄maxime q̄p̄fē ad elationē trahere solet. quia semp neglecta humilitate. p̄p̄riā querendo
 glām fratrib; cupiant p̄minere. Proinde uidet̄ utile. maxime īpatrib; & regib; ut e-

ment illa se ad alta erigere. & p singulari uultu gla oblectare. inueniat quib; se in dis
humiliat. atq; inde gauderet. seneat plus tūdu. I spiciat ergo diligent quā periculosa q
ue timenda sit imperatoria ut regia dignitas. in qua paucissimi saluant. & illi qui dō
miserante ad salutē ueniunt. n̄ eque ut multi pauperū in dicio scī sp̄e clarificant;
A mundi enī principio usq; ad her nra tempora in tota autentia scripturā non inueni
m. vii. imperatores ut reges quorū uita a dō fuerit religione precipua & uirtute signorū
decorata. sic innumerabilis multitudinis scī ē tētorū. licet illos plures credam apd omni
potentē dñm misericordie salutē inuenisse. Hāq; ut de aptis & martirib; taceam.
Quis imperator ut regū eque ut beat⁹ martinus. antonius. & benedictus. miracul
claruit. Quis enī imperator aut rex mortuos suscitauit. leprosos mundauit. cecos
illuminauit. Ecce cōstantinū pie memorie. Teodosiū. & honorii. Karolum.
& ludo uicū iusticie amatores. xpīane religionis ppagatores. ex clarū defen
sores. scā quidē ecclā laudat & ueneratur. non tamen eos fuisse tanta
miraculorū gla in dicat. Propterea ad quot quot nomina regū ut imperatorū.
basilicas seu altaria dedi cari. ut ad eorū honorē scā ecclā statuit missas cele
brari. Tumeant reges aluq; principes. ne quanto se ceteris hominib; in hac
uita pferri gaudeant. tanto amplius eternis in cendit subiciant. Vnde sp̄ri
tū est. Potentes potent tormenta patient. Detor enī hominib; dō redditur i
racione. quot sue dominationi subditos habuer. Qd si alicui religioso priuato
non paruus labor. unā suā animā custodire. quant⁹ labor principib; imminet
sup multis milib; animarū. Preterea si iudiciū scē ecclē ualde constringit.

CXXVIII DIAPENTE AC DIATHESSERON TONO DISTARE.

RESUS dyapente consonantia vocū quidē ē quinq. intualloy quatuor-
 trium tonoy & minore semitonio. Ponat enī idē numerus. cxxii.
 & eius sesquialter sumat qui ad eū dyapente faciat consonantiā. Sit ḡ
 numer². cc lxxxviii. Igit^r hor² & supius dephensoz. cxxii po-
 nant in medio numeri hi cc xvi. cc xlvi. Et sit hoc m̄ formata descrip-
 tio. cxxii. cc xvi. cc xlvi. cclvi. cc lxxxviii. In superiori ḡ descriptione
 cxxii. & cclvi. duos tonos & semitonū continere monstrati sūt. Restat ḡ cōpara-
 tio cclvi. ad cc lxxxviii. que ē sesquioctaua idē tonus. Forūq. differentia ē. xxxii.
 que ē octaua pars ducentoy l. atq. vi. Itaq. monstrata ē dyapente consonantia
 extris. tonis semitonioq. consistere. S. dudū dyatesseron consonantia acxxii. nume-
 ris usq. ad cc lvi. uenerat. Nē ū dyapente ab eisdē cxxii. numeris usq. ad
 cc lxxxviii. distendit. Superat ḡ dyatesseron consonantia ad dyapente ea pportione
 que int^r cc lvi. & cc lxxxviii numeris continet. Ad ē hic tonus. Diatesse-
 ron q² symphoma ad dyapente tono transsendit. **TONUS LVII.**

DYAPASON QUINQ; TONIS ET DYOB; SEMITO
 YAPAS OY consonantia est ex quinq; tonis & dōb; semitonis. que
 tam unū non impleant tonum. Cū enī monstratū ē dyapason ex
 dyatessaron & dyapente consistere. Dyatessaron ū pbata ē ex duob; to
 nis semitonioq; stare. dyapente ex trib; tonis ac semitonio simul
 iuncta efficiunt quinq; tonos. S qm̄ duo illa semitonia n̄erant integre medietatis.
 eoz cūunctio ad plenū usq; n̄puent. S medietatē quidē superat ab integritate
 relinquit. Itq; dyapason scdm̄ hanc rationē ex quinq; tonis & duob; semitonis.
 Que sic ad integrū tonū n̄adspirant. na ultra integrū semitonū pdeunt. S que
 hoz ratio sit. t quēadmodū ipse cōsonantie musice repperiant. postea hq̄dus
 explanabit. Interea p̄senti disputationi. submediocri intelligentia credulitas ad
 hibenda ē. Tunc ū firma om̄is fides sumda ē. cū p̄p̄a unū q̄tq; demonstratione cla
 ruert. His ḡ ita dispositis. paulisp̄ deneruis cythare. ac de eoz nominib; q̄q;
 m̄ sint addite differam. queq; eoz causa sit nominū. His enī p̄mit̄ ad noticiā
 uementib; facile erit scientia que secunt̄ amplecti.

S DE ADDITIONE CHORDARVQ; NOMINIB;.
 Iamplēx principio fuisse musicā nichomachus refert. adeo ut
 quattuor neruis tota stare. idq; usq; ad orp̄heū durauit. Vt p̄m̄
 quidē neruis & quatuor dyapason cōsonantiā resonarent. medii tonū
 ad se inuicē. atq; ad extremos dyapente ac dyatessaron. Nihil ū in
 eis eēt m̄cōsonū. ad imitationē scilicet musice mundanę. que ex quattuor con
 stat elem̄tis. Cū quadri cordi mercurius d̄r̄ inuentor. Quinta ū cordā post
 choreob; atys filius adiunxit. q̄ fuit lydorū rex. Hy agnis uero phryx. sex

88

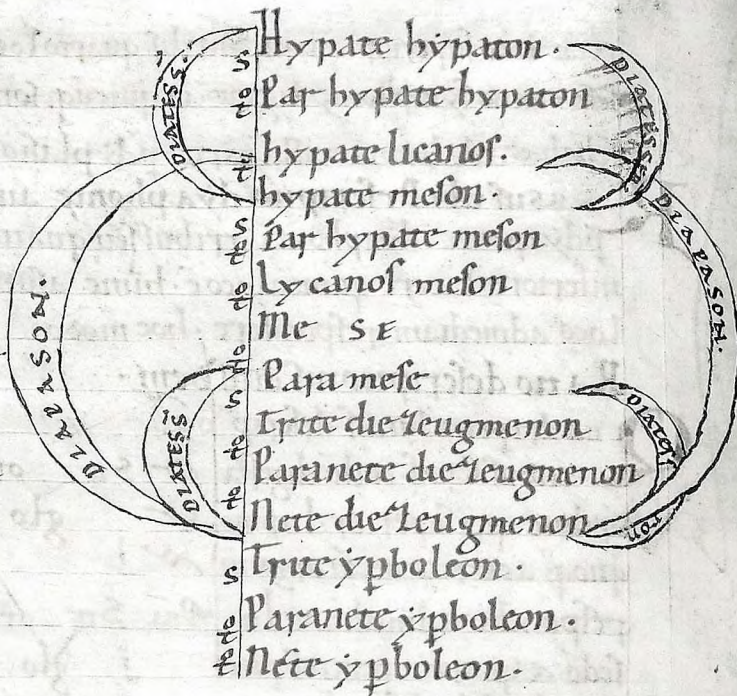
D Monochordi netarū finem enon p̄ tria genera particio.
 Duo quidem tetra corda quę sibi met quidem coniuncta sunt.
 amese ū disiuncta trium generum superior descriptio quę admodum
 locantur ostendit. nunc ad illud tetra cordum ueniendū ē. qđ sinē me
 non uocatur. qđ iunctum ē ei quę ē mese. Qm̄ enī int̄ neten diezeugme
 non & mesen diapente consonantiā trium tonoy ēē p̄di ximus. est
 aut̄ diapente consonantia trium tonoy. ac semitonii. tres ū toni sunt
 in hoc penta cordā. quoy unus quidē netes diezeugmenon ad parame
 ten diezeugmenon diatonon. alt̄ ū parantes diezeugmenon diatoni.
 ad neten diezeugmenon diatonon. tertius ū parameses ad mesen. reli
 quūq; semitonium terties diezeugmenon diatoni. ad paramesen. qm̄q;
 netes diezeugmenon. & parameses tetra cordum abe quę ē mese tono
 disiunctum ē. quod ē int̄ paramesen & mesen. si ex eo penta cordo qđ ē
 a nete diezeugmenon ad mesen. unum abstulerimus tonum. eū salicē
 qui continetur int̄ neten diezeugmenon & paranten diezeugmenon
 diatonū. poterimus aliud tetra cordum ad mesen iungere. ut fiat finē
 menon quod ē coniunctum hoc modo. Qm̄ parantes diezeugmenon
 diatoni quę ē. CC numerus ē. iiii cccc lvi. horū t̄ia. id̄. i elu. eiusdem

addita si& mesen. hic ergo numerus indieugmenon tetra cordo. CC.
 litteris adnotatus. tono distabat anete dieugmenon ingenere diato
 nico. & paranete dieugmenon diatonos uocabatur. In sinēmenon aut
 tetra cordo. idē coniunctarū. fit nete sinēmenon in trib; generib; consti
 tuta. V. littera pnotata. & ab ea octaua pars auferatur. quę ē. ccccxxxii.
 cuiq; aponatur. fient. iiii dccc lxxx viii. quę ē paranetes sinēmenon.
 huius pars sumatur octaua. quę ē. cccc lxxx vi. hec summa si eisdem
 quoz octaua ē aggregetur. fient. iiii ccc lxxiiii. quę ē triten sinēmenon
 diatonos. idē. Q. Sed qm netes sinēmenon ad mesen. idē. iiii cccclvi. ad
 iiii. dc viii. sesquitiā optinet pportionē. quę ē diatesseron. trite aut
 sinēmenon adneten sinēmenon idē. iiii. ccc lxxiiii. ad. iiii. cccc lvi. duoz
 tonoz optinē pportionē. relinquitur trite sinēmenon diatoni. ad
 mesen pportio semitonii. & coniunctū ē hoc tetra cordū cū mese. atq;
 ideo sinēmenon q̄si continuū & coniunctū uocatur. Et diatonici generis
 hoc modo ē facta pportio. Chromatici ū talis diuisio ē. Sumo nete si
 nēmen. & paranete sinēmen diatoni. idē. iiii cccclvi. & iiii dccc lxxx viii.
 differentiā. ea ē. cccc xxxii. hanc diuido ut semitonii fiat. fient. ccxvi.
 hanc adicio ad. iiii dccc lxxx viii. ut tria semitonia fiant. erūt. iiii. ciii.
 quę ē paranete sinēmenon chromatica cui littera. S. sup appposita est.

53
†. uoces acceperunt. hypolidu modulatio nascet^r. At si hypodidiu q^d semitono intendat. do-
rium faciet. Et in alius q^ddem similis ē in acum. intensione q^d p^rcessus. Quorū nō ut intelligentia
solū ratio cōphēdat^r. uerū oculis q^dppe forma possit agnosci. ab antiquis tradita musicis de-
scriptio supponenda ē. Sed qm̄ p^r singulos modos a ueterib⁹ musicis un^queq^{ue} uox diuersis
notulis insignita ē. descriptio p^rus notularū uidet^r eē ponenda. ut his p^rmu^m p^rse cognitis. in mo-
dorum descriptione facilis possit eē despectio.

Quo inquit diapason consonantia
talem uocis efficit con iunctionē
ut unus atq; idem neruus ēē uide
atur. idq; phytagorici quoq; affir
mant & consentiunt. Quo circa
si qua ei consonantia fuerit addi
ta. integra inuoluta q; seruatur.
Ita enī dyapason consonantie addit
dyatesseron tāquā uni neruo. Sit
igitur diapason consonantia quę con
tineat inter hypate meson & nete
die leugmenon. Utraq; haec sibi
ita consentit atq; coniungit sono.
ut una uox quasi unus nerui. n̄
q̄si duorū mixta pellat auditū.

Quācūq; igitur hunc dyapason consonantie. consonantiā iunxerimus. seruatur
integra. quia ita iungit. tāquā uni uocule ac neruo. Si q̄ hypate meson. & nete
die leugmenon. duę in acutū dyatesseron fuerint iunctę. sicut iungit quidem

9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
S cda ab hac ē symphonia dia-
pente. At in dyatesserō. qm̄
n̄ p̄ om̄em sonox serie q̄ras locis
suauit̄ sibi pronḡ concordant.
Ideo nec absolut̄ ut in ceteris sym
phoniae edū cantilena.

nete dieleugmenon ea que ē nete hypbolis. hypate aut̄ meson. ea que ē mese. utraq;
ad utramq; consonabit. & mese adnetendie legmenon & eadē mese. adhypatemeson.
Item nete hypbolis adneten dieleugmenon. & ad hypatemeson. Itē si ad grauiorē
partē utriusq; dyatesserōn consonantie rela^{ent}. erit admesōn quidē hypaton
dyatesserōn retinens consonanciā hypate hypaton. Adneten dieleugmenon.
paramese. Consonabitq; & hypate hypaton. & hypate meson. adnetendieleug
menon. Adparamesen aut̄. nete dieleugmenon & hypate meson. sed eo modo. ut
grauior que ē adsibi quidem pximā dyatesserōn retinet consonanciā. ad utero
rem uero. dyatesserōn aediapason. ut hypate hypaton. adypatemeson dyatesserōn.
Ideo nec absolut̄ ut in ceteris sym adnetendie leugmenon. dyatesserōn ac dyapason. Item nete hypbolis que ē acutior
adsibi pximā netendie leugmenon dyatesserōn consonanciā. adhypatemeson.
dyatesserōn. ac ^{pason} dyatesserōn & cetera. haec quidem boetius.

Preterea de diapason. & disdiapason. non ē op̄s amplius descriptione. quia natu
raliter om̄i etati incanendo occurrunt. ut arte tradi non egeant. Constatq; satis
dictum in symphonis disdiapason mediā ad utrasq; octaua regione conferri. extre
mas sibi loco quinto decimo respondere. Dicendū tam̄ quē sit mensura in singulis
symphonis pp̄ria. Constat nāq; dyatesserōn symphonia ex duob; tonis. ac semitonio.
Diapente. ex trib; tonis & semitonio. Ex quib; duob; constat symphonia dyapason.
Igit̄ absolutissime in dyapason symphonia maiore p̄ceteris p̄fectione. diuerse ad in
uicem uoces resonant. Ergo in hoc gn̄e cantionis sua quadā lege uoces uocib; diuinit̄.

neque petitis eximsecus argumentis. sed ex conde-
 mentibus necessariisq; causis esse dicendam. Sed qui
 fieri potest. ut ea non promeruerint. que futura esse
 providentur. ^{si de providentia} Quasi vero nos ea que providentia
 futura esse prenoscit. non esse eventura credamus. ^{si de providentia}
 Ac non illud potius arbitremur. licet eveniant. ^{si de providentia}
 nihil tamen ut evenirent. sui necessitatis ^{si de providentia}
 habuisse. quod hinc facile perpendas licebit. plura
 etenim dum fiunt. subiecta oculis intuemur. ut ea que
 in quodrigis moderandis atq; flectendis facere
 spectantur aurige. Adq; adhuc modum cetera. ^{si de providentia}
 Num igitur quicquam illorum ita fieri necessitas ^{si de providentia}
 ulla compellit. ^{si de providentia} minime. Frustra enim esset artus
 effectus. si omnia coacta moverentur. que igitur cum
 fiunt. carent existendi necessitate. eade priusquam
 fiant. sine necessitate futura sunt. Quae res sunt
 quedam eventura. quorum exitus ab omni necessitate ^{si de providentia}
 testis absolutus. Nam illud quidem nullum arbitror
 esse dicturum. quod que nunc fiunt. prius quam fierent.
 eventura non fuerint. hec igitur etiam praetor
 natus. liberos habent eventus. Nam sicut scien-
 tia praesentium rerum. nihil his que fiunt. ita
 praescientia futurorum. nihil his que ventura sunt.
 necessitatis importat. Sed hoc inquit ipsum dubi-
 tatur. an earum rerum que necessarios exitus
 non habent. ulla possit esse praenotio. Dissonant
 etenim videntur. Putas que si praevideantur.

TH
M
C

7
 muofea im erbi uuard aniro iugur
 hedi gíbi thig uuer than libdun im
 far uter lafter uuæruhtan lof goda
 uuarun foga hōga heban cuninge diu
 ridonufan drohtan muuelcun derbeaf
 uuhte under mancunne menes gi
 frummean. Ne facane fundea uuaf
 im thoh anforogon hugi that fea
 erbi uuard egan nimōftun Ac uua
 run im bar nolos than fcolda hie
 gibod godes thar an hierufalem Joof
 soif sigengi gifuod that ma to roht
 beo tidi gimanodun fo fcolda hie at
 them uuhte uualdandes geld helas
 biuereban heban cuninges godes
 unger fcepi gern uuaf hie firtho
 that hie thuru feruhtan hugi frē
 mean mōfta II .

Uuo uuarth thiu tid cuman the
 thar gitald habdun uuifa man
 mid uuordun that fcolda thena
 uuht godas zacharias biſehan thuo
 uuarth thar gifamnod filo thar
 a hierufalem iudeo liudo uuero des

PLATE I.

THE HELIAND MANUSCRIPT

Cotton Caligula A. VII

in the BRITISH MUSEUM

A Study

by

R. PRIEBSCH

Professor of German Language and Literature
in the University of London

OXFORD

AT THE CLARENDON PRESS

1925

Ausl. ty
Standor
11:23

Ablaufd:

Pribsch
The Heli
X1954924

8 P GERH

BEGLITZ

BEGLEITZE
 8 P GERM
 Priebisch,
 The Helia
 X1954924
 Ablaufda
 Ausl. typ
 Standort
 11:23

163
 cuman nahrt mid neftu nith fole nu
 deono uuarch anmoragan eft meni
 gi. gisamnod Rekidun anrunon huac
 thu uuest huo thit rikiuuas thuru
 thefan enæn man all gitanflid
 Uuerod giuorran nu ligid hie uuun
 don siot diopa bidolban hie sagda
 fimnen that hie scoldi fandode
 astandan anchriddian dage thius
 thiod gilobit tefilo Thit uuerod
 after if uuordon nu thu hier uuar
 don he obar them grabe gomian
 that ina ifungron thar nefar
 stelan anchemo stene endi seg
 gian than that hie astandan si riki
 fan raston than uuir thit thit
 rinco folc mer gimerrid effiabi
 ginnat marian hier Thuo uuir
 thun thar giscerida fanthero sco
 lu iudeono uuerof techero uuah
 tu giuurtun im mid iro giuup
 mon tharod Tethem grabe san
 gan thar fia scoldun thes godes
 barnes hreunes huodian uuarch

London, B.C.

that siu habda barn under iru hhuuanda
 thes mid uultra neua that iru that uuib
 habdi giuārdot souuarlico hhuuissē hie
 uualdandes thuo noch blithu gibod scipi
 mualda sia im tebrudi thuo halon im
 a hhuuon Acbezan im thuo anis hugie
 thenkean huohie sia thuo farlifa so
 iru thar muor di le thes odan arbedies
 Heuvela sia after thiu meldon for
 menigi andried that sea manno barn
 libu binamin souuas thero ludeo thau
 thuru then aldon eu ebreo folces so
 hualak so thar anunreht idis ghiuuada
 that siu simla thena bed scepi bug
 gean scolda frimud iru fera hum uuas
 gio thiu fehmea so guod That siu gio
 mid them ludion leng libbean mōst
 uuesan under them uuerode Thuo
 bigan im the uuiso man suitho god
 gumo ioseph anis muode thenkean the
 ro dingo huohie thea thornun tho
 listion forlifa Thuo muuas lang a
 thiu that im thar androme quam
 drohtanesengil heban cunniges bodo

London BL, Cotton
 Caligula A. VII. Fol. 12v.

Priehel, Heliand 14.

muofca im erbi uuard aniro iugur
 hedi gībi thig uuer than. libdun im
 far uter lafter uuæruhtan lof goda
 uuærun ſoſi hōſa heban cuninge diu
 ridonufan drohtan muueldun derbeaf
 uuht under mancunne menef gi
 frummean. Neſacane fundea uuaf
 im thoh anforogon hugi that ſea
 erbi uuard eſan nimōftun Ac uua
 run im barnoloſ than ſcolda hie
 gibod godes thar anhieruſalem Jooft
 ſoſſigengī ſiſtuod that ina toroht
 lico tidi ſimanodun ſoſcolda hie at
 them uuhe uualdandes geld helag
 biuereban heban cuningef godes
 unger ſcepi ſern uuaf hie ſurtho
 that hie thuru feruhtan hugi frē
 mean mōſti . . . II.

Thuo uuarth thiu ad cuman the
 thar ſitald habdun uuifa man
 mid uuordun that ſcolda thena
 uuib godaſ zacharias biſehan thuo
 uuarth thar ſiſamnod filo Thar
 a hieruſalem ludeo liudo uueroſes

London, BL, Co 11a
 Caligula A. VII. Fol. 7r.

Triebse, Heliana 11.

THE

M

Co

Pro

163.
 cuman naht mid neflu nith fole in
 deono uuarch anmoragan eft meni
 gisamnod Repidun anrunon huat
 thu uuest huo thre rikiuas thuru
 thesan enæn man all gitanflid.
 Uuerod giuorran nuligð hie uuun
 don siot diopa bidolþan hie sagða
 fimnen that hie scoldi fandode
 astandan anchriddian dage thus
 thiod glibit tefilo Thre uuerod
 after is uuordon nu thu hier uuar
 don he oþar them grabe somian
 that ma isungron thar nefar
 stelan anthemo stene endi seg
 gian than that hie astandan si riki
 fan raston than uuir thre thre
 rinco folc mer gimerrid effiabi
 ginnat marian hier Thuo uuir
 thun thar giscerida fanthero sco
 lu iudeono uuerof tethero uuah
 tu giuurtun im mid iro giuuar
 mon tharod Tethem grabe gan
 gan thar sia scoldun thes godes
 barnes hreues huodian uuarch

London B.L., Cotton
 Caligula A. VII. Fol. 163r.

Prebich, Helianth M.

Michael Lapidge, A Frankish scholar in tenth-cent. Engld.:
 The Regd of Canthbury / Fredgar of Breda, in: Anglo-Saxon Engld.
 17 (1988)

Foedere consorti seruabant. scitaque uulgi
Ardenter animum subdi^{miseris} celestibus ^{orgis} orgis;
Nec potuit latebris abdisfax missa nefandis;
Mox proceres inter rumusculus exiit aule.
Scilicet aduentasse uirum uisitu te serenū
Opama clauigeris quis fatur dogmata celi;
Regalis rane subito ^{adit} proscenia ^{adit} fundi;
Pax domui tunc in fit huius; carpamque loquelas
Traetat euangelicas: quas indice discere xpo
Promeruit late penetrans ^{organum} ydraula ^{canonica} rome
Queque subargutus congesserat optima gallis;
Attomitur stupidis princeps sermonibus: ultro
Non puduit glauco telluri sternier ostro.
Orepetent agni confestim se benedicti;
Txpleuit; cum rege manent sac multa benigno
Opanuit merito. pecuaria praeda census.
Atque monasterium uulgaris nomine hripit;
Quinon gratas instabat condere gazas.
Dapnilis ast cunctis dedant ^{epinemia} epinemia uite.
Pauperibus largas prebebat sedulus escas.
Exemplo pandens: pariat quid spiritus ardens;
Qui **U**t **C**on **S**ecus **T**us **P**res **B**i **F**ac **T**e
Materiem fandi dabit amodo gratia tanta;
Interea bo. reg. p. sul. defestur ab orit.

7. 11

orgis

proscenia

ydraula

epinemia

I London, British Library, Cotton Claudius A. i, 111

Bibliothèque de la Vierge

22,8 x 17,5 cm

cf. Leningrad, Off. Bibl., D. v. XIV. 1
 Paris BN lat. 8431

Ereptus magno manet incombustus ab igne;
 Ut petrus xpi sic hie uestigia petri
Per colit. equorur numquam tunc factus in undis;
 O egneret populi quid prodest uelle beari.
Virtus si qua placet patris pepulit ab oris.
 Enrutatum liquido summe uisitat ^{in forma / t. ficta / t. imago} agalma;
Smerata quae sanxit non haec oblitare usquam.
 A ut regalis apex. aut ecclesiasticus ordo;
 Nobiscum sapiat qui xpi ^{ornamenta regalia. t. signa plagaru' aut cicatrice} stigmata gestat.
 Ne ferale ^{anibz} chaos. euitandam quem me phitiam
Sentescat rigidi retrusus in ima baratri;
 Quicquid neutericis confinxit apocrypha biblis
Cassetur priscis legatio censeo dictis;
 Quis duo quidecies denos pariter quoque quinos.
Elogio archonter queat infamare maligno.
 His coram fidei uir hic ^{paraxatus / t. scriptus} confertur honorem.
Ex tunc uitali merito craxatur in albo.
 Cestus expectat celestia donadibus.
Ut repercipiat quod spe patienter et optat.
 H uic quid sentat nimis inquam prorsus ineptat;
Haec eadem sacris uisserunt in dore libris.
 M ore ^{plorabili} cleanteo solitas bullata sigillis.
Regibus & clero mittentes atque popello;

synodorum aptice sedis commissi. sic potestate privata. **CAP. ISIDORI. VIII.**

Synodorum si congregandarii auctoritas aptice sedis privata commissi est potestate. Hec ulla synodus generalis rata esse legimus. que et si fuerit auctoritate congregata vel fulta. Hec canonica testatur auctoritas. Hecistoria ecclesiastica roborat. Hec sancti patres confirmant. xl. iii. Quid bene conuenient episcopales singulis annis fieri debeant.

Ex decretis Leonis papae. ad
AVSTICVM EPISCOPVM BARBOHENSIS. CAP. XXXVII.

Concilium autem episcopalis non aliud indicimus. quam sancti patres salubriter ordinauerunt. ut scilicet et bene conuenient pannos singulos habeantur. in quibus de omnibus querelis que inter diuersos ecclesie ordines nasci assolent iudicetur. Ac si forte inter ipsos qui present sunt. de maioribus quod absit peccatis causa nascitur. que prouinciali nequeat examine definiri. fraternitatem tuam de totius negotii qualitate metropolitanus curabit instruere. ut si coram possas partibus nec tuo fuerit reposita iudicio. ad nostram cognitionem quicquid illud est transferatur. xl. iii. De synodis. quo tempore sint habende. Ex concilio antiocheno. CAP. XX.

Propter utilitates ecclesiasticas et absolutiones earum rerum que dubitatione controuersiisq; recipiunt. optime placuit. ut per singulas quasque prouincias bis in anno apostolorum concilia celebrentur. Semel quidem post tertiam septimanam festi paschalis. ita ut in quarta septimana que consequitur id est medio pentecostes. conueniat synodus. metropolitano conprouinciales episcopos admonente.

Sed et si synodus fiat idus octobris. id est. xv. die mensis octobris. que per berebeon greci nominant. In ipsis autem conciliis assint presbiteri. et diaconi. et omnes qui se lesos existimant. et synodi expiantur exam. Nullis si liceat apud se celebrare concilia. praeter eos quibus metropolitana iura uidentur esse commissi. xl. v.

De synodo congreganda.

Per actis omnibus que ad correctionem nostri ordinis in hoc concilio promulgata sunt. placuit definire. ut omni anno ad pagendam celebrandam concilium in metropolitana sede. tempore quo principis vel metropolitani electio defuerit. deuotis semper animorum studiis conferantur. nec quolibet requisitis occasionibus dissenciamus. sed in praeparato die quo indictum fuerit. adunatis in metropolitana sede omnibus prouincis pontificibus. concilium domino presule celebratur. Quisquis autem episcoporum excepto inuincibili causa. vel necessitate de pagendo se concilio absentauerit. primum anni spatium erit communione plectendus. Quid si de inceptu absque celebratione concilii. anni unus metas transierit. omnium in communione pontificum eiusdem prouinciae sententiam obnoxius retinebit. id est si nulla sibi impediens principis potestate. vel infirmitate. aut inuincibili causa. sed solius propriae uoluntatis libit. sese ad celebrandum concilium non collegit. xl. vi. De archiepiscopo. qui tempore pacis ultra biennium synodum annunciare neglexerit. Ex concilio antiocheno. CAP. III.

Quod si intra biennium diuinitus temporis tranquillitate concessa. ad monitus conprouincialibus a metropolitano synodus indicta non fuerit. et metropolitani ipse prouocationes tardauerit. anno integro missa facere non presumat. Quid si euocati. et non corporali infirmitate detenti. ad eam suam abusione despexerint. simili sententiae subiacebunt. xl. vii. De episcopis ad synodum uocatis. ut uenire non contempnant. Ex concilio laodiceo. CAP. XL.

Et si non uenerint omnes ad synodum uocatos omnino contempnere. sed ueniunt ire et

eundem hugonē archiep̄m muniti debē. imposito nr̄e auctoritatis ana-
themate. ne unquā deinceps liceret bertalco aliquā calūniā inferre
tam ipsi archiep̄o quā etiam ei uelonticensi eccl̄ie. Qd̄ & fecimus pp̄rio
ore. synodo respondente fiat fiat. Qua pp̄e dignū duxim̄ tam adbuui
nr̄i memoriā futuro tēpore habendā quā ad exemplū posteris dandū.
om̄ia sic p̄missa sunt ex ordine scribenda eē. Quib; ita t̄minat. una
cū ep̄iscopali officio etiā archiep̄iscopalia insignia eidē hugoni archiep̄o
phanc paginam concedim̄ & confirmam̄. crucem uidelicet ac palleam
& quicquid antecessores ei ab antecessorib; nr̄is constat p̄meruisse. ut qui
pollet meritorū laudabili dignitate. tam in uirtute scientiē quā in mox
honestate. polleat etiā ornām̄toz pulcritudine. in om̄i archiep̄opat
culminis plenitudine. sempq; meminerit in exteriori decore. interiorē
decorem p̄curare. ut forma facti domnici gregis exemplū boni opis de se
p̄beat suis. uirtutē pontificat̄ simul cū nomine habens. pontē se faciens.
& p̄ se poplū dī ad eum transmittens. Hancā paginā ut om̄e qd̄ legitur
artius habeatur. pp̄riū manū subscriptione & ipsi corroborauim̄. & augusta
manu coep̄iscopisq; nr̄oz q̄ ibi affuerant pp̄riū subscriptionib; con-
firmari iussimus. ad laudem dī & dñi nr̄i ihu xp̄i.

HERIMANNUS DE CASTELLO FELICITATIS EPS. COLONIENSIS ARCHIEPS. BENNO TRAIECTENSIS EPS. BRUNO MUNDENSIS EPS. ALBERTUS OSENBRUGENSIS EPS. RODBERTUS MUNIGARDEUORDENSIS EPS. JETUINUS LEODICENSIS EPS. HUGO CRISOPOLITANUS ARCHIEPS. THEODERICUS BASILIENSIS EPS. HEBREARDUS TREUERENSIS ARCHIEPS. ADALBERO METENSIS EPS. THEODERICUS UERDUNENSIS EPS. HUMFREDUS MAGDEBURGENSIS ARCHIEPS. HUNALDUS MERSEBURGENSIS EPS. TANCARDUS BRANDENBURGENSIS EPS. EPPONUENBURGENSIS EPS. BRUNO SMARNENSIS EPS. ALBERTUS BREMENENSIS ARCHIEPS. WALOIBURGENSIS DANORUM EPS. TETAMUS CONCORDIENSIS EPS. DE AGULRIA.

JOHES PORTUENSIS EPS. HUI DUO ROMANI. BARDO MAGOMINUS ARCHIEPS. BURCARDUS ALIESTEDENSIS EPS. ALBERTUS SPIRGENSIS EPS. RUOD PADERBUNENSIS EPS. SIBICO SPURENSIS EPS. GEBEARDUS EISTETENSIS EPS. ARMULFUS WARMACIENSIS EPS. ADALBERO WIRBURGENSIS EPS. HESOLO STRABURGENSIS EPS. THEODERICUS CONSTANTIENSIS EPS. HENRICUS AUGUSTENSIS EPS. ASCELINUS HANNOBGENSIS EPS. STEPHANUS ANTIQVVS VRBIS EPS. ADSCILINUS ELDMENTENSIS EPS. BALDUINUS SALSIBURGENSIS ARCHIEPS. GEBEARDUS MASPONENTIS EPS. HIZO FRISIGENSIS EPS.

Duo epi leutici. Data. xiiii. kl̄ nouemb. p̄ manus p̄r̄i dīaconi bibliothecarii & can-
cellarii sc̄e ap̄lice sedis. Anno dñi Leonis noni pp̄. i. indict. iii.

DIETRUII DE ARCHITECTURA LIBER I.

CUM DIVINA TUA MENS ET NUMEN IMPERATOR CESAR IMPERIO POTIRETUR
orbis terrarū inuictaq; uirtute cunctas hostib; stitit. triumpho uictoriaq; tua ciues
gloriarent. & gentes om̄s subactis tui spectarent nutū. populusq; romanus & senatus
liberatus amore. & amplissimis tuis cogitationib; consiliisq; gubernarent. Non audeo
tantis occupationib; de architectura scripta. & magnis cogitationib; explicata celere.
mecumq; nec non apto tēpore impellans subire tui animi offensionem.

Cum uero attenderē te non solū de uita cōmuni om̄ium cura. publice q; rei constitutione
habere. Sed etiam de oportunitate publicorū aedificiorū. ut ciuitas pte non solum
pauca esset aucta. uerū & iam ut maiestas imp̄i publicorū aedificiorū aggregat
habere & auctoritates. Non putavi p̄termittendū quin primo quoq; tēpore de
reb; ea tibi edere. ideo qđ primū parenti tuo de eo fuerā notus. & eius uirtutis studio suū

Cū autē conciliū caelestium in sedib; immortalitatis eū dedicasset. & imp̄i parentis intui
potestate transfulisset. idem studiū meū in eius memoria pmanere. sine contulit
faucē. Itaq; cum. M. aurelio. & p. miridio. & G. cornelio. ad apparationē balistarū
& scorpionū. reliquorūq; tormentorū refectiōe fui p̄sto. & cū eis cōmoda accepi.

quē cum primo mihi tribuisti. recognitionē p̄foris cōmendationē seruasti;
Cum ergo eo beneficiū esset obligatus. ut ad exitū uitę non haberē inopie timorē.

haec tibi scribere coepi. qđ animaduerta multatē aedificauisse. & nunc edificare.
Reliquo quoq; tēpore. & publicorū & priuatarū aedificiorū p̄amplitudine rerū gestarū.
ut posteris memorie cōderent curā habitarū conscripsi p̄scriptiones terminatas.

ut eas attendens. & ante facta & futura qualia sūnt opa pte posses nota habere.

Atq; his uoluminib; aperui om̄s discipline rationes.

INCIPIUNT CAPITULA

- I De architectis instituendis.
- II Ex quib; reb; architectura constet.
- III De aedib; sacris.
- IIII De ostiis operum & balnearū & fenestris.
- V De qualitatib; locorū & opus opum.
- VI De partib; architecture.
- VII De corporum animalū & locorū salubritate.

- III De eo qđ iecor. uenerib; animalū inspicit.
- IX Ad explorandā aeris qualitatem.
- X De minucio de loco in locū translatō.
- XI De fundamentis murorū. & curru.
- XII Constitutionibus.
- XIII De diuisione opū quę intra sunt. & aliis.

DE ARCHITECTIS INSTITUTE

tione ut uentorū noxi flatus uentant

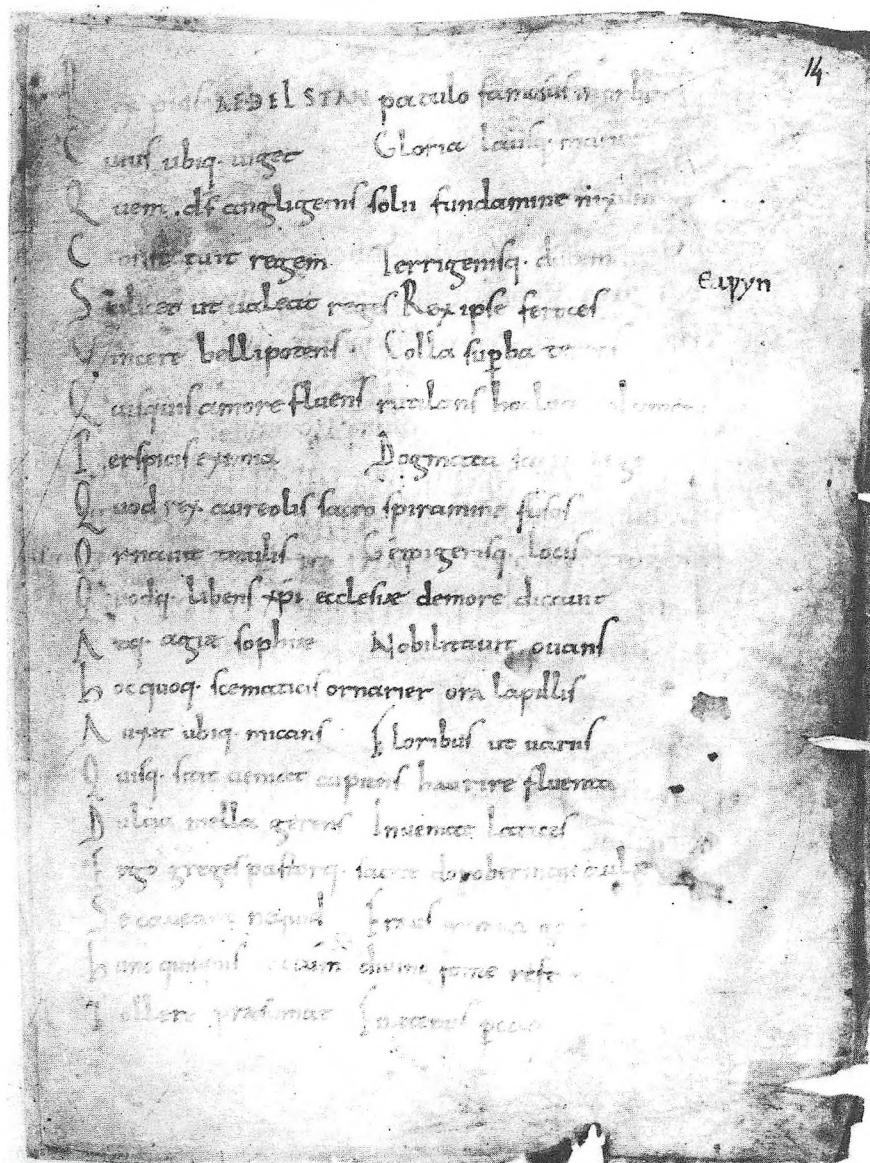

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

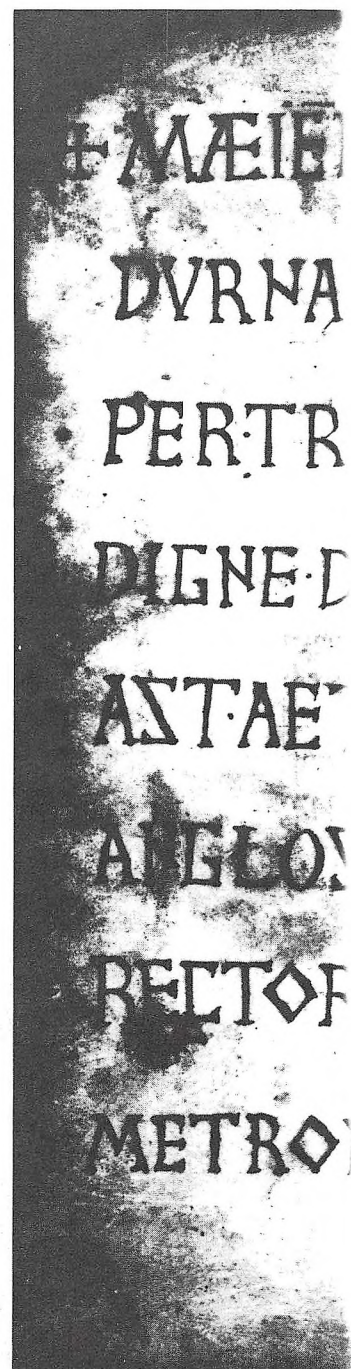
emittere uoñta ructu aquarū ex ore edū iom carū, quā apassime potui
dispositiones hociolumine scripsi. Doncarū autē & chorinthiarū que sint
pporāones in sequenti libro explicabo. **LIBER III. EXPLICIT**
INCIPIT LIBER QUARTUS :-

CŪ ANIMA ADVERTISSĒ IMPERATOR PLURES DE ARCHITECTURA PRÆCEPTA
uoluminaque cōmentariorū. nō ordinā sed incepta ut paraculis errabundos
reliquisse. Dignā et uallis simā rēputaui ante discipline corpus ad pfectam ordi
natāōē pducere & pscriptas in singulis uoluminib: singulorū generū qualitates
explicare. Itaque cesar primo uolumine ab idōssiuo eius & quib: eruditum esse
reb: architectū oportet ad ex posui. Secundo de copūs materie quib: edificia
constituntur disputauī. Tercio autē de edū sacrarū dispositionib: & de earū
generū uarie tate quas & quoz habeant species earūque quē in singulis
generib: distributiones ex tribus generib: quē sub alissimas haberent ppor
tōib: māduloz quanta tates ionica generis morib: docui. Nūc hoc uolumine
de doricis corinthiisq: constitutis & omnib: dicā eoz discrimina & pprāatē
explicabo. Colūne corinthie p̄ capitula om̄s symmetrias habent ut ionice
sed capitulorū altitudines efficiunt eas prata excelsiores & graciliores qdā mē
capituli altitudo t̄a a parsē crassitudinis colūne corinthie tota crassitudo capi
tuli qdā due partes crassitudine corinthiorū adiciunt efficiunt excelsitate
speciem earum graciliorem cetera membra quē supra colūnas imponunt
autē doricis symmetris. aut ionicis morib: in corinthiis colūnis conla
cantur qdā ipsum corinthium genus pprāa coronarū reliquorūq: ornamentoz
nō habuerat in fabricationem sed autē tri gliphorū rationib: mutuli in coronis
et p̄stulis gutte dorico more disponunt. aut extioni in fatatis zophores calpanti
ornatū dē aculis & coronis distribuunt. Itā e generib: duob: capitulorū in p̄posito
terciū genū in opib: est p̄ creatum. Colūnarū enī formationib: triū generū faciet
nominationes dorica ionica corinthia. Equib: prima et tanta quātus dorica enata
Nāque achaea pelo ponnesq: tota doris de mēdos & expados nīmphe filius
regnauit. Isque argis uetusta ciuitate iunonis templū edificauit eius generis for
tūta forme famū. deinde hīdē generib: in ceteris achae ciuitatib: cū etiā nū non
esset symmetriarū ratio nata. Postea autē quā ad themenses ex res p̄sponsi apollinis

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

London IV BL Cotton Tiberius A. ii, 15 r (see pp. 150-1)

Simon Keynes, King Athelstan's books, in:
 Learning and Literature in Anglo-Saxon England.
 Studies pres. to Peter Clemoes ..., ed. M. Lapidge / H. Gneuss

v London, Lambet

ORDO INCENSA DNI. HOC EST IN. V. FERIA
MAIORIS. EBDOMADE.

Feria quinta maioris ebdomade eade
nocte surgunt aduigilias hora noctis
octaua. & tangitur campane signum
sicut aliis diebus. & post hec n̄ tangit^r
ad matutinū. nisi in nocte sc̄i pasce.
& tunc acceta om̄i lumine decoret.
Venientib⁹ autē omnib⁹ in acceta
infra chorū more solito. Dñe labia
mea aperies. nec Dñi adiutoriū. nec
inuitatorium. nec Venite. nec g̃ta
patri dicant. sed cantor incipiat. &
Hélus domus tue. & reliqua sic in anti-
phonario continet^r. In fine psalmorū
non dicat^r g̃ta. nec in responsoriis. nec
in nullo loco. nec finis subtrahat^r. Post
tres psalmos dicat^r uersus pleniter. n̄
subtrahendo finē. sed in fine nocturni.
lector benedictionē non petat. nec
pontifex aut presbit̄ more solito
benedictionē compleat. & quando
finit lector lectionē non dicat Tu autē.
dñe. sed ex uerbis lectionis iubeatur
facere finē. Aut certe terminationē.

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

Nullus penitente inuit & carnem manducare
 & bibere uinum. nisi pro ad presens elemosinam
 faciat. Nullus presumat baptizare. nisi in uigili
 pasche & pentecostes. nisi pro periculo mortis
 unusquisque fontes lapideos habeat. & si non
 potest habere lapideos habeat uas aliud
 ad hoc paratum. in quo nihil aliud fiat.
 Videte. ut omnibus parrochianis uestris symbolum
 & orationem dominicam insinuetis. leiu-
 niu quatuor temporum. & rogationum. & leta-
 niae maioris plebibus uestris omnimodis
 obseruanda insinuate. feria quarta
 ante quadragesimam. plebem ad confessionem
 inuitate. & ei iuxta qualitatem delicti
 penitentiam iniungite. ne ex corde uestro. si-
 licet in penitentiali scriptum est. Tribus tempo-
 ribus in anno id est in nativitate domini. pascha. &
 pentecostes. omnes fideles ad communionem
 corporis & sanguinis domini accedere am-
 monete. Certis temporibus coniugatos ab
 uxoribus abstinere exhortamini. Culogium
 asper missam in diebus festis plebi tribuite.
 Nullus uirum induat uestibus laicalibus. nullus
 rem aut possessionem aut mancipium
 ecclesie uendere aut commutare aut quicquam

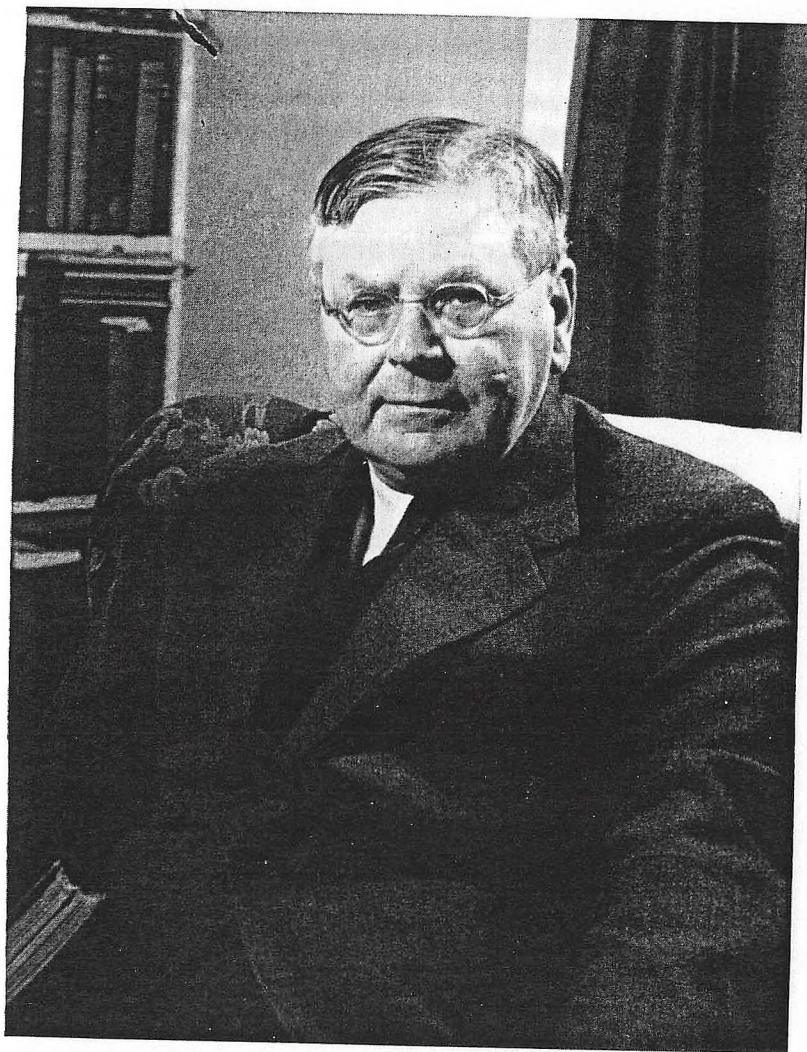

Photo: P. SPREADBURY

Bruce Dickins.

The Anglo-Saxons

Studies in some Aspects of their History

and Culture

presented to

BRUCE DICKINS

EDITED BY
PETER CLEMOES

SOH. LIB: 61 A 41

DAIRY (1959)
BOWES & BOWES
LONDON
61/484

N. R. Ker

Three Old English Texts in a Salisbury Pontifical, Cotton Tiberius C I

p. 262 - 279

COTTON Tiberius C I is one of the many composite volumes in the Cotton collection. In this instance Cotton put inside one cover a fragment of a handsome collection of computistical treatises written at Peterborough in the first half of the twelfth century (fols. 2-42) and a manuscript containing pontifical orders and other texts more or less related to them (fols. 43-203). Only this latter manuscript concerns us here. W. H. Frere referred to it more than once¹ and Henderson described its contents briefly, mentioned its 'ritual importance' and gave his opinion that part of it was written 'for and under the direction of Bishop Osmund' of Salisbury.² It is a fragmentary and complex book, too much so to have been of much use to the editors of pontificals, but its probable date and its associations with Sherborne and Salisbury in the time of Bishops Herman and Osmund make it interesting. I have attempted, therefore, to distinguish the various layers of this book, as an introduction to the three hitherto unprinted pieces of Old English which it contains.

DESCRIPTION OF MANUSCRIPT

The leaves measure 295 × 195 mm. The written space measures about 220 × 125 mm. There are twenty-five long lines to the page. Collation, all important to the understanding of a manuscript of this kind, shows that there are twenty-one quires, made up as follows: 1-4⁸ (fols. 43-74), 5¹⁴ (fols. 75-88), 6⁸ (fols. 89-94), 7¹⁰ (fols. 95-104), 8⁸ (fols. 105-112), 9 five (fols. 113-117), 10⁸ (fols. 118-125), 11⁸ (fols. 126-129, 131-134: fol. 130 is a slip attached to

¹ *Pontifical Services* (Alcuin Club Collections, no. III, 1901), I, 97; *The Use of Sarum* (Cambridge, 1898-1901), II, viii.

² *Liber Pontificalis Chr. Bainbridge archiepiscopi Eboracensis*, ed. W. G. Henderson (Surtees Society, vol. LXI, 1873), pp. xxvii-xxxi. The foliation referred to by Henderson is one in front of that now in use.

fol. 129^v), 12⁸ (fols. 135-142), 13⁸ (fols. 144-151), 14⁸ (fols. 143, 152-158), 15⁴ (fols. 159-162), 16⁸ (fols. 163-170), 17 one (fol. 171), 18-21⁸ (fols. 172-203). These twenty-one quires fall into three main parts.

PART A

Quires 1-5, 14-17 and 19-21 (twelve quires) are the oldest part of the manuscript. Apart from additions in blank spaces and, in quire 5, on inserted leaves, they seem to be entirely in two German hands¹ of probably the middle of the eleventh century. The main scribe (I) wrote the whole of quires 1-4, 14, 16, 19, 20 (fols. 43-74, 143, 152-158, 163-170, 180-195), the first leaf of quire 15 (fol. 159), the first page of quire 17 (fol. 171^r), and the first four leaves of quire 21 (fols. 196-199). An occasional feature of his script is a ligature of *re* in which the head of *r* rises above the line and descends to the top of *e* in a sharp angle (e.g. fol. 187^v/18). On fols. 54, 152 and 187^v there are open-headed subscript *a*'s in the combinations *ma* and *na* to save space, and on fols. 60^v and 68^v subscript *i*'s in the combination *mi*. Scribe II wrote the first three leaves of quire 5 (fols. 75-77).

Part A contains: (1) fols. 43^v (the recto was left blank)-77 Orders for Thursday, Friday and Saturday in Holy Week, excluding the Reconciliation of Penitents on Thursday; (2) fols. 143^r, 152-159 An order **De ordinibus conferendis**; (3) fols. 163^v (the recto was left blank)-171 An order for the Reconciliation of Penitents on Thursday in Holy Week; (4) fols. 180-183^v An order for the blessing of a bell; (5) fols. 183^v-194^v An order for a provincial synod; (6) fol. 195 A note on the Ember days; (7) fols. 195^v-197 **Excommunicatio leonis pape**; (8) fols. 197-199 **Qualiter episcopus excommunicare infideles cristianos debeat**. All these texts seem to occur in the continental pontificals described by Andrieu.² Part A is, in fact, a portion of or extracts from the 'pontifical romano-germanique' which, as Andrieu has shown, originated in Germany and probably at Mainz in the middle of the tenth century and spread thence to France, England and Italy.³ Andrieu described thirty-six manuscripts of this pontifical, but neither Tiberius C I nor Vitellius E XII.

¹ Not 'written probably in France', as I said in my *Catalogue of Manuscripts containing Anglo-Saxon* (Oxford, 1957), p. 260.

² M. Andrieu, *Les Ordines Romani du Haut Moyen Age*, I (Spicilegium Lovaniense, no. XI, 1931).

³ *ibid.*, pp. 494-511.

(PamA),
der bod. van op. Ferkens 1075 in Ryld. (erst Harbome, dann Saltsberg)

us psona hec legatur admonitio.
Fratres presbiteri & sacerdotes dñi. coopera-
tores ordinis nri estis. nos quidē quāuis
indigni locū aaron tenem⁹. uos autē locū
eleazari & itamar. Nos uice duodecim
aploꝝ fungim⁹. uos ad formā septuagintā
discipuloꝝ estis. Nos uero pastores ur̃i
sumus. uos autē pastores animarū uobi
cōmissarū. Nos de uob⁹ rationē redditurū
sum⁹ summo pastori dño ihū xpō. uos
de plebibus uobis cōmendatis. Et idō km̃i
uidete periculū ur̃m. Ammonem⁹ itaq;
& obsecramus fraternitatē ur̃am. ut
que uob⁹ suggerim⁹ memorie cōmen-
deis. & opere exercere studeatis. In
primis amonem⁹ ut uita & cōuersatio
ur̃a inrephensibilis sit. scilicet ut
cella ur̃a sit iuxta eccliam. & in domo
ur̃a feminas nō habeatis. Om̃i nocte
ad nocturnas surgite. Cursū ur̃m
horis certis decantate. Missarū cele-
brationes religiosē pagite. Corpus
& sanguinē dñi cū timore & reueren-
tia sumite. Vasa sc̃a manibus ppriis
abluite & extingite. Nullus cantet

iniqua audire digne. mea. Quod ubi dicitur.
Vana est enim humana conscientia. unde quicquid
 inoffense possit tue voluntatis iudicia
 impedire. & idō quia in pfectū nostrū
 uiderant oculi. tui pfectioni q̄ deputa
 qd pfecto aequitatis fine cēcludere pōp
 tamus. Te in nr̄is principis occurſore
 poposcm̄. te quoq; in hoc fine iudicioꝝ
 nr̄oꝝ p̄ excessib' indultore speram'. scilicet **A**
 ut ignorantie parcas. errori indul
 geas. pfectis uotis. pfecta operis effica
 cia largiaris. Et quia cōscientia remor
 dente tabescim'. ne aut ignorantia
 nos traxerit in errore. aut p̄ceptis forsi
 tan uoluntas impulorit iusticiā decli
 nare. ob hoc te poscim'. te rogam'. ut
 si quid offensionis in hac cēclū celebrata
 te at traxim'. te cōdonante remissibile
 habeam' ueniā. ut in eo qd soluturi
 sum'. aggregati cēclio. ac uncis primū
 absoluiam' nr̄oꝝ nexib'. delictorū q̄lū ro
 gat transgressores ueniā. & cōfuentes ubi
 subsequat' remuneratio sempiterna. **P**
 Quib' inquit. ep̄o & ceteris in ordine seden
 tibus ab ipso ep̄o siue a dracono ex ipso

idem sps scs adueniens templū glē suę dignant̃
 inhabitando perficiat. Et dñm nr̃m in unitate
 eiusdem. Tunc pronuntiet diaconus. Hu
 miliate uos ad benedictionē. R. Dō grās
 Et eps det bened̃ sup confirmatos dicens.
Benedicat uos om̃ps d̃s qui cuncta ex ni
 chilo creauit. et uobis in baptisimatē per
 sp̃m sc̃m remissionē om̃ium peccatorū tri
 buit. R. Amen. Quicq̃ eundē sp̃m sc̃m in
 igneis linguis discipulis dedit. ipsius illus
 tratione corda nr̃a perlustret. atq̃ in suū
 amorē uigū accendat. R. Amen. Quati
 nus eius dono acunctis uicis emundati.
 ipsiusq̃ opitulatione ab om̃ibus aduersita
 tibus defensi templū eius effici merea
 mini. R. Amen. Quod ipse prestare dignet̃
 qui de patre et filio procedit et gloriat̃
 d̃s p̃ om̃a sc̃la sc̃lorum. R. Amen. Benedic
 tio d̃i patris. et filii. et sp̃s sc̃i. descendat sup
 uos. R. Amen. Et pax dñi sit semp uobis
 cum. Et cum sp̃u tuo. Et diacoñ dicat
 Ite in pace. R. Dō grās. Hoc autē om̃i
 no p̃cauendū est ut n̄ negligat̃ confir
 matio. quia tunc om̃e baptismū legiti
 mū xp̃ianitatis nomine c̃firmat̃. Quib;

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

runt ullū cibū accipiant neq; lactent sine
summa necessitate antequā communicent
sacramēto corporis xpī. et postea per totā
ebdomadā pasche omībus dieb; admissā
ueniant. et parentes eorū p̄ ipsis offe-
rant. & communicent omēs. Itē ipsa die
diurnalē cursū separatim canant. Itē
finitis omībus descendat pontifex cū
omī decore usq; cubiculū suū cū pa-
ce et gaudio. Eodē die dominus papa
et ceteri romani oua manducant et for-
maticū. Benedic casei. Dignare dñe
ds om̄nps benedicere et sc̄ificare hanc
creaturā casei. quē ex adipe animalium
producere dignatus es. ut quicumq; ex po-
pulis tuis fidelib; inde comederint. omī be-
nedictione celesti & gr̄e tue saturitate
repleant̄ in bonis. p̄. Ordo quomodo
fiat in monasteriis. Ubi autē baptisimū
n̄ fit. aqua benedicat̄ a sacerdote et spar-
gat̄ in omī domo. postea ut ordo ē sic
manifestat̄ in sacramentorū codice sic can-
tent. et ut finierint sine ullo cantu
reuertant̄ in sacranū. Postea ingredi-
ant̄ ad uesp̄m. Postea modico uicerib;

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

hanc precipuam sine du-
bio gloriam credentibus
quorum mentis ueraque
unitas fidem bonis in-
sudantes operibus se-
tantur pollicetur. non
credentibus supplicium
minatur æternum. per
pauis baratri incendus
iustissime spopondit.

DE BENIUOLORE
QI SMEDITAMINE
HINCECO
EAD CAR
diuina fauente gratia
totius albionis basileus

COPYRIGHT
THE BRITISH LIBRARY

LIBRARY
cm.
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

gia tue benedictionis adueniat. & mala om-
ne propitiante procul recedant. ¶ Tunc miscetur
sal & cinis. & faciat eps ter inde crucem super
aquam. & dicat. Hec comminatio salis & cineris
cum aqua benedicta sit seificata ad consecrationem
huius ecclesie & altaris in nomine patris & filii
& sps sci.

OREMVS.

Ds munice iugite auctoris & insupera-
bilis imperii rex. ac semper magnificus trium-
phator. qui aduersę dominationis vires repri-
mis. qui inuicti rugientis scutum superas. qui
hostiles nequias potenter repugnas. te dñe
trememes & supplices deprecamur ac petimus.
ut hanc creaturam salis & cineris & aque dignan-
ter aspicias. benignus illustres pietatis tue more
seifices. ut ubicunq. fuerit aspersa. per inuoca-
tionē sci tui nominis omis infestatio immundi
spiritus abigat. terrorq. uenenosı serpentis pro-
cul pellat. & presentia sci sps nobis misericordiam
tuam poscentibus ubiq. adesse dignet. ¶
Deinde ponat unum in ipsam aquam & dicat.

Fiat comminatio aque & vini ad consecrationem
huius ecclesie & altaris in nomine patris & filii
& sps sci. Ita fiat o. aque cū vino mixte.

Dm omnipotentē fr̃s karissimi in cuius domo

LIBRA
CMIS.
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

BENEDICTIO IG HIS.

Benignus qui perfilium tuum angularem scilicet lapideum
caritatis tuis fidelibus ignem contulisti. producenti
eslice nris profuturum usibus. nouum hunc ignem
seisica. & concede nobis ita per hęc festa paschalia
celestibus desideris inflammari. ut ad perpetuam
claritatis puris mentibus ualeamus festa pungere. *P.*

Domine ois pater omips. lumen in deficiens qui es condi
tor omnium luminum. benedic hoc lumen. quod
ate sanctificatum atq; benedictum est. qui illumi
nasti mundum omnem. ut ab eo lumine accenda
mur. & illuminemur igne claritatis tue. &
sicut tu o illuminasti moysen. ita illumines cor
da & sensus nros. ut ad uitam & lucem eter
nam peruenire mereamur. *P. OMNIA HNC.*

Domine scie pater omips eterne ois. benedicentibus
nobis hunc ignem in nomine tuo. & unigeniti
filii tui ois ad omni nri ihu xpi. & sps sci coope
rari dignare. & adiuua nos contra ignita tela
inimici. & illustra gra celesti. & adiuua nos
qui uiuis & regnas cum eodem unigenito tuo

Uerbu sps sco p omnia secula seculorum. Am. *V. cecidit.*
VENIAT qd omis ois **ORATIO** postquam ac
cepit hoc incensum larga tuę benedictionis
infusio. & hunc nocturnum psplendoram in

259. Necbachogenus. aut pomis sua nomina ferunt

Tu dabit specimen tu spississime qualos
 signa colorata pressi. arripe

Colas prolorum. fumosis denpe tectus

¶ Hic ager ille malus dulcesq; a formibus unde

Ad plenam calcentur aqua fluctabitur annis

grandes ibunt per uimina gutte

r iudicium facit manifestus. & ora

• In ista temptatum sensum torquentur amari

• **P**inguis item quæsit tellus hoc clementi pacto

usamus haud omquam manibus iactata, flecto

ed pias in morem addignos lenescit h. bonds

¶ quida. maiores heretici in ipſaq. uſu

Adiantum multifidum

Nec feruntur tam praevalere ostendit. 171.

Q. What is the first of the three conditions

acc. boni promptum est oculis crediderunt. 260

265. *Aspid. baccata* var. *concolorata* var. *figi*

Antelocum firulen e

Arboribus seges. aliquando digesta. fe.

Notatam ignorem subito noscimus m.

Quam & iam celi regionem incortice fige

¶ Et quo quocumque modo fieret. qua parte in la

Amorosi tulerit que tang. ob. erent

Reformant adeo: natus s. consuetudo

Collibus an plano melius sit ponere iugum

Adrenus f. pinguis a. 370. *Adrenus f. pinguis* a. 370. *Adrenus f. pinguis* a. 370.

[Faint handwritten text]

Quinto millo de la familia de los...

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

... ..

1000

1870

EXITAT MENA

D-THREO ACETACETIC ACID

[illegible]

ordo. quid con sanguine i rutuli quid cetera dicet Italia
 strepente nra & nra conubia ad morte p deder
 for scilicet are fute

4

Cur non in coloma potius cestamina tolle
 Quid con sanguine i rutuli quid cetera dicet
 Italia ad mortem fite for dicta refute
 Pro dederim nam & conubia nra pcedente
 Respiceres be uarias misere parentis
 Longeu quem de maestum patria ardet longu
 Diuidit hanc quam quam dictis uolentia turmi
 Flectitur ex superat magis egresq me lendo
 Ut primum fari potuit sic infatit ore
 Quam pro me curam geris hanc pcedit me
 Deponas lacumq sinas pro laude pacisci
 Et nos tela pater ferrumq hanc debile dextra
 Spargimus & nostro sequitur deuulnere sanguis
 Longe illi dea mat erit que nube fugacem
 Femine tegat & uanis sese occultat umbris
 At regina noua pugnae conterrita softe
 Alebat ardentem generum moritura tenebat
 Turne per has ego telicrimas p si quis amate

xii 85-82

Illa grantis perfusa genis scimplurimis igne
 Subiecit rubor & tale facta per ora cucurrit
 Indum sanguineo uelut uolauerit ostro
 Siquis ebur aut mixta rubent ubi lilia mu
 Alba rosa tales uirgo dabat ore colores
 Illum turbat amor si in uirgine ui
 Ardet in arma magis pacisq adfuit am
 Nequeseo ne melacrimis noue omine tan
 Prosequere indur cestamina mastis eum
 O mater neq enim turno mora libera mo
 Nuntius hanc idmon phrygio me dicta tyr
 Hanc placitura refer compriui crastina
 P unpeis in uicta rotis aurora rubebit
 Non te uros agitat in rutulos uenera im
 Et rutuli nostro diri ma us sanguine bel
 Illo quaeratur conuinx lamina campo
 Haec ubi dicta dedit rapidusq intectareo
 Poscit equos gaudetq tuens ante ora fies

ordo: quid con sanguine i rutili quid cetera dicere alia
sine pperente nra & nra conubia ad morte p didei
for scitare fuit

Cur non incotam potius cestamin colla

Quid con sanguine i rutili quid cetera dicere alia

Litalia ad mortem pterors dicta resata

Podiderim pnam & conubia nra pperente

Respices be nra misem paritua

Longeul quem de mactum p nra inde locu

Du det hant quam quid cetera dicere alia

Electur ex superat magis egresq incedo

Ue primum for potuit sic infatit ore

Quam prome curam geris hanc pperente nra

Deponas laxumq sinas prolaude pacis

Et nos tela pater ferrumq hant debile de nra

Sparimus & nroto sequitur deuulnere singas

Longe illi dea mat erit que nuba fugacem

Femina regat & uanis sese occulat umbris

At regina noua pugnae conerita softe

Lebat & uolentem generum moritura tenebat

Tu ne per huius ego & nra misem pperente nra

XII. 55. - 56.

Ila granos perfusa bene scilicet plurimam

Inbieat rubor & calefacta per ora cucurrit

Indum sanguineo uelut glauertit ostro

Squis ebur aut mixta nuda ubi lilia mu

Alba rosa tales uirgo dabit ore colorer

Illum uelut amor si in uirgine ui

Arde in arma magis paucisq adfectur uir

Nequiesco nemelacrimis noue omne tan

Prosequere induricestamina mactis eum

Omnes neq enim in turno mora libera mo

Nuntius hanc admon phrygio me dicitur

Haut placuit referre comprimitur

Punederi in uicta rotas aurora rubebr

Non te uros agitat in rutilos ueneru

Et rutili nostro diru magis sanguine be

Illo quaterator conuicta lamma campo

Hac ubi dicit dedit rapidusq uirectur

Potest equos gaudeatq tuens ante ora f

Collybia sp. *Agar. chin. ed. larg. p. 9 n. 29*

[illegible]

CMS.
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20

The British Library

L9206
 224
 L9206

Hinc inde coli: cuius demerere fluxu.

Quod iustus operata dedit: sed linquere xpm.

Petri nescit amor: non hunc peterebunt inquit.

Quo remota prestante salus: qui iure erant.

Infecta supplevit opus: solidumq; detorem.

Parf reperit: qua iussa novant: hic me barati prior.

Sauria restituit: qui mortui: surgeri cedit.

Fert animas: parare: nescit: scilicet: merendis.

Sacrilegas inferre necesse: o semper inquit.

Dona videtur: & bellamouit: sed cetera relinquere.

Neuolent: quas turba fouet: quib; induit elodo.

Letis erat: meruit: cum hac sua cordale habant.

Hanc non parua dedit: populo nymula gressus.

Que ruidis: ac: sive: nullis: a legib; acur.

Uernula sumptis hunc: cum quo super: ipsa moueri.

Que ruidis: natura: cum: firmata: nuper.

Infecta operata: nunc: vestigia signat.

Que fuerant: aliena: sibi: tanta: nympha: plus.

K

London BL

Egerton 267

exabat humilis mulier chananica rogabat.

ecce amb. c. fessa pare. q. more sagaci.

ep. odorant. recubant. adlunina mense.

fluent. reflux. domum. labere meas.

ex humilis. c. celsa fides. que sospite nata.

egone frax. oue. gentisq. in semib. orta.

opulit. hebra. de g. r. n. nescier. agri.

IN DE TATA DND DEPRERAT IN DE TATA

REPRERAT IN DE TATA

lea debuit subiens momas uiga plebe sequente.

claudox. milia. passim.

eplosq. simul. pptos. surdasq. catuas.

ualidasq. man. & quocqu. debile uulgi.

enrat. in p. r. e. u. e. o. p. o. n. t. m. o. n. b. u. s. u.

reuecata suis adieperat organa neruis.

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

Nec tam humana quantis in corpore

or. aris. abocessu. mortalia. mēbra. g.

c. lā. fuit. cē. dī. q. n. abscondit. nūq.

y. rbs. p. m. o. n. t. e. s. e. d. n. m. o. d. i. n. e. s.

i. unus. anhelant. i. s. p. a. z. e. a. b. i.

c. unclis. lum. ag. r. ad. p. a. s. q. n. i. n. t. a.

D. scipulus. fulgore. trib. u. e. n. t. i.

S. olis. archetra. u. r. s. u. s. s. i. e. n. d. o. r.

v. i. c. q. a. r. o. r. d. i. e. u. s. t. e. n. a. r. u. m. i. b.

C. andida. form. nū. d. n. e. d. e. r. u. g.

O. meriti. sublime. tū. quib. d. o. s.

C. omni. m. u. n. d. o. q. u. e. n. i. s. t. e. r. e. d. i.

Q. u. i. q. l. a. h. e. u. a. & c. l. a. r. i. e. u. i. d. e. r. i.

I. g. n. o. r. o. s. a. c. u. l. i. s. u. i. d. e. r. e. l. u. m. i. n. e. c. o. r. d. i.

V. t. m. a. i. o. r. s. i. t. n. r. a. f. i. d. e. s. h. u. i. c. e. p. e.

P. r. i. n. c. i. p. i. u. a. e. f. i. n. e. h. u. n. c. a. l. p. h. a. u. i. d. e.

Q. u. e. m. e. d. i. u. t. a. l. e. s. c. i. r. c. u. s. f. u. l. s. e. r. p. p.

A. t. e. a. d. h. u. e. u. i. u. e. n. s. a. l. t. e. f. a. n. s. i. l. u. m. i. n. e.

S. i. d. e. r. e. o. q. s. o. l. o. m. i. s. e. h. i. c. f. i. l. i. u. s. a. t. e.

O. s. t. e. n. d. i. t. u. e. r. b. o. g. e. n. t. i. u. u. a. r. p. a. r. t. a.

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

DEPRERAT IN DE TATA DEPRERAT IN DE TATA

^{rogabat} V exabat ^{stimulis} mulier chanaanica ^{rogabat}.

S ^{ecanib} c ^{effusa} pare ^q more ^{sagaci}.

S ^{ep} odorate ^{recubant} adlumina ^{menfe}.

A ^{stueti} refluas ^{dominoy} labere ^{micas}.

V ^{ox} humilis. ^{sc} celsa ^{fides}. que ^{sospite} nata

D ^{ecane} fecit ^{oue} gentisq ^{infentib} orta.

C ^{opultr} hebrei ^{degramine} nescier ^{agri}.

IN DISERTA D^{NI} SEQUENTES INFERAI

RECIPUNT SANITATE.

A ^{lia} de hinc ^{subiens} montis ^{uiga} plebe ^{sequeute}.

^{in illa} cecoz. ^{claudoz} milia ^{passim}.

L ^{ep} sosq ^{simul} pptos. ^{surdasq} catuas.

L ^{nualidasq} man. & quicquid ^{debile} uulgi

V ^{enerat} in priscu ^{copont} motib ^{usu}.

E ^t reuocata ^{suis} adieperat ^{organa} neruis.

DESATVRATES QVATTOR ORIB ^{VI}

RORE EX QVINO PARIB ^{ET} FAVORS PISCIB.

N ^{ec} tam ^{humano} ^{maius} ⁱⁿ ^{proprio} ^q ^o ^{atris} ^{abocassu} ^{mortalia} ⁱⁿ ^{et} ^{bra} ^g

C ^{la} ^{fuit} ^{ce} ^{dm} ^q ⁿ ^{abscondit} ⁱⁿ ^q

V ^{rbis} ⁱⁿ ^{monte} ^{sed} ⁱⁿ ^{medio} ^{nee} ^{sub}

L ^{unus} ^{anhelans} ^{se} ^{sp} ^{gens} ^{ab}

C ^{unctis} ^{lum} ^{agit} ^{radiant} ^{na} ^{redib}

D ^{iscipulis} ^{fulgore} ^{trib} ^{ne} ^{ut} ^q

S ^{olis} ^{ac} ^{etheris} ⁱⁿ ^{versus} ^{fulgore} ^{radia}

V ^{icq} ^{ar} ^{ore} ^{die} ^{uesteq} ^{tur} ⁱⁿ ^q

C ^{andida} ^{forma} ^{nuus} ^{dni} ^{detegunt} ^q

O ^{meru} ^{sublime} ^{ru} ^{quib} ^{illa} ^{radia}

C ^{onatu} ⁱⁿ ^{mundo} ^{que} ⁿ st ^{cred} ⁱⁿ ^q

Q ^{ut} ^q ^{et} ^{he} ^{na} ^{et} ^{claru} ⁱⁿ ^{der} ⁱⁿ ^q

L ^{gnatos} ^{oculis} ⁱⁿ ^{der} ^{lumine} ^{cordis}

V ^t ^{maior} ^{sit} ^{nra} ^{fides} ^{hunc} ^{ce} ^{pos}

P ^{incipiu} ^{ac} ^{fin} ^{hunc} ^{alpha} ⁱⁿ ^{der}

Q ^{ue} ^{mediu} ^{tales} ^{circu} ^{fuisse} ^p

Inferi, p'spere. in
deserta regione.

Cit. fangata afame.

umq; medens egrū ^{in des.} reuē & uirtute ^{terra} triumpho.
 Tertia ^{reuerat.} lux ^{in cubito.} aderat. steriliq; ^{magnif.} incespice nullū
 conuexerat ^{duces.} plebs tanta ^{egra.} cibū ^{magna.} nimiosq; labore
 uribat ^{miserat.} geminanda ^{miseratione.} fames. si ^{indigentia.} saucia ^{in p'tellam} calle
 turba ^{transfigur.} p' ingente ^{monem.} dapib; ieiuna redire.
 Quā ^{almonia.} flexus ^{si qui} pietate d's q'sēp ^{in p'tellam} egentū.
 Pams adē. uictiq; ^{in p'tellam} locis ^{monem.} sine frugib; infert.
 P'isciculis ^{in p'tellam} paucis. & ^{monem.} septē ^{in p'tellam} panib; ^{monem.} agm
 Paut ^{in p'tellam} enorme ^{monem.} uirū. p't que ^{in p'tellam} infirma ^{monem.} secvndi
 serus & etatis ^{in p'tellam} saturant ^{monem.} quatuor ^{in p'tellam} illic
 olia ^{in p'tellam} uescenū ^{monem.} plus ^{in p'tellam} ut ^{monem.} miseris & ^{in p'tellam} auctas
 D'isee ^{in p'tellam} fuisse ^{monem.} dapes. epulas ^{in p'tellam} nutriunt ^{monem.} edendo
 ulg'. & atque ^{in p'tellam} creuerūt ^{monem.} morsib; ^{in p'tellam} aescē.
 Reliquasq; ^{in p'tellam} suas ^{monem.} sportas ^{in p'tellam} culmina ^{in p'tellam} septē
 Expant ^{in p'tellam} fugiua ^{monem.} famē. ut ^{in p'tellam} stragmine ^{monem.} sup'to
 uidit ^{in p'tellam} habundantē ^{monem.} nō ^{in p'tellam} de ^{in p'tellam} semine ^{monem.} messe

PPRANA SIGVA. DIONE TRIAS MONTE.

At adhuc ^{in p'tellam} uiuens. alē ^{monem.} stant ^{in p'tellam} lumine ^{monem.}
 Sidereoq; ^{in p'tellam} sono ^{monem.} m's ē ^{in p'tellam} hic ^{monem.} filius ^{in p'tellam} atheni.
 O stendit ^{in p'tellam} uerbo ^{monem.} geniti ^{in p'tellam} uox ^{monem.} patria.
 DELVNATIO OVIDA EILIO PA.
 SUPPLICATIONE SALVATO
 Postquā ^{in p'tellam} corporeos ^{monem.} uirt' ^{in p'tellam} regit ^{monem.}
 Tert ^{in p'tellam} adornata ^{monem.} carnis ^{in p'tellam} uelamine ^{monem.}
 Seq; ^{in p'tellam} palā ^{monem.} dñs ^{in p'tellam} pp'tis ^{monem.} dedit. ecce
 Vir ^{in p'tellam} humilis ^{monem.} mesto ^{in p'tellam} deiecit ^{monem.} lumina ^{monem.}
 P'cedit. ^{in p'tellam} suppletq; ^{monem.} man' & ^{in p'tellam} brachia ^{monem.}
 Imploratq; ^{in p'tellam} gemens. nō ^{monem.} m' ^{in p'tellam} filiusq;
 Et dñe ^{in p'tellam} horrenda ^{monem.} lac ^{in p'tellam} stat ^{monem.}
 Nec ^{in p'tellam} lingi ^{monem.} nisi ^{in p'tellam} mergat ^{monem.}
 O p'primat. atq; ^{in p'tellam} animē ^{monem.}
 Hunc ^{in p'tellam} peor' ^{monem.} expulsi ^{monem.}
 Redde ^{in p'tellam} m' ^{monem.} redde ^{monem.} si ^{monem.} necesse ^{monem.}
 Expellat ^{in p'tellam} q' ^{monem.} p'ad ^{monem.} subita ^{monem.}

uidimus glam eius glam quasi unigeniti a
patre. plenū gratie & ueritatis.

IN · N · S · STEPHANI · S · MATH ·
y ill · I · **D**icebat dñs iñc turbis iudeorū.

ECCE EGO MITTO AD UOS

PROPHETAS ET SAPIENTES

& scribas. & ex illis occidetis

& crucifigatis. & ex eis flagel-

labitis in synagogis ur̄is. & p-

sequemini de ciuitate in ciuitatē. ut ueniat
sup uos omnis sanguis iustus qui effusus ē sup
terrā a sanguine abel iusti usq. ad sanguinē
zacharie filii barachie. quē occidistis inter
templū & altare. Amen dico uobis. uenient
hec om̄a sup generationē istam. Hierusalē hie
rusalē que occidis pphetas & lapidas cos q̄ ad
te missi sunt. quotiens uolui congregare fi

Egerton 809
40

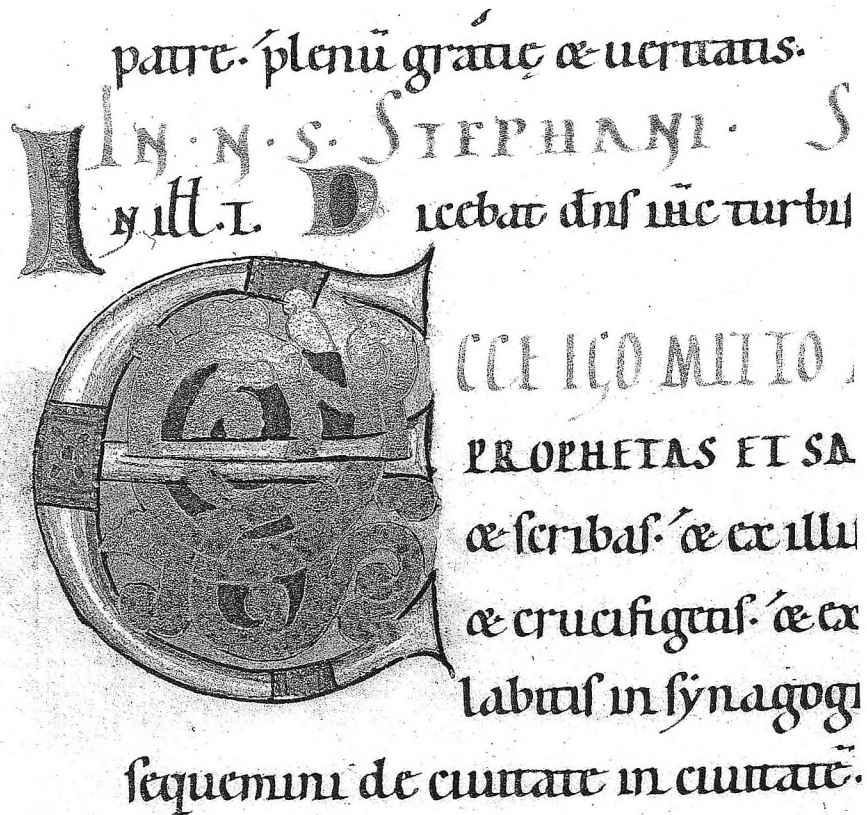
British Library Reproductions
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

MARIA IACOBI ET SALOME
 EMERUNT AROMAIA. UT
 VENIENTES UNGERENT IHM. Et valde
 mane una sabbatorum ueniunt ad mo-
 numentum. orto iam sole. Et dicebant ad in-
 uice. Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio
 monumenti. Et respicientes. uiderunt re-
 uolutum lapidem. Erat quippe magnus ual-
 de. Et introeuntes in monumentum. uiderunt
 iuuenem sedentem in dextris coopertum stola

Egmont 809
28ⁿ

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

23 Initiale E. Lektionar. London, British Library,
Ms. Egerton 809, fol. 4v

schwankte zuletzt zwischen Mainz, Fulda und Tegernsee.⁷⁷ So steht die Bildausstattung unseres Lektionars unter stilistischem Aspekt heute doch ziemlich allein da.⁷⁸

Das überrascht nicht, denn vielerorts sind die Lücken in der Überlieferung gerade innerhalb der Bilderhandschriften besonders groß. Reichere Ausstattung hat offenbar Begehrlichkeiten geweckt, üppiger illuminierte Handschriften sind häufig verschenkt worden. So wurde manche liturgische Handschrift ihrem ursprünglichen Umfeld entrissen. Auch entwickelt und verändert sich der Figurenstil eines Skriptoriums oft schnell und sprunghaft durch die Wirkung mehr oder weniger zufällig auftauchender Vorlagen oder durch von auswärts kommende Buchmaler. Hier besteht ein deutlicher Unterschied zum Ornamentstil, der in aller Regel eine stärker der Tradition verbundene lokale Konstante darstellt und sich vergleichsweise langsam und stetig wandelt. Im folgenden werden die Ornamentinitialen unseres Lektionars vorgestellt, die, soweit ich sehe, bisher nicht beachtet worden sind.

Ornamentinitialen

Die Handschrift enthält 36 Ornamentinitialen in Gold- und Deckfarbenmalerei, die jeweils eine Lektion einleiten (Abb. 22–27). Der Initialkörper besteht aus Spaltleisten, die vereinzelt durch Tiermotive ersetzt sind, etwa im V fol. 27r durch einen Drachen (Abb. 24) und im M fol. 30r durch zwei gegenständige Drachen; mit dem Initialstamm des I fol. 42v verflochten sich zwei kräftig modellierte Vierfüßler. Die Leisten sind von einzelnen ornamentierten Schnallen umschlossen, unter deren größter eine Ranke mit kräftigem Stiel aus der Buchstabenleiste hervortritt. Diese Ranke hat spiralbildende Tendenz und füllt zusammen mit ihren Abzweigungen die Initialfläche gleichmäßig und dicht. Dazu tragen die kräftigen, meist rundknolligen Auswüchse bei, die in der Mehrzahl zwei- oder dreiteilig sind. Ihr größter Teil sendet häufig einen kleinen, in Gegenrichtung vorstoßenden Fortsatz aus, zum Beispiel mehrfach im S fol. 36r (links Mitte und unten) (Abb. 26).

v. Borries-Schulten

München Jb. d. bildenden Kunst 3. Folge 54 (2003)

25 Initiale M. Lektionar. London, British Library, Ms. Egerton 809, fol. 28r

tionars, etwa dem M fol. 28r (Abb. 25), zunächst im Gesamtaufbau, in der inneren Spannung und im Verhältnis von Rankenstielen zu Knollen, dann aber auch in den Einzelformen sehr ähnlich: in der engen Verflechtung der Stiele an Kreuzungsstellen sowie der mehrteligen »Knolle«, häufig mit Fortsatz in Gegenrichtung, der in unserem Lektionar durchweg etwas kräftiger ausfällt, ferner dem mehrfach gelappten »Blatt« – im F unten und im M links – sowie dem selteneren gelappten, außen zugespitzten »Blatt«, das mir sonst in der Initialornamentik vor 1100 nicht aufgefallen ist. Auch die einzige Blüte des großen F, die dreiteilige Kelchblüte mit mittlerem lilienartigen Blatt, um das eine kleine Banderole gelegt ist, kommt in unserem Lektionar mehrfach vor, zum Beispiel im C fol. 2r (Abb. 22).

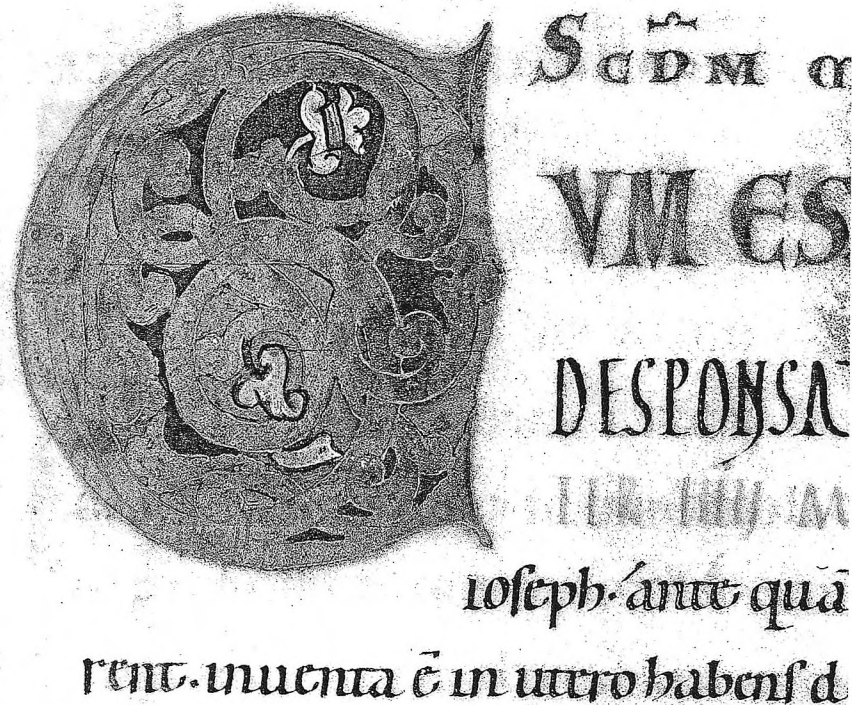
Dieses Schaffhausener F jedoch, wichtigster Orientierungspunkt zur Beurteilung der Initialen unseres Lektionars, steht isoliert in seinem Bibelband. Den Hauptschmuck bilden dort sechs andersartige, jedoch unter sich ganz einheitliche Initialen, z. B. das E fol. 88v, wie sie schon früher auf der Reichenau und in Einsiedeln gepflegt worden sind:⁸² Initialen mit lockereren Spiralranken, an denen gleichmäßig viele kleine runde Knollen sitzen, sowie einzelne Klee- und Pfeilspitzenblätter oder – alternativ – riesige Blüten mit z. T. eingeschlagenen Blütenblättern. Initia-

len dieses Typs schmücken in Schaffhausen die ersten unter Abt Sigefridus (1080–1096) hergestellten Handschriften.⁸³ Sie werden in einigen weiteren, gegen Ende von Sigefridus' Abtszeit entstandenen Handschriften partiell noch verwendet, bald aber gänzlich von der neuen Art der Rankeninitialen verdrängt, die dem Typ des beschriebenen F angehören. Zwar werden die neuen Knollen zunächst noch etwas unsicher variiert; doch im Ganzen ist festzuhalten, daß der zweite Typ der Knollenrankeninitialen in Schaffhausen gegen Ende des 11. Jahrhunderts plötzlich neu und in den Formen weitgehend unabhängig vom ersten dasteht.⁸⁴

Betrachtet man nun das Schaffhausener F in Min. 2 (Abb. 28) innerhalb seiner Schriftseite fol. 133v, so erweist es sich als Addition zur ersten Anlage. Die gesamte rechte Spalte nämlich – mit der Initiale oben – und das untere Drittel der linken Textspalte stehen über einer großflächigen Rasur. In den ersten Zustand wurde hier eingegriffen, offenbar um Platz zu schaffen für die sehr große F-Initiale – gegenüber der wahrscheinlich ursprünglich kleineren oder kleiner geplanten Vorgängerin. Nach der Rasur hat nämlich eine andere Hand den – vielleicht korrigierten – Text mit vielen Kürzungen dicht, auf kleinerem Raum zusammengedrängt, eingepaßt, zusammen mit dem großen F. Derselbe Schreiber hat in der Handschrift mehrfach nach

v. Bonnis-Schöten

München Jb.d. bildenden Kunst 3.Folge 54 (2003)

22 Initiale C. Lektionar. London, British Library,
Ms. Egerton 809, fol. 2r

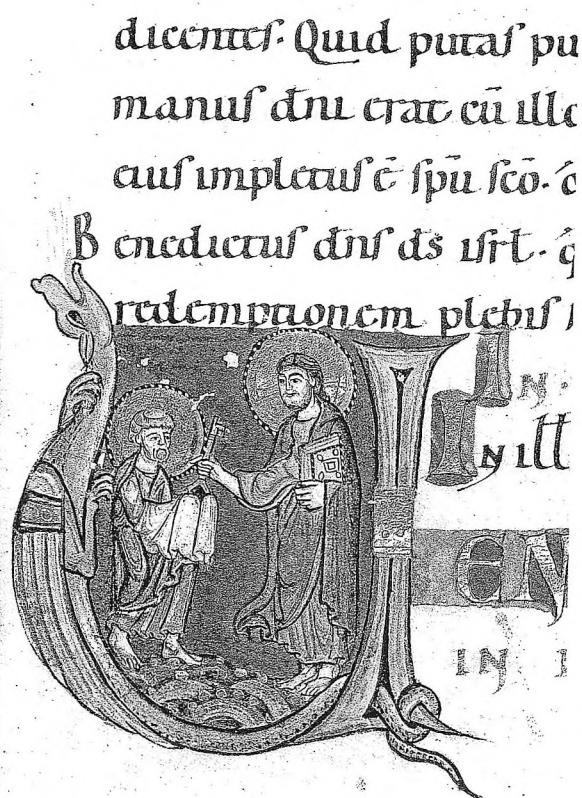
Drittel des 12. Jahrhunderts und an Maas und Rhein etwa ab 1100 zu beobachten ist.

Aus dem St. Galler Skriptorium ist die Figur des auf-fahrenden Christus im Graduale Ms. 376 in unser Himmelfahrtsbild, wie oben gezeigt, fast kopiengetreu übernommen worden. Doch liegt hier wohl eher die Rezeption eines Figurentyps vor, als daß Stilmerkmale übernommen worden wären. Stilistische Ähnlichkeiten sucht man nämlich auch sonst zwischen unserem und anderen St. Galler Bildern vergeblich. So steht es auch um die schon erwähnte St. Galler Tradition in unserem Pfingstbild, die sich in Figurenanordnung sowie Sitz- und Gewandmotiven äußert.

Unter gleich mehreren Aspekten läßt sich eine gewisse Verwandtschaft unseres Lektionars zum Sakramentar Ms. Ludwig V 2 des J. Paul Getty Museums in Los Angeles aufzeigen,⁷⁵ das ebenfalls einen knappen christologischen Bildzyklus enthält. In beiden Handschriften (Abb. 9, 21) finden sich zunächst die breiten Bildrahmen, auf die ich bisher noch kaum eingegangen bin: doppelte Goldleisten

und dazwischen ein gemalter Blattrapport aus Palmettenmotiven auf dunklem Grund, der durch kleine Dreiblattgruppen belebt ist.⁷⁶ Vor allem aber sind es die Figuren des Sakramentars, die mit denen des Lektionars in mancher Hinsicht gut vergleichbar sind. Etwa in den Himmelfahrtsbildern betrachte man im Lektionar Christus und den Engel links und im Sakramentar Petrus und Paulus: ihre unaufdringlich-ruhige Haltung, oft in ganz leichtem Kontrapost, und die schlicht drapierten Gewänder, die ein wenig schwer herabfallen und am Knie des Spielbeins eine Staufalte bilden, röhrenförmig die Unterschenkel umschließen und hier beiderseits schmale Tütenfalten entstehen lassen. Auch die Gesichtszeichnung ist recht ähnlich, wenngleich im Sakramentar der Blick aus größeren Augen fester gerichtet ist. Doch die Figuren des etwa 50 Jahre älteren Sakramentars sind harmonischer proportioniert und fügen sich einheitlicher ins Bildensemble. Argumente zur Lokalisierung unseres Lektionars liefert dieser Vergleich auf Anhieb kaum, denn die Lokalisierung des Sakramentars

v. Borries-Scheller
München Jb. d. Bildenden Kunst 3. Folge 54 (2003)

17 Schlüsselübergabe an Petrus. Lektionar. London, British Library, Ms. Egerton 809, fol. 41r

dem Prototyp sehr vereinfacht. Ich kenne kein Pfingstbild, das in der Architekturpräsentation dem karolingischen Prototyp näher stünde als unseres, und doch muß selbstverständlich mit Zwischenstufen gerechnet werden.⁵⁵

In einer gewissen Nähe zu unserem oder zu verwandten Pfingstbildern mit Hausarchitektur stehen möglicherweise diejenigen zweier romanischer Handschriften: das erste im englischen Albani-Psalter,⁵⁶ dessen Geburtsbild hier bereits von Interesse war, und das zweite im elsässischen Evangelistar in Karlsruhe.⁵⁷ Sie zeigen runde bzw. achteckige Umfassungsmauern.

Im Gegensatz zum karolingischen Prototyp und auch zu den genannten romanischen Nachfolgern, in denen die Apostelgruppe dem Architekturrund mehr oder weniger angepaßt ist, sind in unserem Bild (Abb. 14) die Apostel als mächtiger Fries quer in das hochrechteckige Bildfeld eingesetzt, ganz ohne Rücksicht auf die Hausarchitektur. Es herrscht bedrängende Enge, so daß die äußeren Apostel die seitlichen Architekturbegrenzungen verdecken und ihrerseits von den seitlichen Rahmenleisten überschritten

werden. Übrigens scheint bei der Kompilation links außen mindestens eine Figur der Vorlage verlorengegangen zu sein, denn der von außen hereinragende Arm und der Unterschenkel dort mit dem zu kleinen Fuß passen nicht zu dem jetzt die äußerste Position einnehmenden Apostel.

Die Apostel im Pfingstbild in zwei Reihen dicht hintereinander zu arrangieren, ist ein geläufiger Darstellungstyp, zum Beispiel auch eine von mehreren Möglichkeiten in der Reichenauer Pfingst-Ikonographie. Doch eine viel engere Verbindung unseres Figurenfrieses besteht zu solchen in St. Galler Pfingstbildern aus dem zweiten Drittel des 11. Jahrhunderts. In einem Graduale in St. Gallen ist die Sitzanordnung mit der unserer Apostel weitgehend identisch (Abb. 16):⁵⁸ die zentrale Dreiergruppe mit Petrus in der Mitte, Paulus links und Johannes rechts – dieser nach byzantinischem Usus, der im Westen nur selten aufgenommen wird, weißhaarig und bärtig.⁵⁹ In der zweiten Reihe auch dort vier weitere Apostel und die restlichen dahinter ebenfalls durch ihre Nimbensegmente angedeutet. Doch die Übereinstimmungen in beiden Pfingstbildern gehen noch weiter: Der jugendliche Johannes in unserem Lektionar ist in genau der gleichen Körperhaltung und mit genau gleich geführtem Gewand dargestellt wie der St. Galler bärtige Johannes. Petrus dort allerdings nicht ganz frontal, sondern ein wenig Paulus zugewandt, der ihn anspricht. Auch das etwas mißglückte Sitzmotiv unserer Paulus-Figur mit den vergleichsweise zu langen Unterschenkeln könnte durch eine Vorlagefigur von der Art des St. Galler Paulus verursacht sein, dessen in ganzer Länge sichtbares rechtes Bein besser zu einem Schreitenden oder Stehenden als zu einer Sitzfigur paßt. In beiden Bildern stehen gleichartigen und stimmigen Sitzmotiven auf der rechten Seite und in der Mitte andersartige und zum Teil mißglückte Lösungen links gegenüber.

Entfernte Beziehungen in Figuren- und Architektur- ausprägung bestehen zwischen dem Pfingstbild unserer Handschrift und demjenigen des etwa gleichzeitigen Böhmisches Krönungsevangeliums. Auch dort die ferne Erinnerung an die Hausarchitektur des karolingischen Prototyps, verbunden mit der waagerechten Apostelreihung.⁶⁰ Dort wirkt die Komposition – bei ebenfalls nicht erstklassiger Qualität – besser gelungen. Was allerdings das gegenständliche Detailverständnis anbetrifft, so fragt man sich, ob die ursprüngliche Bedeutung von Mauer unten und Bögen bzw. Giebel oben in nachkarolingischer Zeit noch bekannt war. Man stutzt besonders angesichts der Variante in Prag. Wir kennen den Ursprung der Form der 'Guckkastenbühne' mit dem winkligen Abschluß unten, dem Bogen oben und

36
IN DIE SECUNDE POST PASCHAM
IN ILLO. T. DIXIT Dñs iñc discipulis suis.

SQUIS DILIGIT
ME SERMONEM
MEUM SERUABIT.

ET PATER MEUS DILIGET EUM.

ET AD EUM VENIEMUS. ET MANSIIONEM
APUD EUM FACIEMUS. QUI NON DILIGIT ME.
SERMONES MEOS NON SERUAT. ET SERMONEM
QUE AUDISTIS. NON E MEUS. SED CUIS QUI MISIT
ME PATRIS. HEC LOCUTUS SUM VOBIS. APUD VOS
MANENS. PARACLETUS AUTEM SPIRITUS SANCTUS QUE MITTET
PATER IN NOMINE MEO. ILLE VOS DOCEBIT OM
NIA. ET SUGGERET VOBIS OMIA QUECUMQUE DIXE

pbari potest. Et ppe pētīnuos. x. i
 vi. dies. uix potuit incendū ex
 tingui. qđ domib; ac tēplis suis
 sponte hostes inmiserat. ut q̄re
 fidō.
 nus urbis eripi romnus n̄ poterat
 succ. i. materia triumph.
 triumphis arderet. bellū acharab.

Quasi scilicet illud euersionibus; ut
huius curreret. ita cartaginis rui-
na statim corinthios accepit. acha-
ie caput. gratia decem. inter duo myria-
donum. et egerunt. quasi spectaculo
exposita. hec o facinus dignum an-
te oppressa est. quoniam in numerum cer-
torum hostium referret. Iulius Crassus
causa belli. quod libertate a romanis
data. aduersus ipsos usus. Lega-
tosque romanos dubium an et manu.
certe oratione uiolauit. et me-
tello ordinati. cum me-
cedonia mandata
ultio. et hinc achai-
cum bellum. Ac postquam
crassus manu. metelly
consilii. pro parentis elidos capos
toto cecidit alfeo. et uno prolo
factum erat bellum. Iam et urbe ipsa
terrebat obsidio. sed o fata rerum.
cum metelly dimicasset. ad uictoria
maimius uenit. hic alteros

ducis dignitate exercitū sub
 ipsis isthmi facibus fudit. gēv
 nosq; portus sanguine infecit.
 tūc ab incolis deserta ciuitas.
 direpta p̄mū. deinde tuba p̄
 cinente deleta ē. **¶** Quid signor
 rū. qd uestiū. qd ue tabulaz.
 raptū. incensū. atq; p̄iectū.
 q̄ntas opes & abstulerit &
 cremauerit. hinc scias qd qd
 qd corinthiū aris toto orbe
 laudat̄. incendio sup̄fuisse
 cōperim. Nā & gr̄is notā p̄cio
 siorē ipsa opulentissimē ur
 bis fecit iniuria. q̄ incendio
 p̄mixtis plurimū statuis. atq;
 simulacris. aris. auri. argentiq;
 uenē. in cōmune fluxerit.
¶ Res in hispania gest̄.
Vt cartaginē corinthos.
 ita corinthū numantia secu
 ta ē. nec deinde orbe toto qd
 quā intactū armis fuit. Post
 illa duo clarissim̄ urbū in
 cendia. late atq; passi nec
 p̄uices s. simul parā q̄si unū
 undiq; bellū fuit. prius. ut ille
 q̄si agitantib; uentis diffu
 disse qdā belli incendia.

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

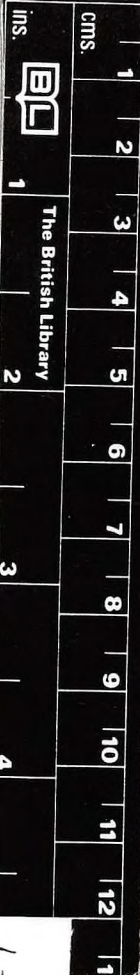
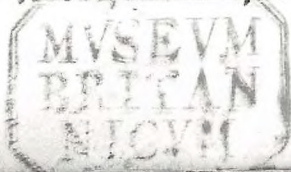
celox specie p̄buisent. Tē par
thi arē inhibuit. Deinde rursū
cū se romani extulissent. adeo
res miraculo fuit. ut un̄ ex bar
baris miserit uocē. Itē & bene ua
lere romani. merito uos uictores
fama gentiū loq̄t. q̄ parthox ceta
ferussis. non minox ex aq̄ postea
qm̄ ab hostib' excepta clades. In
festa p̄mū siti regio q̄b'dā salma
cidis fluius infestior nouissime.
q̄iā ab inualidis & auide hauri
ebat cū noxie etiā dulcis fierē.
Nox & ardore parmenia &
nuies p̄capadocia & uariisq̄ cel.
Subita mutatio. p̄ pestilentia
fuit. Sic uix t̄cia parte
desederū legionib' reliq̄ cū ar
gentū ei passi dolabris caderet
& subinde int̄ moras mortē a
gladiatore suo efflagitasset egre
gius imperator. tandē pfugit
in syriā. Ibi incredibili q̄dā m̄
tis uerordia ferotior aliquo
factus ē q̄si uicissis. q̄ enaserat.
Bello cū antonio & cleo
9 K O K antoni eatra.
q̄ten' ambitu n̄ int̄ret. luxu
& libine extinct' ē. Quippe
post parthos. cū exosus arma in

otio ageret cap̄ amore cleopatre
q̄si bene gelis reb' in regno se sinu
reficiebat. Nec mulier egyptia.
ab ebrio imperatore p̄ciū libidini
romaniū impuū petiit. Et p̄misit
antonius q̄si facilius esset partho
roman'. Igit' dñationē parare nec
tacite sed patrie nominis toge
fastū oblit' uē ut monstrū illū dū
mte ita animo q̄q̄ & cultu descē
uerat. Aureū in manu baculū. ad
lat' accinace purpurea uestis ingen
tib' obstructa gēmis. diadema aderat
ut regina rex ipse frueret. Ad p̄mā
nouox motuū famā cesar abrin
disio traiecit. ut ueniēti bello
occurreret. Visitisq̄ castris in epiro.
laucadā insulā monte q̄ leucate &
ambrachii sin' cornua infesta classe
succinxerat. Job. ecce āplius na
ues. & n̄ min' hostiū. Sed numerū
magnitudo pensabat. Quippe asens
in nouenos remox ordinib'. Ad hoc
trib' aq̄ tabulatis allenare castellox
& urbiū specie n̄ sine gemitu ma
tis. & labore uentox ferebant. Que
q̄dē ipsa moles exitio fuit. Cesaris
naues. attritib' in senos n̄ āplius
ordines creuerant. Itaq̄ habiles in

na que
reccu
caies
adon
ad hoc
pau
copi
post u
nate
ap
asie
m
maria
regi
pure
quid a
quis cesa
anu fu
itay eg
atoy p
u tene
ant
clari p
mes fru
na pud
la deu
parte re
prince
tropho

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

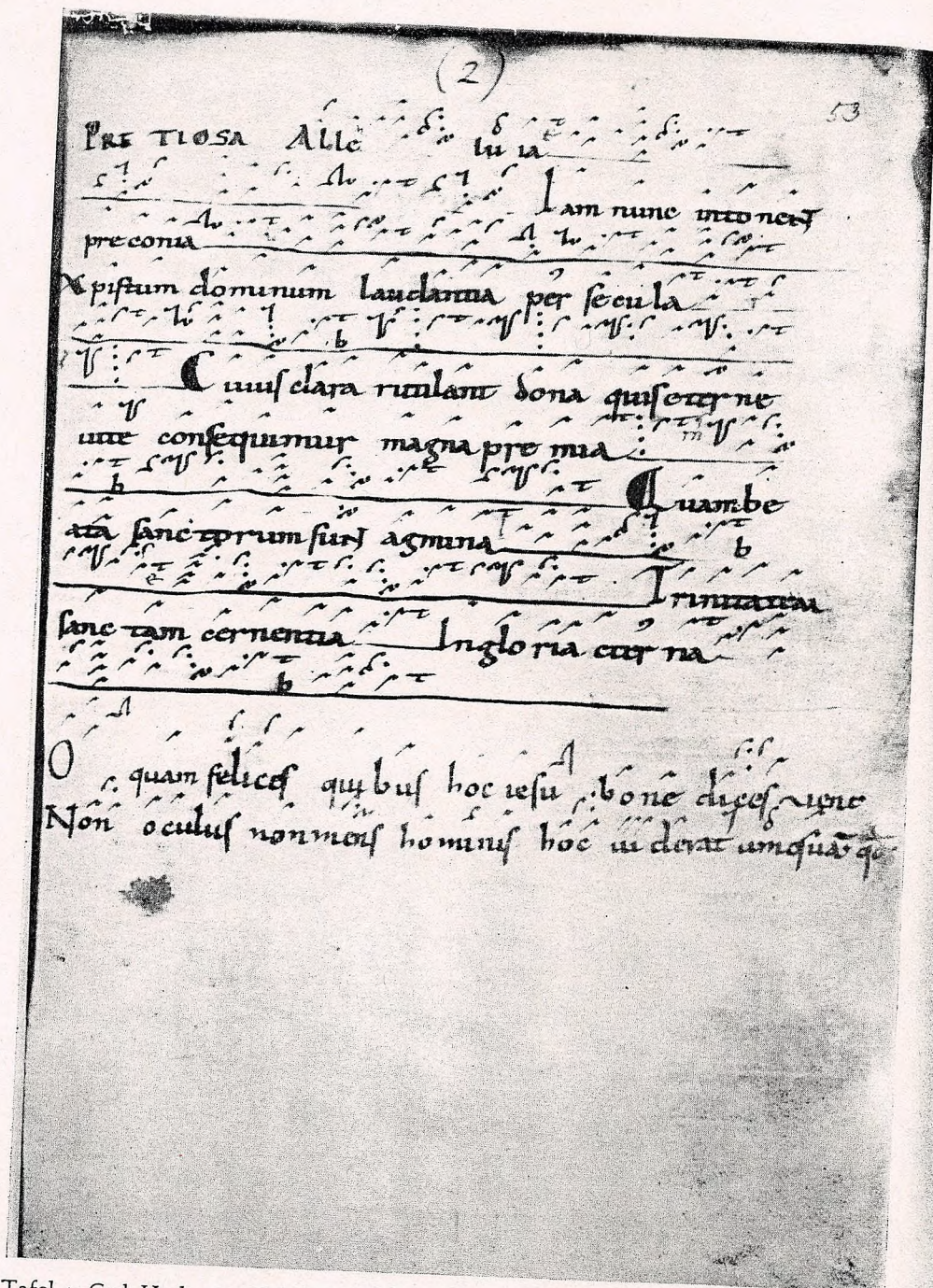
eripet. & q̄si nocte q̄ndā reb; effunderet. deserteq; dis-
 cipline etiā p̄de relictę patrociniū nec op̄itū anob̄ cō-
 susceptū. Nos aut̄ nec subito cepim; philosophari. nec
 mediocrē a p̄mo t̄m̄p̄r̄ etat̄is in eo studiū op̄a curāq; cō-
 sūpsim;. Et cū minime uidebam; tū m̄xime philosopha-
 bam;. q̄d & orationes declarat̄ referre philosophor; sen-
 tenciis. & doctissimor; hominū familiaritates. q̄b; sep-
 dom; n̄ra floruit. & p̄ncipes illi. diodor;. philo antiochs.
 posidon;. a q̄b; instituti sum;. & si om̄ia philosophię p̄-
 cepta referunt̄ ad uitā. arbitram; nos & publicis & p̄ua-
 tis in reb; ea p̄stitisse. q̄ ratio & doct̄r̄ p̄scripserūt. sin-
 aut̄ q̄s req̄rit. quę causa nos impulerit. ut hec tā sero
 litteris m̄ndarem;. nihil. q̄d expedire tā facile possim;. ^{no q̄d ratio p̄scripserūt}
 n̄ cū otio languerem;. & is eēt rei. p̄. stat;. ut ea unū si- ^{no q̄d ratio p̄scripserūt}
 lio atq; cura gub̄nri necesse eēt. h̄mū ipsi. r̄. p̄. causa.
 philosophiā n̄rū hominib; explicandā putauim;. m̄gni
 existim; int̄ eē ad dec̄ & ad laudē ciuitatis. res tā
 graues tāq; p̄claras. latinis etiā litteris m̄neri. loq;
 me m̄n̄ instituti mei penitet. q̄d facile sc̄ncio q̄m
 multor; n̄ m̄ discendi. s; etiā scribendi studia cōmo-
 ueri. Cōplures. n̄. q̄cūq; institutionib; eruditi. ea quę
 didicerat̄ eū ciuib; suis cōmunicare n̄ poterat̄. q̄d
 illa q̄ a q̄cūq; acceperat̄ latine posse dici diffideret̄.
 q̄ in gn̄e tantū p̄fecisse uiderim;. ut a q̄cūq; ne uerbor;
 q̄dē copia uincerem;. hortata etiā. ut me ad hec
 t̄ferre animi egritudo. fortune m̄gn; & graui cō-
 mota in iuria. Cui si m̄iore aliq̄m leuationē repi-
 re potuissē. n̄ ad hanc potissimū t̄fugissē. Ea ū ipsa
 nulla ratione meli; frui potui. q̄m si me n̄ m̄ ad le-

L. 271578

01

2297 Harley

Tafel 4: Cod. Harl. 2637, fol. 53^r. Vgl. Seite 46.

Heiligen + Formelbücher der Cistercienser-
Gesellschaft 3 (1963)

Textschrift d.
Hand.

Den Hinweis
NoK und des
et H. Bascour
Die Herkunft
of the Platon
Inhaltsangabe

II. 68 fol., 20
rotes Leder m
Signaturangab
Signaturangab
deckblatt. — 9
fache Initiale
fangsbuchstab

III.

1. Fol. 1^r–3^v:
TUM EX LIBR
Inc.: CUM in
solutus sum.
Druck: Somni
Somnium Scipi

Das Somnium S
ältesten Überlie
Geschichte der r
Teil 4/2: Handb
In den Ausgabe

2. Fol. 4^r–52^v:
pionis].
Fol. 3^v: INCIP
SCIPIONIS.
Fol. 4^r: Inc.: In
Fol. 35^v: Explic
getragen).
Fol. 52^v: Expl.:
modum enim.

Lvii de scyphi Solis. Lviij de scyphi lune.

Lviij de recapitulatione. Explicit Capitulum.

Incipit Liber. v.
ysidori De rerū
natura Ad Siso-
potū regem. Incipit
liber. v. p. 1.

Dū te pstante
ingenuo facundiaq

ac uario flore litterarū nonnescio.
impendisti tam ampli curā quandā
ex rerū natura. I causas a me t flagitas
suffragandū. Igo aū satis facere studeo.
animoq tuo decursis priorū monūta
n demoror expedire aliquā ex parte
rationē. dierū ac mensiū. anni quoq
metas. q tēpōr uicissitudines. naturā
etiā elemētōr. Solis deniq ac lune cursū.
q quorūda causas astroz tēpestatū scil
signa atq uentōr necn t tēpōr positio
nes. atq nosq maris estus. Quē omia scdm

fol. 1 chap 7 paulin.

AD. inc. M^o C^o xxxvi^o

indickare xma

feri aū deficiente luna celo cadere:
cui, n modicā magi tribuunt potestātē.
H ā ereo lunares mor^o exercitari putant.
S t qda gēmarū gnā cognominata
ab animalib. Echites upeas macu
las expmit. Carcin^o marini cancri
coloris ē. Scorpitis scorpione t colore
t effigie refert. Mirmicis formice
reptantis effigie imitat. Taus^o pau
ni ē similis. Hierunactus accipitris
coloris. Ethitis. aquile. Egophthalmis
capno oculo similis. Icopthalmus
uū colorū ex rutilo sanguineo. In me
dio nigrū candido cingit. lupoꝝ oꝝ
los expmit. Metonites papauer ex
pmit. S t qda gēme q gentiles in
supsticionib qda uunt. Xiperia so
phita omis bestias euocare tradit. Nam
citida inidromantia demonū ima
gines euocare dī. Sinocitide umbras
inferoꝝ euocatas tenere aiunt. Cer
lonitis ocul^o ē indice testudinis uari
t purpureis. Hunc magi impositū

Harley 2688

17

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

seculare dr q; culu; p
 la; auguste celeberrae sectu
 religionis horae pueri p
 puellas arguit illud de
 capitol. decantat
 specula laudes appollinis
 aplu auguste ipollatio e se
 bebat necn & dicit

auguste ad sacra condu
 olim & diuq; a se
 fuisse q; difficultate facere p
 imagines animare & la
 na celo uocari & ab ipis mori
 mibi sepi educere mas q
 hominu anq; de nūq
 apud aq; mē impatit
 flabo
 oracula appollinis p
 laudo cuor pueri

hilo loco iocor atq; uocib; in
 tuor appollinis & dicit

lile sep esse uocandae ali
 ee uideri
 O, do & edia; p
 manq; & p
 sep u; gaudis remanet & p
 de pta p
 epuna abundans & maritali

edegit uideri pueri & eda gloriosa q; uis sup inimicos
 mos & omis uera subicit mee potestate & subicit uibit
 omis inimici

^{portator}
 ectabor humeris tam ego inimicus eques;
^{omis} ^{locu dāt} ^{potestas non}
 ear quetra cedit insolentia;
^{ipfu} ^{decepta facit}
 A nque mouere cereas imagines
^{culoru} ^{max secretor}
 apse nostra curiosus & polo
^{degrare} ^{ipfu}
 D eripere lunam uocibus possim meas
^{f &} ^{uocare}
 P ossim crematos excutere mortuos
^{puerū} ^{mortu}
 D enderq; temperare pocula
^{f nūq} ^{mē} ^{hinc}
 P loremaris mee nihil habent exitum

ORATII. SE. PRODON EXPLICIT. INCIP
 CARMEN SECULARE IN A POLLINE ET DI
 ANAM. P. S. EUTIC TETRACOLOS

^{apollō} ^{ipfu} ^{uocare} ^{apollō}
 P hoebe siluaramque potes diana
^{tridubias refero} ^{di} ^{tridubias}
 L uaculū caeli decus oculendi
^{ipfu} ^{tridubias}
 S ep acula date quippe
^{tridubias} ^{tridubias}
 T empore sacro
^{tridubias} ^{tridubias}
 Q uo syllibini monuere uersus
^{tridubias} ^{tridubias}
 I mages laetas puerosq; cator
^{tridubias} ^{tridubias}
 D m quib; se rem placuere
^{tridubias} ^{tridubias}
 D uere carmen
^{tridubias} ^{tridubias}
 A lmetol & curu mudo diemque
^{tridubias} ^{tridubias}
 P romis & ceteris alusq; diuitem
^{tridubias} ^{tridubias}
 A sceris pot' nihil arboroma
^{tridubias} ^{tridubias}
 I ere ma uis
^{tridubias} ^{tridubias}
 R ice matoros appetere paruas
^{tridubias} ^{tridubias}
 L enis ilia uere matoros
^{tridubias} ^{tridubias}
 S uelutina pbat uocari
^{tridubias} ^{tridubias}
 S uelutina pbat uocari
^{tridubias} ^{tridubias}
 A uia producat subolem patruq;

Lenos. me ne trix alenendo qd quo cel astlapru

Docibilis. q facile. dicitur. docilis. q facit docere. s. et. t. habent ante. er. eques ^{homo pedis} equeter. ^{homo pedis. abulans} pedes ^{ppr quinsylua abita} pedester. silua ^{silva} siluester. campus ^{campus} campester. apium ^{api} aster. olea ^{olea} oleaster; Et sciendum quoda. habent antecessor cu in nomine prime po

INSTER

para pdr uolucrat medax
para omne in iuriaput
anere pmetu. Sur
das dr asar de.
q habet pnaa
rib;

parafitast. Antonomast catulaster; Alia uero omnia e habent antecessor excepto palust. & hae quide denominatiua sunt; Sunt aut uerbalia que uet boru consonant sonant

INER

INOI- INIUR

mur muraret
insoq silentia uoce con
fundere

ante. er. rubeo ruber; horati us in. i. sermonu. absenoq; ruber porrectus abinqu ne palus. piget piger. macero macer; Lior & inur auerbus inueni ofieri abiectio ne o. ut coloro color. laboro labor. honoro honor. de coro decor. adoro ador. mur

INOR

INUS

Notatio: frequet motio Mu
tatio consilio uniu rei nate

utru saturu; Alia uero inor desinentia assumunt uerbo r. amo amor. furo un de furens furor; Alia anominibus uel participis inus desinentib; fiunt metatione us inor. senatus senator. quiescus quiescor. qsticus qstitor. dictatus dictator. consusus con

Tondeo capillu decurio. hinc et
confidant tenu. azondendy q. de
cucendy fluctib; Quiescus

for; Lias pleraque denominatiua sunt. quoru primitiua si sint secunde declinatio nis gentiua. sintertis datus. a primati optimati arpinati. & testis eius est caper quidnu foru dehui cemodi nominibus ponte usus auctor. confirmantia in isqua

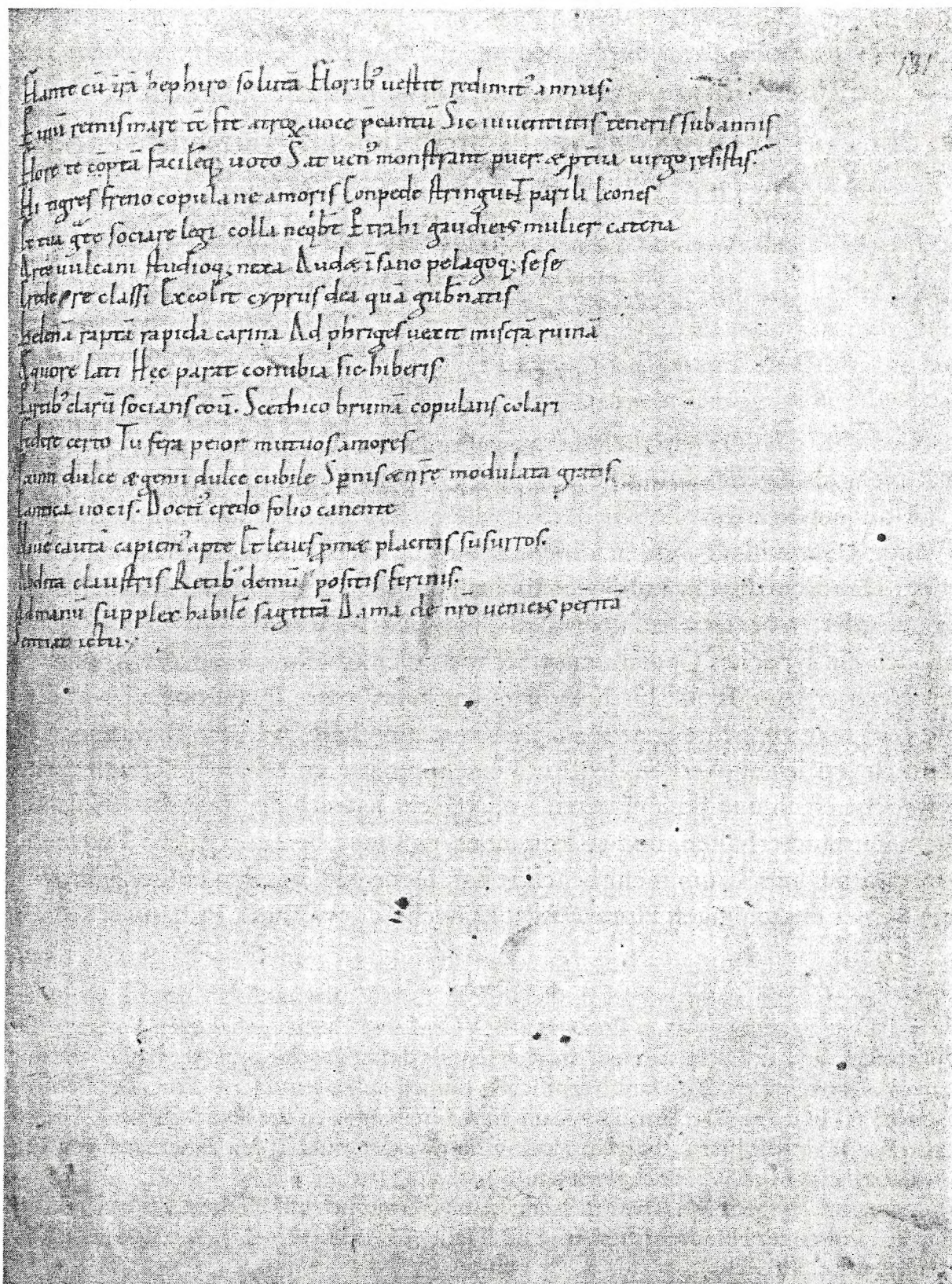

Abb.: London, Brit. Lib., MS Harl. 2724 (Ende 10./Anfang 11. Jh.), f. 131r (mit Genehmigung der British Library).

P. Stötz, im vorher eingedruckten sapphischen Liebes-
gedicht in d. Londoner Horazh. d. Jahrtausendende
aus d. Benz d. Nikolaus v. Kres, in: M. Keller, Jb.
26 (1991, erschienen 1992)

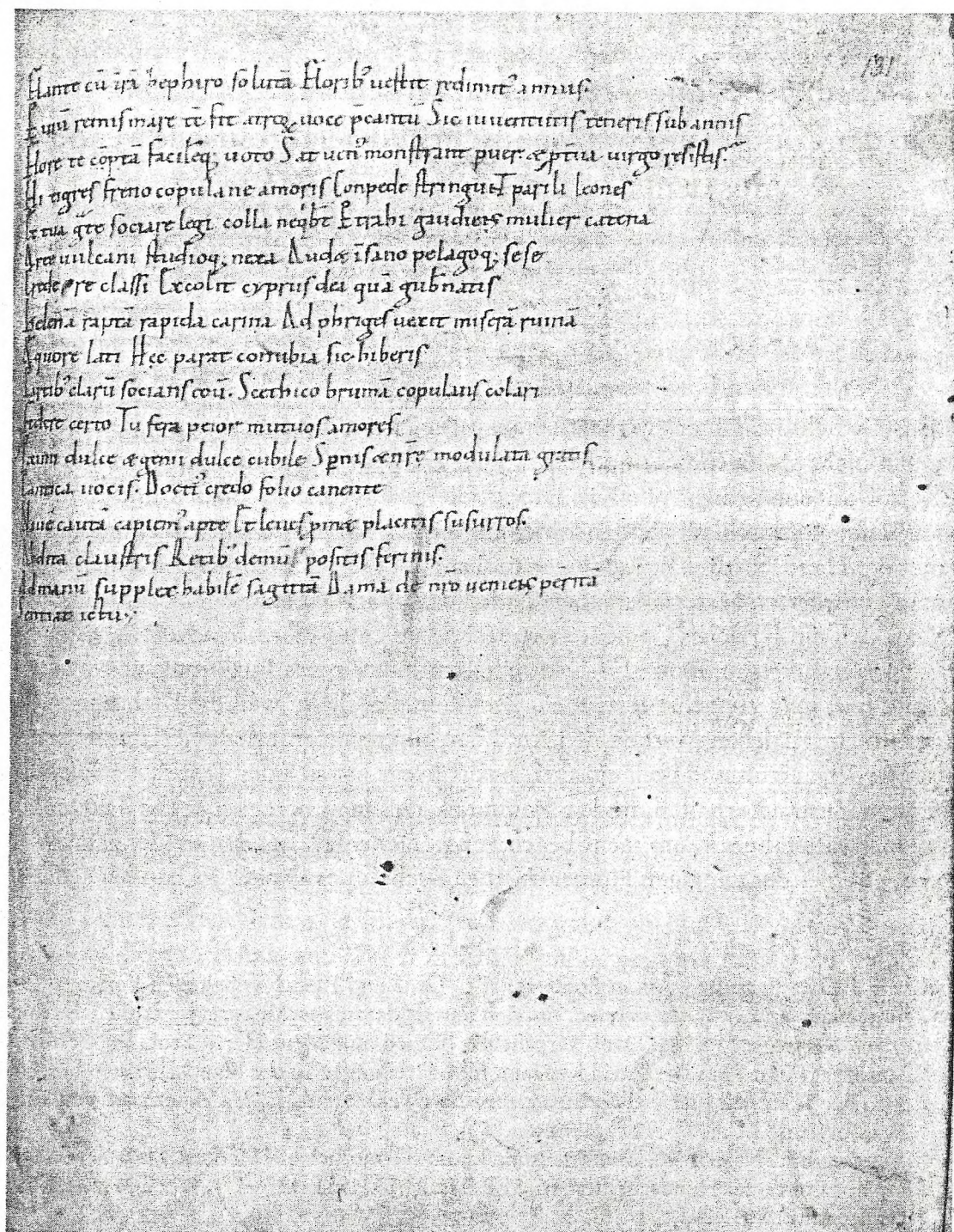

Abb.: London, Brit.Lib., MS Harl. 2724 (Ende 10./Anfang 11. Jh.), f. 131r (mit Genehmigung der British Library).

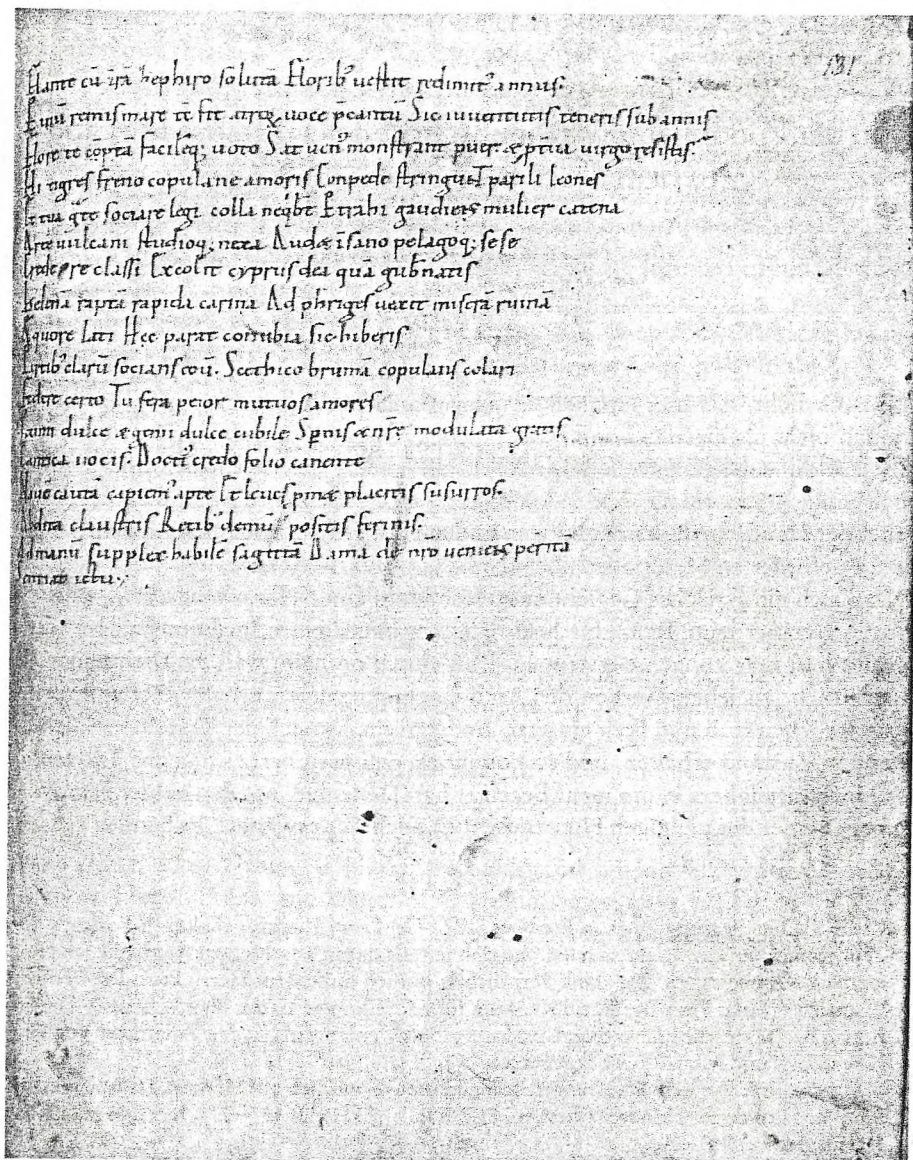

Abb.: London, Brit. Libr., MS Harl. 2724 (Ende 10./Anfang 11. Jh.), f. 131r (mit Genehmigung der British Library).

die Handschrift H leicht noch dem a steht, ist (ungefähr) stammt aus Deuts- sten aus Bayern⁶. Namen aufzuweis- schriften aus dem Hospital von Kues veräußert worden.

Von den insges- eingenommen, in Epoden, „Carmen zahlreichen, größte begleitet. Die verb- Herkunft; das mei- Viten des Dichters handlungen über d- „Mitologiae“ des Fu- von Tierstimmen-

⁴ Neuere Beschreibu- des auteurs classic- latins copiés du D- publiés par l'Insti- Die althochdeutsc- schen 8), Göttinge-

⁵ 11. Jh.: THOMA (An- und SIEWERT (Ann- scripts of Nicholas- tura 51), Roma 19- (194–195). – Die I-

⁶ SIEWERT (Anm. 4)- see. Zu den lebhaft- zeitweiligem Prior- stesgeschichte im- 1931/Aalen 1974, p-

⁷ Hierzu: Verzeichni- nus wurde zuerst v- seinem Besitz entfa- sammenstellung in- der Überlieferungs- aus seinem Besitz, (1964) 384–394, be- nem Werk „De ludo- Autoren verraten, a- diesem Sinne argu- [1985] 184–192, hie-

T. Cum ego deo iudicatus uero meo di gloriola
equitans sup. inimicos meos. d. omni. tra sub
citur meae potestate. l. subiciere in hunc
omni inimicis

Carmen seculare d. quia cum ludis seculares
august celebrare sedm. nam prius religionis
homo pueros p. g. r. a. c. o. s. d. puellas uirgines
illud. do. cur. ad. q. in capitolio docamur. fec
Comit. aut. specialit. laudat. appulsi. curus
templum augustus in pulvis consecratum ha
bobat non non d. d. i. g. e.

Offend. q. august. ad. i. n. o. f. i. c. a. n. d. u. m. a. p. p. o. l. l. i. n. i. u. m.
d. d. i. a. n. e. m. e. n. d. a. n. t. e.

Oracula apollinis p. s. i. l. l. i. a. m. p. l. a. c. i. d. o. c. u. e. r.
pueros

R. i. m. a. i. n. s. e. p. t. e. m. m. o. n. t. a. b. i. n. c. o. n. s. t. r. u. a.

N. h. a. e. l. o. c. u. i. n. e. h. a. t. a. l. i. m. i. u. o. c. i. b. u. s. i. n. u. e. a. r. e.
a. p. o. l. l. i. n. e. m. d. i. a. n. a. m.

I. d. e. m. s. o. m. p. e. s. s. e. d. r. e. n. o. u. a. n. d. a. n. t. e. m. a. l. i. e. e.
u. i. d. e. r. i. s.

Ordo est. ad. i. n. a. p. d. u. c. a. s. s. a. b. o. l. e. m. r. o. m. a. n. o. r. u. m.
d. p. s. p. e. r. e. s. d. e. c. r. e. t. a. p. a. t. r. u. m. s. u. p. r. a. g. a. n. d. i. s. f. e. m. i.
m. i. d. p. s. p. e. r. e. s. d. e. c. r. e. t. a. p. r. o. p. r. i. u. m. s. u. p. l. o. g. e. t. e. r. n. i.
i. p. s. i. m. a. a. b. u. n. d. a. n. t. e. m. d. m. a. i. o. r. i. b. u. s.

estabor humeris tunc ego inimici equis

meaque tra cedat in salentia

neque mouere ceras imagines

tipse nosti curiosus polo

peripere luna uocibus possim mae

possim crematis exicare mortuos

desideruq. temperare poculum

lorem arat. ma. nihil adentat. exatim

oratu. et. isodon. ixeliat. in. ci. e.

CARMEN SACULARE IN APOLLINI ET DIANA. S.

hoebg. siluaruq. potens diana. i. n. t. i. e. t. i. r. a. c. o. l. o. s.

uicidum celiducus. o. colendis. i. n. f. u. e. r. o.

emp. d. c. u. t. a. d. a. t. e. q. u. e. p. e. a. m. u. r.

tempore sacro. i. n. o. f. i. c. a. n. t. e. m. p. a. r.

quod syl. l. l. e. m. m. o. n. i. e. r. e. u. e. n. i. s.

u. i. r. g. i. n. e. s. l. e. c. t. a. s. p. u. e. r. o. s. q. c. a. s. t. o. s.

us. quibus. s. e. p. t. e. m. p. l. a. c. u. e. r. e. c. o. l. l. e. s.

icere carmen. 7

lme. s. e. l. i. c. u. r. r. u. n. t. a. d. o. d. i. e. m. q. u. i.

romis. d. c. e. l. a. s. a. l. i. u. s. q. d. i. d. e. m.

ascens. p. o. s. s. i. s. n. i. h. i. l. u. r. b. e. r. a. m. a.

isere. m. i. u. i. s. 7

rite. m. a. t. r. o. s. a. p. p. e. r. i. r. e. p. a. r. t. u. s.

l. e. m. i. b. y. t. h. y. a. t. u. e. r. e. m. a. t. r. o. s.

nie. t. u. l. u. c. i. n. a. p. b. a. s. u. o. c. a. r. i.

eu. g. e. n. e. r. a. l. i. s.

d. i. a. n. a. p. d. u. c. a. s. s. u. b. o. l. e. m. p. a. t. r. u. q.

5
Hnd 2725
25v
925209
cms.
ins.
Aures & intorti capillis.
Humeralium recitant angues
Quin & prometheus & pelopis parens
Dulci labox decipitur somno
Nec curat orion leones
Aut timidas agitare lyncas.

AD POSTVMO DE BREUITATE VITE.

Eheu fugaces postume postume
Labuntur anni. Nec pietas mora
Rugis & instanti senectute.
Afferret indomitus que moeti
Non si tricenis quot quot dies eunt
Amice places inlacrimabilem
Pictoria tauris. qui ter amplius
Citionem tytionq; tristi
Compercet unda. scilicet omnib;
Qui cuq; terre munere uiscimur
Et nauiganda. siue reges
Siue inopes etimus coloni.
Frustra cruento Marte carebimus
Fractisq; rauci fluctibus hadry
Frustra per autumnos nocentes
Ceporibus metuemus austrum.
Fisendus ater flumine languido
Cocythus errans. & danai genus
Infame damnatusque longi.

^{filia} q̄si illa tua sit. pamphiliq̄ ego sim pat̄. S. immo ita uolo. itaq̄
 postulo ut fiat chreme. neq̄ postule ab ste ni ipsa res moneat. C
 qd̄ ē. ^{magne} S. ur̄a aī iū glicerū i gnarū C audio. S. ita magne ut
^{illū ab ea sepdari.} sperē posse auelli. C fabule. S. p̄fecto sic ē. C sic hercle ut dicā t̄.
^{p̄fectio} amantū ur̄a. amoris integratio ē. S. hem. id te oro ut ante eam
^{ob} dū temp̄ dat̄. dūq̄ ei libido occlusa ē c̄tumelus. p̄usq̄ harū mulierū
^{quā sint pacifici} scelera 7 lacrumę c̄flide dolis reducant egrotū animū ad
^{illū pamph} miām uxore dem̄. 3. s. uetudine 7 c̄uigio liberali deuinctū chre
^{ex amore} me. spero deinde facile ocillis se se emersurū malis. C t̄ ita hoc
^{hoc fieri qd̄ dicis.} uidet̄. At ego n̄ posse arbitror. neq̄ illū hanc p̄petuo habe
^{ut scortū ab utraq̄ illa} re. neq̄ me p̄petū. S. qui scis q̄ istuc nisi periclū feceris. C. at
^{q̄m} istuc periclū in filia fieri graue ē. S. nemp̄ in cōmoditas de
^{q̄m dicis} niq̄ huc om̄s redit. si eueniat qd̄ di. phibeant discessio. At si cor
^{impossibilitat} riger̄ q̄ cōmoditates uide. Principio amico filiū restitueris.
^{ut eos} tibi generū firmū. 7 filię inuenies uirū C qd̄ ista. si istuc ita ani
^{ad nos} mū inducti eē utile nolo t̄ ullū cōmodū in me claudier. S. me
^{filii} rito te sep̄ maximi feci chreme C si qd̄ ais. S. qd̄. C qui scis eos ne
^{utiles om̄es} discordare int̄ se. S. ipsi s̄m dauus q̄ intumuit ē eox̄ c̄ filius dixit.
ⁱⁿ 7 is m̄ p̄suadet q̄ntū quē ut mature. Nū consēs faceret. filiū nisi sci
^{ut discordes sint} ret̄et. An uelle hec. tute ad eo iam ei audies ūba. Heus euocato
^{ad nos} huc dauū atq̄ ecū uideo foras exire. P. a. u. s. seruū S. imo c̄llr̄
^{adamo} dte ibā. S. qd̄ nā ē. P. cur uxor n̄ accersit̄. iā ad uesperasceat. S.
^{philom} audin tu illū. ego dudū n̄ nihil uerti sū daue ab ste. ne face
^{q̄ audi loquentē} reside qd̄ uulq̄ seruq̄ solet dolis ut me deluderet. p̄p̄ta qd̄ amat
^{timui} ^{sine te}

Harley 2750

112

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

certum squamis serpentū auroq; polibant.

Conexosq; angues ipsamq; inpectore diues.

Gorgona defecto uertente lumina collo.

Tollite cuncta inquit ceptosq; auferite labores.

A & bnei cýclopes & huc aduertite mentem.

Arima acris facienda uiro nunc uiribus usus.

Nunc manib; rapidis omni nunc arte magistra.

Perceptate moras nec plura effatus. at illi

Ocius incubere omnes partiq; labore

Soriti fluit aetherius auriq; metallum.

Vulnificus calybs uasta fornace liquescit.

Ingente clypeu informant unū omia contra.

Icla latinorū septenosq; orbibus orbem Inpediunt. alii uentosis follibus auras

Accipiunt redduntq; alii stridentia tingunt

Aethera lacu. gemit inpositas in cudi bus aurū.

illi in sese multa ui brachia tollunt.

In numerū uersantq; tenaci forcipe massam.

Hæ pat' eolus properat dū lemnus oris.

Euanthru ex humili tecto lux suscitatur alma.

Et matutini uolucru sub culmine cantus.

Consurgit senior tunicaq; inducitur artus.

Et tyrræna pedū circumdat uincula plantis.

Tum lateri atq; humeris ægeū subligat ense.

Demissa ablata pantheræ terga retorquens.

Nec non & gemini custodes limine ab alto.

Accedunt gressumq; canes comitantur erilem.

Hospitas enee scite & secreta petebat.

Sermonū memor & pmissi muneris heros.

Nec minus enee se matutinus agebat.

Filius huic pallas illi comesibat achates.

Congressi iungunt dexteras. multisq; residunt.

Ambibus. & licito tandē sermone fruuntur.

Rex prior hec.

Maxime teucrorū ductor q' sospite numquā.

R'esquidē troie uictas aut regna fatebor.

Nobis ad belli auxiliū pronomine tanto.

Harley 2772
112

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

O m̃a corripuisse. mēu iā ad mēua str̃i.
 Ille furens. & seua iouis sic numina poseuit.
 Dērit obsessos colles. nemora aspera linguat.
 Ux cōspectu exierat. campūq; tenebat.
 Cū pat̃ eneas salos ingressus apertos
 Exuperatq; iugū siluaq; euadit opaca.
 Sic ambo ad muros rapidi. totoq; ferunt
 Agmine. nec longi int̃ se passib; absist.
 A c̃ simul enea fumantes puluere campos
 Prospexit longe. laurinaq; agmina uidet.
 Et scū enea agnouit turns in armis
 Aduentūq; pedū flatusq; audiuit equorū.
 Continuoq; incant pugnas & p̃lia tēptat.
 N irosos fessos iā gurgite phoebs hiberō
 Tinguat equos. nocteq; die labente reducat.
 Cōsidit castrā ante urbē & mēua uallat.

FIN T. X. VERSVS OVIU NAS

Duo decimo turns diuini occidit armis
 Turnus iā fractū aduerso Marte latinis
 S ena in arma parat. pacē cupiente latino.
 Focdy p̃citat. passurus omnia uictis.
 Hoc turni liturna soror ēfundit. & ambos
 In pugna populos agit cōmentita camertē.
 A enea uolueri tardat membra sagitta.
 A nexia p̃nato seruauit cura parenti.
 U rbs capite. uitā laqueo sibi finit amata.
 A enea turnū campo ēgressus utrimq;
 C ireū fusa acie. uitā spoliavit & armis.

LIBER .XII.

Turnus ut infractos aduerso Marte Latinos
 Defecisse uidet. sua nunc p̃missa reposci
 S e signari oculis ultro implacabilis arde.
 Attollitq; animos. poenox qualē in arui
 S auis ille graui uenantiū uulnere pectus
 Tū demū mouet arma leo. gaudetq; comantes
 Excutiens ceruice toros. fūūq; latronis

Duplex p̃tione cū infidels p̃sequisse cōmemor. et
 dolore nimo. & animū uoluntate. q̃d̃ utiq; idē
 egit. ne capi possit aeneas.

Uacantes infidels.
 Ux cū enea Turnus & obsideret p̃neas.
 Uelut fumantes calogine pulueris.

Oceano. occidit iā hispanis. hispanā q̃tē
 hiberiā abhibero flamine. constat
 ēē nominatam.

Hinc p̃obatur. quia & qui cū enea
 & obsident uallare dicuntur.
 Insua quisq; digressi.

Postquā Turnus bello defecisse uidet
 Latinos. antea semper infractos.
 namq; ita ē maior sensus. quā si inf̃r̃i
 ualde fractos acceperis.

Quia daretur ibo animis cū ut magnū
 p̃stet. Aut insup. ut ante q̃d̃ aliquis
 posset. Licet illud inter om̃i latini. ut oca
 los referunt. Saucius pectus habens. Cōp̃ N
 comans. Ux est sua ex p̃tē. nā arma s̃t
 unius uiuili. ut possibiles. Non ulla
 id postquā fuerit uulnere licet sc̃is.
 hoc enim Leonis natura ē. ut nisi lesi
 irasci nequeant.

INS.

The British Library

2

3

8

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

si et iam se capit unda. uolat uapor at ad auras
 Ergo iter ad regem polluta pace latinum
 Indicit primis inuenum. et iubet arm. parari
 Utari italiam. detrudere finib; hostem

Se satis ambob; reuerisq; uenere latinisq;
 Hec ubi dicta dedit. diuosq; inuota uocauit
 Citatim sese rutili exhortatur in arma.
 Hunc decus egregium forme mouet atq; iuuentem
 Hunc atq; reges. hunc claris dextera factis.

Tum turnis animis rutilos audacib; implet.
 Allecto inueros stigit se conctat alis
 Arte noua speculata locum quo litore pulcher
 Insidiis cursu feras agitabat iulys

Thie subitam cambus rabiem coeytia ungo
 Obicit. et noto naris contingit odore
 Uteruq; ardentes agerent que prima malox.
 Causa fuit. belloq; animos accendit agrestes.

Ceruus erat forma prestanti et cornib; inges
 Tyrinde pueri quem matris ab ubere raptum.

Ut trahat tyrrusq; pater cui regia parent

Armenta. et late custodia credita campi

Allectum imperis. soror omni filia cura

Mollib; intexens ornabat cornua fertis

Plectebatq; ferum puroq; infonte lauabat

Ille manum paciens mensq; assuetus herili

Errabat siluis. rursusq; ad limina nota

Ipse domum fera quam uis se nocte ferebat.

Thunc peul errante rabiem uenantis iuli.

Commouere canes. fluuio cum forte secundo

Deflueret. ripaq; estus uiridante leuiaret

Ipse etiam exime laudis succensy amore.

Allectus. curuo direxit spicula cornu

si et dextera erranti deus asuit. actaq; multo

Pq; utrum sonitu. pq; illa uenit harundo

Scelus atq; quadrupes nota int' tecta refugit

Subcessitq; gemen; stabulis quomodo in unq; eruent

Allecto deum de

Heule et haerente

ins.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										

84415427

2

Harley 2772

Non audent; qđ enī sperare nocentib; egris
 Concessū. t̄ que n̄ dignior hostia uitā.
 Mobilis et uaria ē ferme natura malor; ;
 Cū scelus admittunt sup̄ + cōstantia. qđ fas
 Atq; nefas tandē incipiunt sentire pactis
 Criminib; . tam ad mores natura recurrit
 Damnatos. fixa et mutari nescia; nā qđ
 Peccandi finē inposuit sibi. quando recepit
 Cictū semel atrita defronte pudore.
 Vñ nā hominū ē. quē tu cētenti uideris uno
 Flagicio. dabit inlaqueū uestigia noster
 Perfidus. & nigri patiet̄ carceris uncū;
 Aut maris egei rupē. scopulosq; frequentes
 Exulib; magnis. poena gaudebis amara
 Numinus iniusi. tandēq; fatebere let
 Nec surdū. nec thēresia quēquā cē deor.

De institutionib; ad FVSCINŪ.

Juvenalis Satyra XIV.

Purima sunt fuscine & fama digna sinistra.
 Et qđ maiorū uitio seq̄turq; minores.
 Et tradis maculā aerugā figentia reb; .
 Quē monstrant ipsi pueris traduntq; parentes.
 Sidānosa senē uiuat alea. ludit et heres
 Bullat. paruq; eadē mouet̄ arma ^{fistula} ^{truba} frotallo.
 Nec melius cuiquā desē sperare p̄pinguo
 Concedit iuuenis. q̄radere tubera terre.
 B oletū condire. & codē iure natantes
 Mergere ^{ex seculum} ficedulis didicit. nebulone parente.
 Et cana monstrante gula. cū septimū annū
 Transierit puero. ^{n̄dum} non omī dente renato.
 Arbitros licet̄ admoueat mille inde magistros.
 hinc totidē. cupio lauto cenare paratu
 Sēp. & amagna non degenerare culina

deniq; et dominus in dico. q̄a nec salte de illa bibitis aq̄ de q̄illa. Querebar id em
 fabar. Aquam. id mala. Pocula id tepide aque. Gete ppli s̄ affrice infertilia que ē fr
 gidiſſima regio. Getulus id q̄da nigerrimus & sordidus. Getuli aut̄ sunt ppli mauret vni
 deformes. Offea mauri. id dura callosa. Cereuitalis. Nocte id nescilicet phantasma ē pu
 ri ppt̄ nigredine & obscuritate. Cluſe id deuere ppter sepulchra. Permonimenta
 id pereungetia. Lāna uocatur uia publica rome ubi ē plurimū mortuorū. emiteriū.
 Elosie ibi pulcher puer. Florēsie uocat puerū ponticū pulcherrimū multo emp
 tū p̄cio. Ipsi id dñm. Censū id substantia diuicē. ^{quo fuit & illi censū pignatit & ang} q̄ ē. c. p. Lullus & aneus reges fuerūt.
 romanorū n̄ adeo diuites. Lūmi enī reges romanorū pauperes fuerunt de quibus &
 hic erant unde & om̄a romanorū dicitur frivola rerū id uilia. carus inquit emp
 tū ē. ille puer quā fuerit regū romanorū censū. ^{ancus aut̄ dictus ē} acurriturū cubiti. si quidem
 ancon dicitur generi curruū. unde & ancon ciuitas dicta ē acurritate lictoris.
 Nā aneus rex naturaliter habuit curruū cubitū. & ne te teneā id nere morem
 maiore p̄cio emptus. Ille puer talis qui uoluit res omniū romanorū regū. Friv
 ola id uilis suppellex. t. t. g. Getulia pars ē affrice nigros habens populos. obſolis ^{Qdē m̄. h̄. m̄.}
 uicinitatē. Ganimedes uero troi regis filius fuit. qui ē puer adhuc in da sil
 ua uenaretur. raptus ē a ioue per aquilā factusq; ē deorū pincerna unde
 pro quo cumq; propinatorē ponitur. Ganimedes filius troi regis troianorū
 quē ferunt quā ppter turpes usus raptus sit a ioue per aquilā & fecit eū pin
 cernā deſecta ebeche p̄della de ministerio. p̄ntē enī ganimeden p̄ quolibet pin
 cerna. Respice id sperans ab eo populū ē deferri. nā pincerna dñi ſolſteriorū.
 Pauperibus id deſignatur. Quia formoſus etas quia puer ē ſed etas. id in
 quibusdā codicibus legitur. nā forma ſed etas & tunc greca figura ē que
 ſit p̄ coniunctionē ſed tunc nā ē inceptua inchoata cunctio. Supercilio
 id ſuperbia ſua. Peruenit ſub numquā. Calide ſub porionis. Miniſter id
 Anas pociones habebant antiqui calidā & frigidā. unde & calix a calida dicit̄
 a calida pocione. Veteri id tibi antiquo. Parere obedire. Loſcat id ſub indignatur.
 Alius inferior ſcilicet ſeruū. Porrexit id tibi. Hic fractū id duriffimū. Durū
 qui aze frangi poſſit per duriciā. ut pote iā mucidus id quodā mucrone reſp
 ſus. E autē mucor quidā lanugo que in uocusto pane naſcit̄. Solide id dure. Mu
 cidā quendi habens mucōē. Farine deſinacio panis. panis enī ſolida ē farina. Genuini
 dicuntur dentes molāres & p̄ cōres utiq; quos & caninos uocamus grece cinodantes
 uocantur. Agitent id commoueant. Amiceneia n̄ recipiēcia ppter duri
 cia. Sedte ner id delicatus. Niveus id candidus laus a colore. Siligo genus far

20 die Octobris. A. D. 1725.

14

Paraphrasis Juvenalis

22

supbi uiolant ob qua rem illa se interfecit. Tunc tarquinius auxilio porfenne regis
euseig roma obiecta & quia filii braci erant amiei filius tarquini uoluit eis ciuita
te aperire qd cum fieret cognita pserui uendicium iussit filios suos occidi. Coelus
horatus inponit tiberis stans solus hostili; obstitit usq; quo iterq; eius roma
pontem eximiderit & postea se armatu inciteri misit atq; ad suos natum uid
uerat inora cu imperaret ei quida qd claudus ei dixit p singulos gres
sus meos recedilo. triumph mei. Mucius qti roma in fuit cuius manus ceter
rasset inuolueret hostis exussit ea usq; quare fuerat iurauerat eni se hoste
suu interfecit. Coelia uirgo dua e obse porfenne. romani. q raptis se
deris uinculis. stans natum tiberi ad suos rediens qua cu porfenna repete
ret reddita e. Kur. sq; reddens ea romani pecut ut aliquid uirile darent
ei. nulli estitueret. questre stana in foro. Sensus e malo inqt ut ex igna
buli naseat. alig. exipis. e ignauus. Romulus cu uellet urbem edificare & pa
cos haberet socios. stant. Mita id templu refugiu ad qd cu reg. confugerint
sociabat eos sibi. & ea eis roma comidit.

et satira querula paratu turpissimu alloquitur nomine neuotu & die se mutari.
quart aprica & antiqua e suetudine desenerit simul etia turpiu mores car
pit. Minerva canet. aliquando tibus in consorcio deoru. Cuq; diu intu
entis bucca eius turpi inflata riderent. Et illa ignoraret. cur riderent. Ne
que ulfonte querula illa. una ita turgore Libioru suoru pteit oblat. quas
marsia inueniens. fass e. his potissim cantator. Intantu ut appollini se co
pararet. cu quo cu diu conuideret & appollo eu non posset superare inuenerit
cythira & coepit canere. qd cu ille inuersis tibus nposset facere. appollo reli
gavit illa uictu. id arboru. uirgiseu cedet. pte qui turpitune. Marsia cu
e uidi porcina depinget. sicut inqt marsia uictus uerecundat. ita etu. Co
lupre dicunt inde coliphus dicit. incussio colli. Hoc crustum t crustulu & pte
hoc crusta t crustulu. facit. de st. u. m. p. amf. hec aut crustulu t crusta femi
nini genere significat. fractu ligni t lapidis tenuis libet rei. Creperius
pollio qd im fuit uoracissim. idq; in lacuriose uiuendo omne patrimoniu
u suu consumeret. & postea peruenit. ibi posceret credi. quas eu nposset
reddere. nullus ei credebat. unde. tristi facie erat. Unde cotruxit. scribet.
desupbia supbi eni despuant. alios rugosa lacrima caue frontis. locu mor
dente uocu puerbia q. uculis. in alio. cu uocularis erat. Sales popu
li. n. uru faceris. singuli edimtu significat. pomeria dicunt. loci domui vicina

Hand 2772
83

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

uites erant avari nihil q: dabant amasi is dicit poeta nonne melius pferat ali
 quis rusticus nunciū ad quēlibet sacerdotē quē puer amasius pphiam unū
 habuit oculū maximū. Virgilius argolici obpei aut phoebeū lampadis in
 stari quē ulexis ceuuit sicut inq: ppho homo unicus oculus erat dilectus ita
 ē mihi unicus famulus. Antiquorū qdā n̄ ualentes cōtinere uxores suas habe
 bant adulteros quos cū uxore tuā esse faciebant. Unde inquit dicit. ego uxorem tuā
 corrumpti quoniā ipse n̄ poterat. Multe inquit uxores uiros suos dimisissent nisi in domibus suis
 haberent moechos quorū instantia saturarentur. Apud antiquos hereditate paterna priua
 bantur qui steriles erant & filios n̄ poterant habere qd inq: heres es tu patrimonii meiū ma
 neris qd uxore tuā impregnauit. Argumenta iuri filii sunt quib; cognoscit iurile patris officiū ut rui
 formuora haberent testamentum ad curiā pgentes cū filiis pferant se habere filios & in libris ubi
 erant patres scripta scribebant eorū nomina legatū uocat aduocatū qd & legatarius dicit.
 Antiq: enī duos habebant aduocatos ut si forte uir n̄ haberet filios qd post se fie
 rent legati alterius filii in hoc officiū succederent. p hereditate enī succede
 bant aduocati. Illi uero qui sine filiis erant n̄ habebant nisi unū legatū qd & ca
 ducū uocabat qd ab uno in aliu facit cadere hereditate. Solent enī poete
 causa metri pmutare genera. Unde nunc neutralit̄ dixit legatū omē cū hic
 tantū dicam. Similit̄ hic caducū dicit dicim̄ etiā hoc caducū ipsū patri mo
 niū qd ab uno in aliu cadat p hereditate. Bonis caducū inq: iungunt alia mul
 ta bona si fuerint plures filii. nā qd habebant tres filios tutor ēē n̄ poterat.
 Contra sub audiendū meā querimonia t auariciā. Bipede asellū uocat aliquē
 catamitū. bipede ū dicit quia humo ē asinū ppter turpitudinē luxurie.
 Neulū iuuenali dicit secretū meū tibi cōmisi idē credidi. stude illud occul
 tare & nemini confitearis. Nunciū uocat amasiū. qd post quā cōmiserit suā
 turpitudinē illi quē turpitudinē patet ab illo diffamari. Unde & cū
 amat & odit quasi quē suspectū habet. Reuidetur dicit qd ē his opib; annona
 ueneni. Timebant antiq: ueneni ut si aduersi aliquid cōgisset ad illud cōfuge
 rent dicit ergo n̄ debere ēē catamitos sine ueneno ut si forte amasi in illos
 uellent insurgere haberent unde se petimant. Curia iuxta templū maris
 apud athenas erat ubi senatus cōgrediebatur & qd quid ibi tractabant sūmo pe
 re celabant dicit ergo sicut curia cōtinet cōsilia senatus secreta. Ita & tu debes
 tegere consilia amicorū occulta. Albiaropagus dicit ubi mars quia res dicitur fieri
 pagi enī pcutere t figere ds hic ergo fuit astragm̄ id locus claus pagus inquit qd
 uellet aliquē danare in testola nom̄ eius scriptū murebat & statuto die anni

Harl. 2772
84ⁿ

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-1755

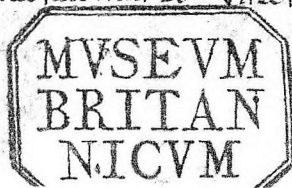
Valde inquit timeo ne Nero dicat nos suis partibus; non fauuisse & consensisse. & per hoc occasione
fumens nos interficiat. ^{ss} Donare curules id senatorium t. consulari ordine administrare cu-
rat t. eni uocatur sella triumphantium Tutor haberi principis id custos sacri corporis. Quia
eni regi assistebant custodes sacri corporis dicebant. Id cum multitudine mathematico-
rum & magorum eundem; incipit semper claudius uixit. pila dicuntur hastae & lanceae
& hanc primi pilus dicit ante signum hoc autem loco per magistrum militum ponunt. Cas-
tra domestica dicit legiones quae semper in urbe erant ad illam custodiendam. ^{ss} Volant in-
quit omnes sublimari sed semper post honores maximos mala quae secuntur excedunt &
superant semper praecedente prosperitate honorum plura & forciora sunt mala bonis.
fidem & gabu paruule sunt ciuitates dicit ergo quod magis eligis fidem & gabum
per inparua dignitate & uiuere an romae perfici & mala morte perire. Demosthenes
iudicare uilissimum erat officium. quod centuriones in urbe roma faciebant quod omnibus
mercimoniis perant. ^{ulabris} Ciuitas est illecebris nec populosam legimus nempe quod perit ex cel-
sa debet uitare. ruinam interris recubans non timet uideri. Lulium dicit. Lulius
quippe pene omnes interfecit senatores propter brutum & cassium quod sub plebeia toga
latuerat. Ma lignos dicit deos quos sumos honores hominibus; ideo praestant rogati ut
ipsos ledant. Transiit ad alios quod nimiam facundiam appetunt propter quam facile pe-
reunt. demosthenes enim grecos facundissimos fuit unde uerbum est uerbum & demosthe-
ne sine litteris. Quinquatrus dicuntur festa perperina eo quod quinq; diebus celebraban-
tur. perperina enim ipsa est luna. cuius festa tribus diebus ante accessionem lune id an-
te pleni lunae duobus postea celebrabantur. Assen autem per sol do ponit quod dant
pueri per doctrina magistris. ipsi inquit pueri discentes adhuc optant uim
habere facundiam ciceronis & maxime id optant in festiuitatibus; deo quan-
do ad populum publice debent loqui. Minervam autem deam arcium ponit per
so magistrum. Quando nobiles pueri mittebantur ad scolam adhibebant eis
custodes quod libros eorum post illos ferebant eosque custodiebant. Ille inquit pu-
er quae sequitur per seculum iam petit eloquentiam. Manum dextram ciceronis primo
antonius iulio iubente abstulit quia multa in iulium scripserat deinde ca-
put in se idit. Rostra dicuntur loca incipio marcio ubi comitia fiebant. Ibi
quod quisque damnati interficiebantur dicta autem sunt rostra eo quod ex rostris
t. nauium nauium erant constructa. Infelicitas uersus hic male compositus cice-
ronis est natus me. dicit ergo sic cicerone nil scripsisset pericius. ab antonio ne
interficere. philippica cicerone scripsit librum stilo pulcherrimo & arte
facundissima contra philippum. Unde ipsum librum philippicam uocant unde

Haul 2772
86^u

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

ms. 2826 f. 150v

h. itto indignus prespit. in omni diligentia. in anando. Inueni in thesauris pcta
 cenobii Elery. Cruces aureas. ii. quarū una p. c. s. lapidibus parata. & alias q. uci
 culas auro & gēmis ornatas. v. Sigilla auro & gēmis decorata. ii. p. i. a. s. ii. unā
 argenteā & alterā auro & lapidib. paratā. ambasq. scis reliquis. Quis i. edomus.
 & quatuor elefantinas. Acerrā argenteā. i. Vexilla. vii. Crucē dñi argenteā. i.
 Capsas argenteo paratas. iii. Tabellas argenteo coronatas. ii. Altare argenteo
 & obrix paratū. i. Calicē argenteo cupatē. i. & fialas argenteas. ii. Casulas ii.
 y. Stolas. ^{vii} _{iiii}. de serico factas. fanones. v. Albas. ^{vii} _{iiii}. de serico. ^{vii} _{iiii}.
 humeralia. ii. Dalmaticas. ii. Toccos. ii. Turbulū. i. palliola. vi. Cortinā de
 serico factā. i. palliolū plumatū. i. faciterculas. iiii. parū. i. serico & acuminē tēca.
 Offertoria. fanones. iiii. Puluina. iiii. Bibliotheca. i. Genesim. i. psalteriū.
 u. i. i. i. i. i. Machabeos. i. i. i. i. i. Textū argenteo & elef. paratū. i. Exeun
 gelū speciale. i. Collectaneū. i. Lectionaria. iii. Missales. iii. Omelias. ii. Expo
 sitionē sup salomōne. Canonē. ii. Passionale. i. Epistolā pauli. Epistolā Albini.
 Computū. i. Glosam. i. Etimologia Isidori. Vitapetrū. Antifonariū. i.
 Librū in uentionis scā crucis. Vitā scīe marie. Vitā scī Michael. Vitā omniū
 scōr. Vitā scī i. mol. i.

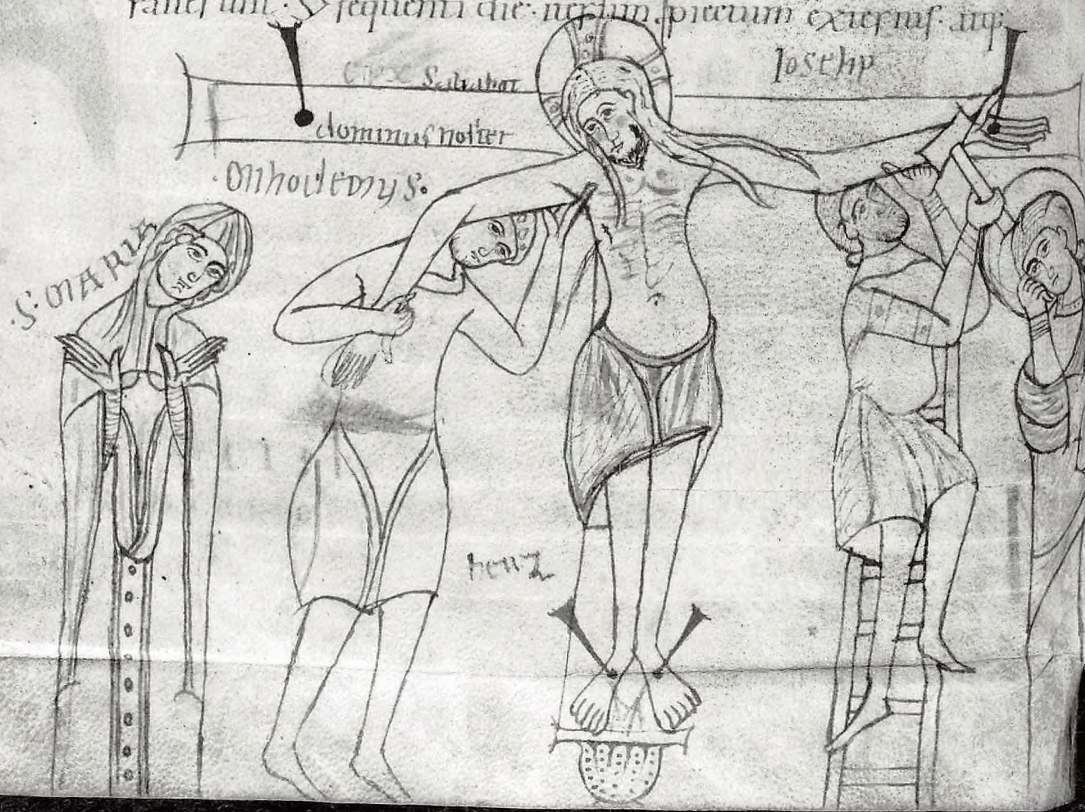
London BL. Harley 2826, fol. 150v

F. Parly, Ein Dokument aus d. Brat. Mus. für
Gesch. d. Pfarrei Eller an der Mosel, in: Arch.
f. mittelrhein. Kir.gesch. 8 (1956) 348 - 350, hier
Abb. hinter S. 348; Parly datiert ca. 900

soluere. nullam inuisibili iudicio constitutas. **GREGORI**

Numquid nam **SEIRE** in hac adhuc carne non erat. qui audi-
ebat. & cumq; ligaueris sup iram erit ligatum & in celis.
& que solueris sup iram soluta erunt & in celis. Cum nunc uice
& ligando & soluendo opinemur. qui locum sei regimini fide
& moribus tenent. Sicut tamen ualeat homo de ira celi & ire
conditor mirum ueni celo. Atq; ut iudicare caro & iam despi-
ritibus possit hoc ei largi dignat' e' facit. p' hominib; d's caro. q'
inde surrexit ultra se infirmitas nri. unde subse infirmata
e' firmata di. **SEIREVS.** Cum uirtute signor' con-
corditer loquimur ratio uerbor'. **XXIII. GREGORI.**

Quadam quoq; die dum quidam eius puerulus monachus pa-
renses suos ultra qua' debeat diligens atq; adeor' habitaculu' in-
dens sine benedictione monasterio exisset. eode' die mox
in adeos puenit. desinca' e' cumq; dei sepulch' die altero p'ietum
foras corpus eius in uicium e'. Quod rursus tradere sepulture ex-
rauerunt. S' sequenti die. n'rum p'ietum exierunt. atq;

Hasl 3011
334

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

inhumatum sicut prius inuenerē. Tunc concite ad benedicti patris
uestigia currentes. cū magno fletu p̄cuerunt. ut ei suā. graciā lar-
giri digraretur; Quib; uir dī manu sua p̄tinuis cōmunionem
dīuici corporis dedit dicens; Ite atq; hoc dīuicū corp' sup pectus ei
cū magna reuerencia ponite. eumq; sepulture sic tradite; Quod
dum factū fuisset. susceptū corp' eius t̄ia tenuit. nec ultra p̄iecit;
Perpendis p̄are. apud ihm xpm dīm cui meriti iste uir fue-
rit. ut eius corp' etiam t̄ia p̄iecerit. qui benedicti grām non haberet.

PERPENDO plane. & uehementer stupeo. **PETRVS.**
GREGORIVS. XXV.

Quidam autē ei monachus mobilitatē mentē dederat. & p̄manere
in monasterio nolebat; Cūq; eū uir dī assidue corripere. & fre-
quenter admonere. ipse uero nullo modo cōsentire in congregaci-
one p̄sistere. atq; importunis p̄cib; ut laxaret̄ immunere. quadam
die isdem uenerabilis pat̄ numeratus. eius tedio affectus. uat' iussit
ut discedere; Qui mox ut monasteriū exiit. cont̄ se assistere ap̄to
ore. draconem intinere inuenit; Cūq; eū isdem draco q̄ apparu-
erat deuorare uellet. cepit ipse tremens & palpitans magnis uocib;
clamare dicens. Currite currite. q̄a draco iste me deuorare uult;
Currentes autē fr̄s draconē minime uiderē. sed tremēte atq; palpi-
tante monachū ad monasteriū reduxerē; Qui statim p̄misit nūq̄m
se esse iā a monasterio recessurū; Atq; ex hora eadē in sua p̄missi-
one p̄mansit. quippe quiscū uiri oracionib; cont̄ se assistere
draconē uiderat. quē p̄us n̄ uidendo seq̄bat; **XXVI.**

SED HEC hoc silendū puto. q̄d illustri uiro ap̄tonio
narrantē cognoui. Qui aiebat patris sui puerū morbo defantino
fuisse correptū. ita ut iā pilis cadentib; cutis intumesceat. atq;

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

Luspicant discant. cum carne animam non finire. **GRIGORI**.
 laboriosum ualde hoc opus. & maxime occupato animo. atq. ad alia
 tendenti. & si sunt quib. p. de ualeat. uoluntate meam. p. cul dubio
 p. pono ualitati. p. ximox. ut in quantum dō largiente ualucro.
 quod anima p. carnem uiuat. sub sequenti hoc quarto uolumine de
 monstrabo. **EXPLICIT. LI. B. F. R.**

TERCI v. Steodericus depinxit hanc imaginē. Gregoriū papam.

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

OSTI QVAM DEFRA
diti gaudiis. culpa exigente pulsus ē p̄mus huma
ni generis parens inhumis exiliū atq; eceitatis qm̄
patimur criminan uenit. quia peccando extra se
mē ipsum susus. iam illa celestis patrie gaudia que
p̄us contemplantur uidere n̄ poterat. In paradiso q̄p
pe homo assuetus ubo di p̄sui beatorū angloꝝ sp̄itibz
cordis mundicia & celsitudine uisionis inter ēē. f̄ p̄ quam ^{huc} cecidit.
ab illo quo implebat m̄us homine recessit. Eximus uidelicet carne
nos inhumis exiliū eceitatis nati. audi m̄ quidem ēē celestem patriam.
audim⁹ ei⁹ ciues angloꝝ di. audim⁹ eorundē angloꝝ socios sp̄s iustoz
p̄fectoz. f̄ carnales quiq; quia illa inuisibilia scire n̄ ualem⁹ p̄ exp̄m
tum dubitant utrumne sit q̄ corporalibz oculis n̄ uident. Que nim
rum dubitas p̄mo parens n̄rō ēē n̄ potuit. Quia exclusus a paradisi
gaudiis. hoc q̄ amisit. Am̄ uiderat recolebat. Maui sentire uel recole
re audna n̄ possum⁹. quia eoz nullus sic ille saltem de p̄terno exp̄imen
tum tenet. Ac si cum p̄gnans mulier mittat in carcerē ibiq; puerum
pariat. q̄ n̄r puer in carcerē nutrit⁹ & crescat. Quia si fortasse mat̄
que hunc genuit solem. lunam. stellas. montes. & campos. uolantes. aues.
currentes equos nominet. ille ū qui ^{est} in carcerē natus. & nutrit⁹. nihil ali
ud qm̄ tenebras carceris sciat. Et hec q̄dem ēē audiat. f̄ q̄a experi
m̄tum n̄ nouit. ueracit̄ ēē diffidat. Ita in hac exiliū sui eceitatis nati ho
mines dū ēē summa & inuisibilia audiunt. diffidunt. an uera sint.
q̄a sola hec infima. in q̄b⁹ nati s̄ uisibilia nouer⁹. Unde facium ē. ut
ipse inuisibilium & inuisibilium creator ad humani generis redempti
onē unigenit⁹ patris ueniret. & sem̄ sp̄m ad corda n̄ra mitteret.
quaten⁹ p̄ eum inuisibilem crediderimus que adhuc scire ex p̄m̄mo

Hailey 3011
712

British Library Reproductions
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

IN NOMINE SEPTUAGINTATIS
INCIPIT TRACTUS SEI AMBRO-
SII EPI ET CONFESSORIS
DE OFFICIIS LIBER

PRIMVS.

Non arrogans ui-
deri arbitror. si
inter filios susci-

piam affectum docendi. cū
ipse humilitatis magister
dixerit. Venite filii audite
me. timorem dñi docebo
uos. In quo licet et humi-
litem uerecundie eius
spectare et grām. Dicendo
enim timorem dñi. qui cō-
munis uidetur esse omnibus.
expressit insigne documen-
tum uerecundie. Et tamen
cum ipse timor initium
sapientie sit et effector bea-
titudinis. quoniam timentes

sunt sacerdotii necessitudo.
Dedit enim dñs quosdam qui
dem aptos. quosdam autem
prophetas. Alios uero euan-
gelistas. alios autem pastores
et doctores. Non igitur mihi
aplorum grām uindico.
Quis enim hoc audeat. nisi quos
ipse filius elegit dñi. non pro-
phetarum grām. non uirtutem
euangelistarum. non pastorū
circumspectionem. sed tantū
modo intentionem et diligen-
tiam circa scripturas diuinas
opto assequi. quam ultimam
posuit apls inter officia scōrum.
Et hanc ipsam. ut docendi
studio possim discere. Unus
enim uerus magister est. qui
solus non didicit. quod homi-
nes doceret. Homines autem
discunt quod doceant. et ab

Ephes. 4.

Al. omnes

primus

Caput. 1.

Episcopi propriū
munus docere
populum.

psalm: 33.

psal: 110.

Harl. 3042

1^v

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

EXPL LIB PRIMIS
INCIP LIB SECVN
DOVS OFFICIORVM
VPERIORE LIBRO

de officiis tractauimus. quæ
conuenire honestati ar
bitraremur. in qua uitam beatam
positam esse nulli dubitauerunt.
quam scriptura appellat uitam
aeternam. Tantis enim splendor
honestatis ē. ut uitam beatam effi
ciant. tranquillitas conscientiae. &
securitas innocentiae. Et ideo si
cut exortus sol. lunae globum &
cetera stellarum abscondit lumina.
ita fulgor honestatis. ubi uero &
incorrupto uibrat decore. cetera
quae putantur bona scdm uolup
tatem corporis. aut scdm scdm cla
ra & inlustrā obumbrat. Beata pla
ne quae non alienis aestimat iudi
cis. sed domesticis pcepit sensibus.
tamquam sui iudex. Neque enim
populares opiniones pmercede ali
qua requirit. neq; pro supplicio pa
uet. Itaq; quo minus sequitur glo

habent inquit mercedē suam.
Honestatis igitur est. ut misericord
am facere. uel ieiunium deferre
in abscondito. ut mercedem uidea
ris a solo dō tuo quaerere. non et
am ab hominib; . Nam qui ab ho
minibus querit. habet mercedem
suam. Qui autē ad dō. habet uitam
aeternam. quam prestare non po
test nisi auctor aeternitatis. sicut
illud ē. Amen amen dico tibi ho
die mecum eris in paradyso. Unde
expressius scriptura uitā aeternam
appellauit eam quae sit beata. ut
non hominū opinionib; estimando
relinqueret. sed diuino iudicio cō
mitteret. Itaq; philosophi uitā be
atam. Alii in non dolendo posuerunt
ut hieronimus. Alii in rerum scien
tia. ut Ceryllus. qui audiens ab Ari
stotele. et Theophrasto. mirabiliter lauda
tam ē rerum scientiā. solam eam
quasi summum bonum posuit. cum
illi eam quasi bonū. non quasi solū
bonum laudauerint. Alii uolupt
te dixerunt. ut epicurus. Alii ut

Haul 3042
32^r

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

amplius gaudet quia am-
plius fleuit. Exutus aqua
rū descenderunt inquit
oculi mei. Iohannes mul-
tum plorauit & reuelata
sibi dicit xpi mysteria. At
uero illa mulier que cum
esset in peccatis & deberet
 flere gaudebat & ueste
purpurea atq; coccinea
operiebatur. & auro se mul-
to & preciosis lapidibus or-
nabat eterni fletus luger-
erumnam. Merito repperi-
untur qui sepius agenda
poenitentia putant quia
luxuriant in xpo. Nam si uere
agerent poenitentiam. iteran-
dam postea non putarent. q̄

dis orationibus. uiuendum ita
ut uitali huic moriamur usu.
Se ipsum sibi homo abneget.
et totus mutetur. sicut quenda
adulescentem fabulae ferunt.
post amores meretricios pere-
gre profectū. & abolito amo-
re regressum. postea ueteri ei
occurrisse dilectae. Que ubi se
non interpellatā mirata hinc
putauerit non recognita. rur-
sus occurrens dixerit ego sum.
responderit ille sed ego non
sum ego. Unde bene dñs ait.
Qui uult post me uenire abne-
get semetipsum sibi & tollat
crucem suā & sequatur me.
Etenim qui mortui et consēpul-
ti xpo sunt non debent iterum

Matth: 16.

Harl 3042
140v

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

quia pauperes morte mulieris
ingemiscabant. Ioco ipsi petro
statim remisit. quia amarissi
me fleuit. Et tu si amarissime
fleas. xps a te respiciet. culpa
discedet. Vlnus enim doloris
abligat luxuriam criminis. er
roris delitias. Ita dum dolemus
admissa. admittenda excludi
mus. & fit quaedam ^{emendatio} de demona
tione culpe. disciplina inno
centiae. Nihil ergo reuocet apo
nitentia. Haec tibi communis
cum scis est. Utinam que imitan
da talis. qualis scorum deplora
tio. Dauid manducabat sicut
panem cinerem. & potum suum
lacrims temperabat. Ioco nunc

psalm: 101.

quia sicut unum baptisma
ita una penitentia que tam
publice agitur. Nam cotidie
nos debet penitere peccati.
sed hec delictorum leuorum
illa grauiorum. Facilius aut
inueni qui innocentiam serua
uerit quam qui congrue ege
rint penitentiam. An quisquis
illam poenitentiam putat ubi
adquirendae ambitio digni
tatis. ubi uini effusio. ubi ipsi
us culpe conugalis usus. Re
nuntiandum saeculo est som
no ipsi minus indulgendum
quam natura postulat. Inter
pelandus est gemitus. inter
rumpendus suspirius. sequestran

HAR 3042 140^v

INCIPIT LIBER OFFITIORVM
TERTIVS

Capit. 1^m

Quod sancti et
in quiete maxima
opentur et mra,
ostenditur ex Moyse
et Heliseo.

Psalm: 38.

Prov: 5.

David ppheta docuit nos tam
quam in ampla domo de-
ambulare in corde nostro.
et conuersari cum eo tamqua cum
bono contubernali. ut ipse sibi di-
ceret et loqueret secū. ut ē illud.
Dixi custodiam uias meas. Salomon
quoq; filius eius dicit. Bibe aqua
de tuis uasis. et de puteis tuorum
fontib; hoc est tuo consilio utere.
Aqua enī alta consilium in corde
iuri. Memo inquit alienus. parti-
ceps sit tibi. Fons aquae tuae sit
tibi. pprius. et iocundare cū uxo

monte totam legem complexus
est. et in illa solitudine qui cū eo
loqueret non defuit. Unde et da-
uid plus est. si cū aliquo loquatur.
qua ipse secū. Transibant apti.
et umbra eorū curabat infirmos.

Tangebant uestimenta eorū. et
sanitas deferebat. Sermonem
locutus ē helias. et pluuia stetit.
nec cecidit super terrā tribus
annis et .vi. mensib; Alterū locu-
tus est. et ydria farinae non defecit.
et uas olei toto famis diuturnae
tempore non ē exinanitū. & qm
plerosq; delectant bellica. quid
est prestantius. exercitiis. mag-
nis lacertis. an solis meritis con

Psalm: 48.

Art: 5.

3. Reg: 17.

HARL 3042 f51v

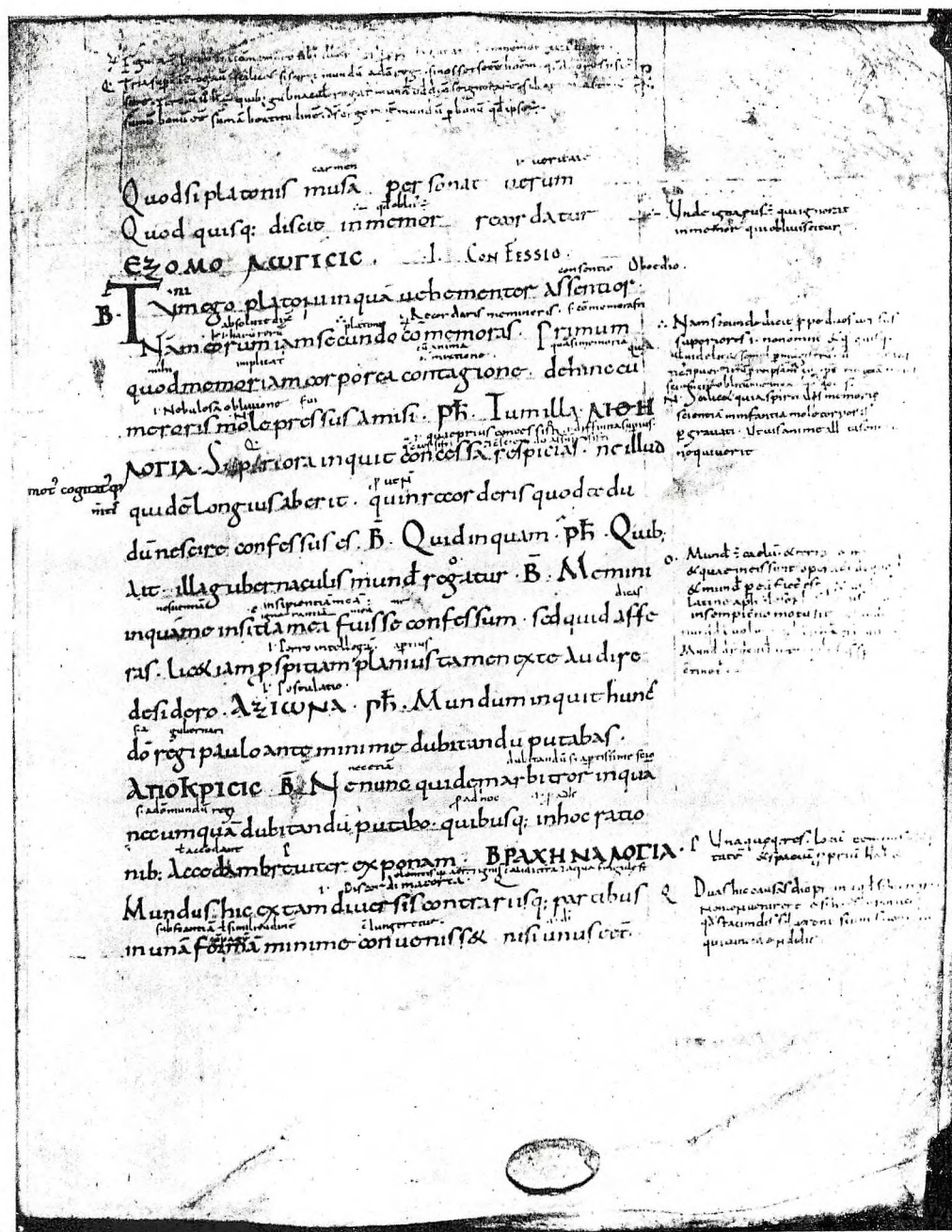
re quae ē tibi aiuuentute. Cer
uus amicitiae. et pullus grarum.
confabulent^r tecum. Non ergo
prius scipio sciuit solus non eē
cum solus eēt. nec minus otiosus.
cum otiosus eēt. Sciuit ante ip
sum moyses. Qui cū taceret cla
mabat. cum ociosus staret. prelia
batur. Nec solum preliabatur.
sed de hostib; quos contigerat
triumphabat. Adeo ociosus. ut
manus eius alii sustinerent. Nec
minus quā ceteri. nec otiosus qui
ociosis manib; expugnabat hos
tem. quē non poterant uincere
qui dimicabant. Ergo moyses.
et in silentio loquebatur. et in
ocio operabat^r. Quis autē ma
iora negotia quā huius ocia qui
quadraginta dieb; positus in

fecisse prelium. Sedebat helise
us in uno loco. et rex syriae
magnā belli molem inferebat
populo patrum. Diuersisq; con
siliis acerbabat fraudibus.
et circū uenire insidius molieba
tur. Sed om̄s eius apparatus pro
pheta deprehendebat. et uigore
mentis p̄ grām dī ubiq; p̄sens. cogi
tationes hostium suis annuncia
bat. et monebat quib; cauere
locis. Quod ubi regi syriae mani
festatū est. misso exercitu. clau
sit p̄phetā. Orauit heliseus. et
om̄s eos cecitate percuti fecit. et
captiuos intrare in samariā. qui
uenerant obsidere eū. Conferam^r
hoc ocium cū aliorum ocio. Alii
enim requiescendi causā abdu
cere animum a negotiis solent.

Hand 3042
51v

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

7. Troncarelli, Tradizioni perdute. La Consolatio
philosophiae nell'alto medioevo (1981)

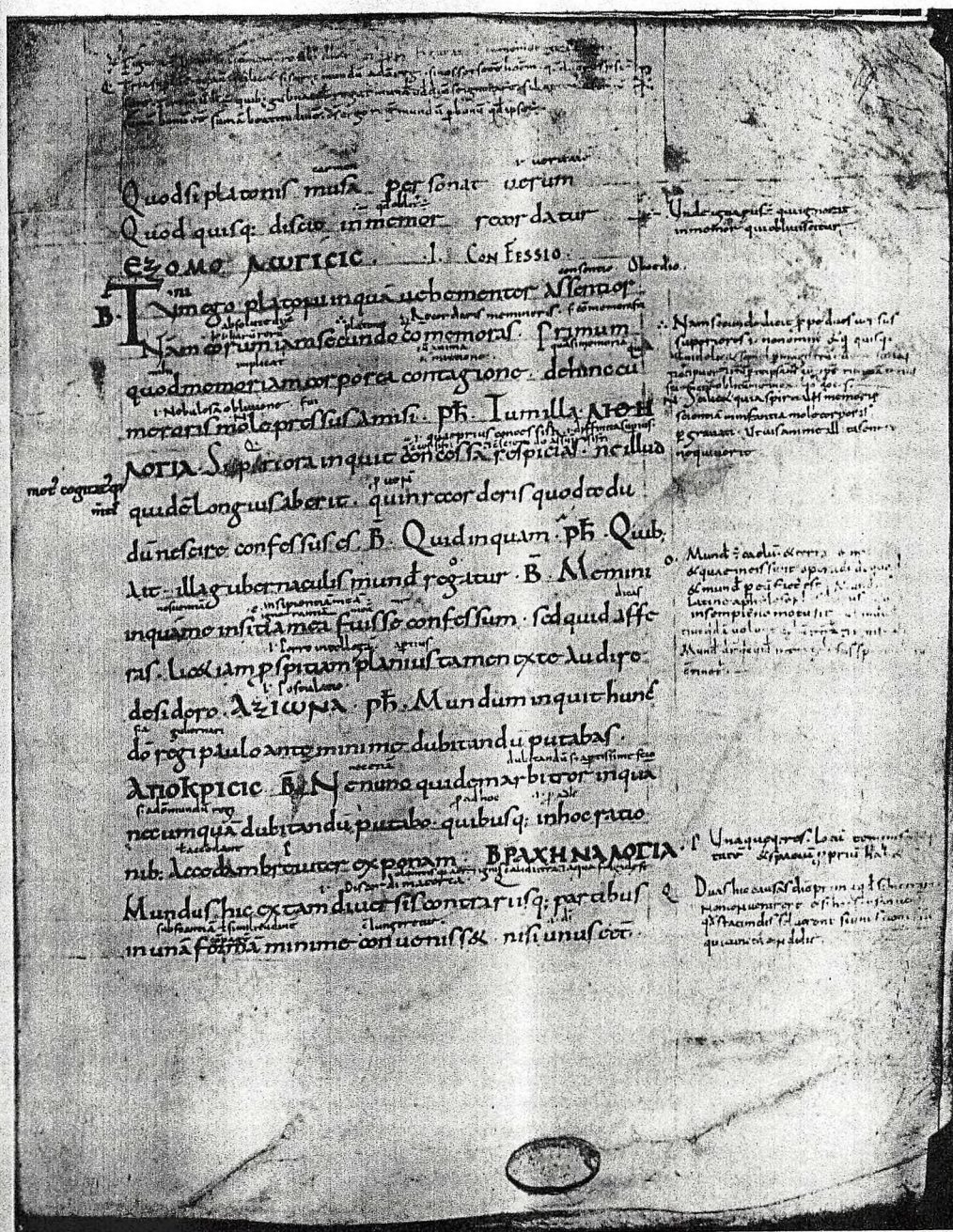

TAV. VII. LONDON, British Libr., Harley 3095, f. 69r. Le notazioni retoriche.

e che non per-
 iones è infatti
 Cassiodoro ci
 minio designa-
 un ideale este-
 della *Consola-*
 ricorda ai suoi
 e nei Padri:
 nes, multa per
 am, multa per
 um, multa per
 ose delle quali
 tris visum est,
 a questo pro-
 più specifico e
 tà strutturali »
 tilizzò un vero
 esattamente, di
 e propri, che
 la stessa *Expo-*
 dell'opera ⁸². Il
 » dalle opere
 o » universale,
 e premessi alle
 siodoro accen-
 enu très vieux
 marges de ses

riferisce esplicita-
 ne (paragrafi, capi-
 eata l'esigenza di
 in modo evidente
 manoscritti della
 cesso di *rubricatio*
 mplice espediente
 ma ambiguità.
 MYNORS, 69.
 XIII; xv; 2. Nel
 « diacritici » cas-

ioteca di Alençor
 Vaticana (X sec.).

TAV. VII. LONDON, British Libr., Harley 3095, f. 69r. Le notazioni retoriche.

F. Troncarelli, *Tradizioni perdute. La "Consolatio
 philosophiae" nell'alto medioevo (1981)*

Primicerius: ppositus missus qui dirigit ad principem

Apocrisarius qui sup omes epis est

Secundicerius: Scds a primicerio quasi ppositu decanus.

Nomenclator: Administrator rei publice comes palatii.

Seriniarius Archicancellarius.

Archarius qui arca pecuniaru i gazophilacium puidet.

Sacellarius: qui sacellos portat

Nosochoium: Locus in quo egrati curantur.

Xenodochium: Locus uenerabilis in quo peregrini suscipiunt.

Ptochotrophiu: Locus in quo pauperes & infirmi pascunt.

Orphanotrophiu: In quo orbatu pueri pascunt.

Brecho trophium: In quo Infantes caroz Nutur

Gerontochomiu: Locus in quo pauperes & senes curant.

Primus in orbe dies lucis primordia sumpsit.

Alter splendit lucis celum firmauit in horis.

Tertius undis agum mare dat cum germine terra.

Quartus habet phebun lunag: & sidera celi.

Quintus plumigeres uolucres piscesq: natantes.

Sextus quadrupedes reptans hominesq: agaces.

Septimus: dno requies his fuit pactis.

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library,
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

Harley 3095

11/12

Angelus domini descendit de celo & accendit revolvit lapidem & cetera superius
NE VA

Salvator

Quis audiat talia die roga facta

Qui cherubin mystice imitamus & unificae quicquid cor sanctam
ymnum offerimus. Omnem pium mundanum deponamus sollici-
tudinem sicut regem omnium suscepturi. Cui ab angelis inuisi-
biliter ministrantur cur ordi-
Locis igitur praetoriorum vocis. Te praecamus crucis sanctae
domine sabaotit qui replez mundum gloria tua ut corda & ope
nostra repleas laude tua. Quatinus cum angelis ac uia &
cum sanctis pueris tuis ac uocis purificati uisus. Digne obiciamus
mus. Osanna in excelsis. Haec est fides catho-
lica ut unum deum in trinitate
in unitate ueneremur. Domine iesu xpi rex glorie libera
Domine iesu xpi rex glorie libera animas omnium defunctorum
de manu inferni & de profundo lacu libera eas de ore leonis ne ab-
sorbeat eas tartarus nec dant morsuris. Sed signifer sanc-
tus michael representat eas in lucem sanctam quam olim
abrahae promissit & cetera. Amen. ei us.
NE V

Xps resurgens ex mortuis iam non moritur mors illi nondum
nabitur

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

Harley 3095

111 ✓

in perpetuum atq. in ætænum debitas finibus pmanuros
solumq. eē. pmiū beatitudinis contemplationē conditoris.
tanta diugetur quanta a creatā ad creatorem fieri
potest; Ut ex eis reparato angelico numero. supna illa
ciuitas impleatur. Ubirex est uirginis filius. ibi uerit
gaudiū sempiternum. delectatio cib; opus laus ppetua
creatoris; FINIT; BOETII. ADuersus NESTORIŪ

PRO PERSONA ET NATURA

DOMINO SCO AC VENERABILI PATRI IOHANNI
DIAcono. BOETIUS FILIUS.

^{collocat} ^{expectat} ^{in consilio}
Anxie te quidem diuq. sustinui. ut de re que in conuentu
^{uener}
amota est questione loqueremur; Sed qm̄ actu quom
^{discreuit} ^{pp̄fēto acceptat accipit}
nus uenires occupatione distentus es. & ego in crastinam
^{manifesto}
constitutus negotiis implicabar. mando litteris quæ corā
^{in synodo. synodus q̄ conuenit}
loquenda seruaueram. Meministi enī cū in concilio lege
ret epistola recitata euticianos ex duab; naturis xpm̄
^{sic n. eutiches} ^{sic nestorius}
consistere confiteri induab; autem. eē. negare. catholi
cosū utriq. dicto fidem p̄bere; Nam ex duabus eum na
turis consistere. & induab; apud uere fidei sectatores
^{meministi} ^{p̄motus}
æqualit̄ credi; Cuius dicti nouitate p̄cussus. harum

Harley 3095
132^u

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library.
If you intend to reproduce this copy
in any form please contact
Reproductions Accounts,
Tel: 071-323-7755

1
Quanto cumq. tempore indiuisis legib9 cuius-
cūq. timentis dñm intentus fuerit animus.
Tantum el. g. quae uera sunt discat.
Et discendo sapiens efficitur. quia lux oculorum
cordis ē eius in lege. & uirtus dī patris & sapientia
xpī. & quasi pate factis ianuis caeli ore proprio
dī audierit. exultat in lege. aliquid uere sapi-
enter addiscens. Unde sapientia dī hominem
sistere non patitur. Compellitur ipsa ueritate
cozente loqui. ut & alios sapientes efficiat.
Sapientiae uero qui uinctus. inuidere non nouit.
Quapropter sapiens uult. p sapientiam dī. aqua
sapiens effectus ē. Ber dicta inuidencia p quā
mors dominatur & regnat. Omnes homines
in mundo sapientes existere. & praedicum enī
sit esse in lege. quod multitudo sapientium
sanitas ē orbis terrarū. Igitur cum ex lege
saurib. coram sapientia duce. tractatus foret.
opponeretur. Quae ab hisdem. mundi initium
finemq. eius pānitus a nobis scire non posse.
quod alii adfirmant plus xx. mil. annos ha-
bere unum mundum. Alii initium & finem
cidare nolentes. alii. initium concedentes.
aeternum fore uoluerunt. Ad haec ego aio

13
repte iudex. ann. cui. Postea hebreos indictione sua
redigunt amantē. anni. cui. qui cum temporib. poste-
riorum iudicium copulant. secundum iudeos traditio-
nem septe in libro iudicium. post quem esebon. anni.
cui. Ab aetate moysen usq. ad semetipsā supputare ait
anni. ccc. Post esebon labaion. anni. cui.

HISTORIA DARETIS FRIGII DE ORIGINE FRANCOX.

Eodem itaq. tempore apud grecos regna que inter
mare magnum grata uel sita sunt. regnum primus
& maximus pelias celebrē habebatur. Omneq. reges
grecorum quasi imperio subiacentes eius consilio obge-
dienter regēbat. Fraterq. ei pxiimus ex fratre gentis
iam defuncto supstēs. neposq. illius regis. laon no-
mine. uir egregius atq. efficax strenuus. Quippe &
pcerus utilis ualde consilio. corde & animo fero-
cissimo. cui pelias rex auus eius inuidia molebat.

Obuidu^{enī}stram ipsius circa eum corde duplici machin-
batur. eoq. destitpe eius nullus tam sapiens & uelacis-
simus ortus fuisset. Uocauitq. eum. & ait ei; pelle
maurazam audi omne magnitudinis opere. inaudi-
to & inenarrabilē pictam apud colces. qui cumq.
enim de semine meo illam inde mihī quolibet ingenio
uel qualibet arte deferre potuerit. tunc post me
regnum meum obtinebit atq. successor existet.

905276

71

1472 y 37741

115.

1

The British Library

2

3

4

¶ In nō loco.

117.

h. d.
recte estimat
ambire.

int se constitutorū natūlia loca ee optimā. Beanima non est q̄stio.
 Anima q̄ppe corporalitatis hui mundi spiritus contineri in pudentis
 simū est. Corpis aut si iste aer locū est. sequi ut q̄rta pars sui locū sibi
 sit. Nam omne corp⁹ uisibile. nūq̄ paritib⁹. ēstare omib⁹ notū est. ex
 igne uidelicet. aere. t̄ra. aqua. Nil aut irrationabili quā ut totū
 corp⁹ sui parte locari p̄tēt. Totū siquē omis suas partes cōp̄mde
 non aut pars totū hē si corp⁹ in isto aere. utim in suo loco ēē dī
 sequi nullū certū locū. ibi posse habere. Iste uenī aer semp̄ circa
 t̄ra uoluit. ac phoe uno rotēq; t̄ris spatio. innumabiles locos ha
 bere. corp⁹ eo constitutū necesse ē qd̄ nulla rāone concedit. Loc⁹
 enim instatū ē nullo motu uariat. Sic q̄ q̄ ī flumine stat illā par
 tē fluminis n̄ pot̄ retinere. ut possit dicere certū locū fluminis pos
 sīdē. cū ēstet sine ulla t̄ermissione illud transire. ita nemo debet
 dicē locū corp⁹ sui hē aere sine ulla t̄ermissione mobile. nulloq;
 t̄p̄is mōtūo stantē. Si siquē obierit t̄ra qm̄ sēp̄ stat corp⁹ uirē
 locū appellari. sicut t̄ra mat̄ie corp⁹ n̄ locū. Quā uirē uenī
 audeat dicē mat̄ia corp⁹ eox dē ēē locū p̄ferti cū mat̄ia p̄fēptā
 ēstūta. nec ī motu. nec ī statu. Inmotu n̄ ē qd̄ n̄ dū inchoat cer
 ta forma ētinere. nā p̄formā mouet mat̄ia. Instatū n̄ ē qd̄ n̄ dū
 finē sue p̄fectionis possidet. statū siquē finis motionis ē. Quā q̄
 mat̄ia corp⁹ pot̄ locū corp⁹ ēē q̄ extra ēficiet. cū & ipsa ī ipsa
 nullo certo loco seu ī seu forma ētūseribit. nulla certa rōne
 diffinit. n̄ p̄negatione. Regat̄ enī aliqd̄ ēē eox q̄ s. cū extra uī
 que creatas. ēdita ēē credunt. Iē si partes hui uisibilis mundi
 nostrorū corp⁹. secl̄ aliorū locas. loca n̄ra sēp̄ ēē n̄ possunt. Bū enī
 partes corporis soluti animal̄ ad sedes suas nat̄ales sep̄ati miscem̄
 ut unū cū eis sint. n̄ ut iēd̄ sint ueluti aliqd̄ ī aliq̄. Qd̄ enī reddet
 aeri. aer erit. n̄ q̄ si ī qd̄ loco aer ē statū. n̄ ut ē fusio qd̄ corp⁹
 sit. si mirabili nat̄e modo unq̄sq; partē suā p̄a ī singulis habebit
 elem̄tis totū p̄totū. n̄ ī parte partē ita ut r̄surrectionis tēpe null⁹
 accipiat n̄ qd̄ suū ē. sic multorū luminariū. lux simul ē ēiuncta

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

De 17o est Malum neq; fca 2 no 10 dno

possidet inq̄ntū corp' ē intelligibile inq̄ntū aīa 7 iō humana
 nata ē q̄dā medietas coniungens duos rerū extremos t̄minos sin
 sup̄mū uidet intelligibilis eētie infimū ū corp̄alis subē. Hol
 la enī ē eāā a sumo usq; deorsū q̄ in hōie n̄ rep̄at. 7 iō officina oīū
 noīarū. In ea siq̄d oīa ōfluunt que ad dō condita sūt unāq; armoni
 am ex diuisis natīs ultimā q̄b̄dā distantib' sonis ēponit. ū diuisio
 oīū p̄ media conexione p̄grediens in dō accipiat finē p̄unitatē
 ascensionis inq̄ n̄ ē diuisio. B. Nū p̄didit humana natā digni
 tatē suā p̄ p̄uicationē. Non. Nil enī inferi ē in natura
 rerū. quā corp' 7 nil sup̄ q̄ intellectus. Teste autē dō. in
 dō 7 humana intē q̄ ipsum intelligunt nulla creatā int̄
 posita est. Vñ stat p̄ p̄uicationē dignitatē suā n̄ p̄didit
 se s; adhuc retinere. Lep̄ siq̄d aīe n̄ aufert acie int̄ inq̄
 imago creatoris dōta ē. B. Oīū creatarū subarū q̄ndā
 mirabile cōpositiōne in hōie p̄spicio. A. Subarū diuisio
 q̄a dō cepit in masculo 7 femina. finē fecit. harū itē adu
 natio ab hōie inchoat. 7 addm̄ ascendit. inq̄ oīa unū sunt.
 Incipit q̄ ab hōie natarū a diuinitate p̄gram saluatoris inq̄
 ut ait apt' n̄ ē masculus neq; femina q̄ndo humana natā
 in p̄stinū statū restaurabit. Maximo q̄ppe asserente si
 p̄m' hō n̄ peccaret. natē sue participationē in duplicē
 sexū n̄ pateret. s; in p̄mortalib' suis radib' in quib' adima
 ginē dī condit' est. immutabilē p̄manet. f. s; nāq; solūm
 hō in simplicitate sue natē eoq; in q̄scī angli multiplicati
 sunt. intellectualib' nūmo multiplicaret s; reatu sue
 p̄uicationis natē sue diuisione in masculū 7 feminā est
 passus. Et quo ille diuinū modū multiplicationis sue
 obseruare noluit. ipecorina corruptibilēq; ex masculo
 7 femina numerositate iusto iudicio rēdact' ē. 7 in mul
 tiplices uarietates q̄litarū 7 q̄ntitatū diffarūq; unius
 forme. Siq̄dē diuinas hōiū ase ipsis q̄ unī cuiq; species.

opposit

homo ante
peccem

obseru

In diuinas
hōiū.

19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Order No. 05533

Folio 8v

MSS. No. 4401 3851

The British Library

cms. ins.

British Library Reproductions
Copyright held by the British Librai
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

18

Toto
s thoe
cora
an petin
diceba mo
T tale

2 Vital' mory i scib' nō i Vsh' ley for yadit

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

British Library Reproductions
Copyright held by the British Library
If you intend to reproduce the copy
in any form please contact:
Reproductions Accounts,
Tel: 0171-412-7755

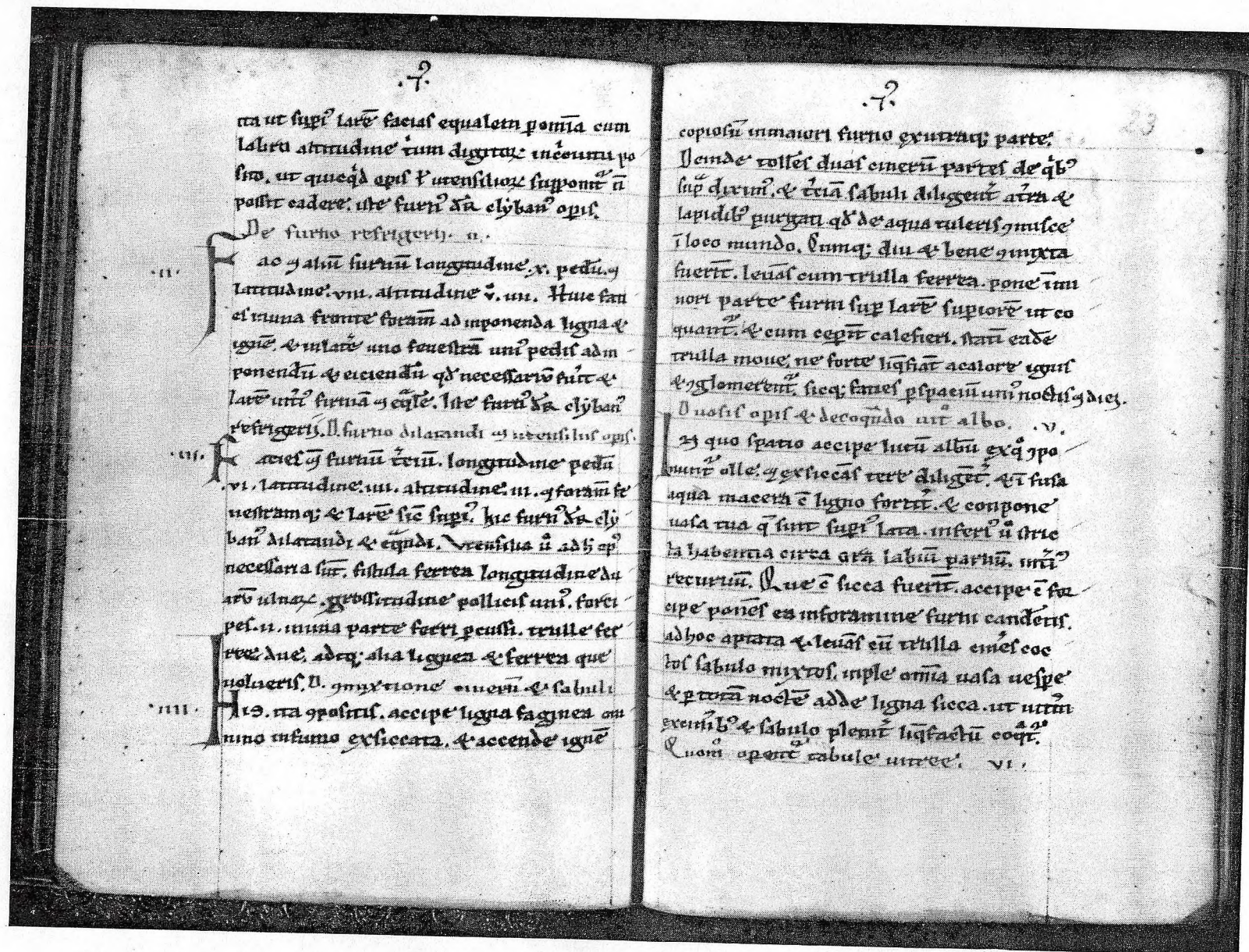

Plate I.—A page from the manuscript in the British Museum, Harley 3915. The page is 15.4 centimeters high

Binetoff, *Mane Studien* 2, S. 178: 1. xii / xiii

Theophilus

J. G. Hawthorne / C. S. Smith, On divers Arts. The Treatise of
Theophrastus (1963), (Tap. h. v. p. 58) Pl. I

Brückner SMAN 14, Taf. 76

ἄρουρα	Seget	κεφαλαίαι	Fossiles
ἐπισπία	Spica	καλλεῖται	Putatores
πύρος	Humili	τρυγῆται	Indemnatores
σίτος	tritici	μισθῶται	Mercenarii
κρίσις	Hordeū	ποιμνῆ	Pastor
κυάμος	Faba solida	ἀτελῆ	Grox
ἐρεσμός	Faba fracta	καρποί	Fructus
πυρίσκη	Tisana	πύρρα	Furfures
φακίς	Pisum	ἀγροστίς	Gramen
χοναρός	Alia	στύβη	Stipa
ερεβινθαός	cicer	καλὺβη	Cara
θερμοί	Lupini	φρακμός	Epis
φασίλοι	Fasoli	ἀντρον	Antrium
κενχρός	Miliū	ἀγρονομός	Ulicus
μηκών	Papaver	ἀγροφίλαξ	Saluarius
θάϊς	Fenogrecū	κύκλεϋτης	Circitor
κορτός	Fenum	Περιεστράτης	DEMILICIA
δεσμύς	Manae	Παρεμβολή	Castra
ἀλῶ	Arca	στρατιῶτης	Miles
ἀλωντός	Trutina	ἡγεμών	Perfectus
τρυγέτος	Indema	χιλίαρχος	
ωρίμων	Maturū	ἐκατοντάρχος	Centurio
ροζ	Acinū	τάξιάρχος	Decatur
στεμφύλις	uinacia	πρωτοστάτης	Princeps
πικάρτον	Tectū	σημιοφόρος	Signifer
ἀμνός	Torcular	ναυάρχος	Navarchus
σίτοβολον	granariū	δεκάδερκης	Decurion
κίπος	ortus	πεζοί	Pedites
παραδύκος	romariū	ἵππεις	Equites
οἰκονομός	Ulicus	τοζοταί	Sagittarii
ἀκροίκοι	Rustici	φύλακες	Custodes
ἐργαταί	operarii	καρπῶται	Speculatores
		πολεμιοί	Hostes

PROLOGVS QVATVOR EVANGELIOX.

Plares fuisse qui euangelia scripser. et lucas euangelista
testatur dicens. Iniquidem multi conatis ordinare narrationē rerū.
quę in nobis completę sunt. sicut tradider. nobis qui ab initio uiderē
sermonē et ministrauer. ei. et perscrutata usq. ad pręsens tempus mo-
nimenta declarauit. Quę aduersis auctorib. edita. diuersarū here-
sim suere principia. ut est illud iuxta egyptios. Thoma. cema-
tham. Thartholomeu. Duodecim quoq. apostolor. et basilidis
atq. appellis. ac reliquorū. quos enumerare longissimū est.
Cum hoc tantū in p̄senturū necesse sit dicere. extitisse quosdā
qui sine spū cōgrā dī conatus sint. magis ordinare narrationē. quā
historię texere ueritatē. Quib. iure potest illud p̄pheticum
coaptari. *He qui p̄phetant. decore suo. qui ambulant p̄ spm
sū. quid dicant dicit dñs. et dñs non misit eos.* De quib. et salua-
tor in egipto iohannis loquitur. *Om̄s qui ante me uener. fures
fuerunt et latrones. qui uener. non qui misissunt.* Ipse enī uidebat.
et non mittebat eos. In uenientib. p̄sūptio temeritatis.
inmissis obsequiū seruaturus ē. Ecclā aut. quę sup. petrā dñi uocē
fundata ē. quā introdux. rex incubiculū suū. & ad quā p̄foram
descensionis occulte misit manū suā. similis ē dā mulier. In alioq.
ceruorū. Quatuor flumina paradysi instar. eructuant. Quatuor
angulos & an̄ulos habet. p̄ quos quasi acha testamēti. & custos
legis dñi. ligat immobilib. uehitur. Primus om̄iū matheus
ē. publican. cognom̄to leui. qui euangelii in iudea beato ser-
mone edidit. ob eorū t. maxime causā. qui hunc crediderant
ex iudeis. Tenequaquā legis umbrā succedente euangelii ueri-
tate seruauit. Secundus marcus interpret apli petri & alexan-
drinē ecclē primus ep̄s. quidn̄ quidē saluatōrē ipse n̄ uidit.

potuerit quoniamque pietates ostensione manifestarum
 maximam produmque confirmat videns eorumque postea per se ali
 & suum molles instruit eos proculque missum seditione
 ascendit in aelum **EXTINCIUNT CAPITULA**

VOHIAQ
QUIDEM
 MULTICOMA
 TISCINTORDI
 HARE HARBA
 TIONEM QUE
 INHOBIS
 CONPLETUSQ
 RERUM Sicut
 TRA DIDE RUM
 HOBIS QUI AB
 INITIO IPSI UI
 DERUNT ET MI

nistri fuerunt sermonis visum est & mihi
 assecuto a principio omnib; diligenter exor
 dinc tibi scribere optime theophile ut cog
 noscas eorum uerborum de quorum eruditus es
 ueritatem

UIT IN DIEBUS HERODIS
 regis iudee sacerdos
 quidam nomine zacharias
 de iuce abia. & uxor illi
 de filiabus aaron. & nom
 eius elisabeth. Erant aut
 iusti ambo. Ante dñm. inec
 dentes in omnib; manda
 tis & iustificationibus
 dñi sine querela. Et non
 erat illis filius. eo quod
 esset elisabeth sterelis & ambo pees
 sissent in diebus suis. Lac tunc est
 aut cum sacerdotio fungeretur in
 ordine uicissue ante dñm. secundum
 consuetudine sacerdotu septe exiit
 ut incensum poneret. ingressus in
 templum dñi. & omis multitudo erat
 populi orans foris horamensi. Apparuit
 aut illi angelus dñi. stans ad extris altaris
 incensi. Et zacharias turbatus est uidens
 & timer irruit super eum. At aut ad illum
 angelus. Hec tuncas zacharia. qm exaudita e
 deprecatio tua. & uxor tua elisabeth pariet

l. clx.
m. xxi.

datum est. multum. quereatur ab eo. & cui
commendauerunt multum. plus p̄sent ab eo.
Ignem ueni mittere in terram. & quid
uolo. nisi ut accendatur. baptisma autem
habet baptizari. & quomodo coarctor usq;
dum pficiatur. putatis quia p̄ce uenire dicit
in terram. non dico uobis. sed separationem.
Erunt eni ex hoc quinq; in domo. unaduersi;
tres in duo. & duo in tres diuidentur.
Pater in filium. & filius in patrem suum.
Mater in filiam. & filia in matrem. Socrus
in inurum suum. & inurus in socrum suum.

l. clx.
m. xxi.

Dicebat autē & dicitur his. Cum uideritis
nubem orientem. ab occasu. statim dicitis
nubis uenit. & ita fiet. Item austru
flantem. dicitis quia aestu uenit & fit.
hy poerite. fiet in terram & exclinostis
plare. hoc autē tempus quomodo n̄ p̄latis.
Quid autē & uobis ipsis n̄ iudicatis qd̄ in h̄i est.

l. clx.
m. xxxi.

Cum autē uadis cum aduersario tuo
ad principem in uia. da operam liberari
ab illo. Hec fite. n̄ habet te ad iudicem. &
iudex tradat te exactori. & exactor mit

tax te in carcerem. Dico tibi non exies in
de. donec & iam nouissimum minutum
reddas.

Luc. 11. 31. 32.
Adierant autem quidam ipso in tempore.
nuntiantes illi de galileis. quorum san-
guinem pilatus miscuit cum sacrificiis
eorum. Et respondens. dixit illis. Sita
tis quod in galileis pommib; galileis peccatores fue-
runt. quia talia passi sunt. Nondico uobis.
sed nisi poenitentiam habueritis omnes similiter
peribitis sicut illi decem & octo. supra quos
cecidit turris in sy. loā. & occidit eos. Sita-
tis quia & ipsi debitores fuerunt propter omnes
homines habitantes in hierosolymis. Nondico uo-
bis. sed si non poenitentiam egeritis omnes simili-
ter peribitis.

Luc. 13. 6. 7.
Dicebat autē hanc similitudinem. Arborē fieri
habeat quidā plantatā in uinea sua. & ue-
nit querens fructū illā. & non inuenit.
Dixit autē ad cultorē uinee. Ecce anni tres sunt
ex quo uenio. querens fructū in ficulnea hac.
& non inuenio. Succide ergo illā. ut quid

mittentem eune Asclona iaculantibus praefert.

xliv Aedificationes templi monstrantibus praemuntur
mutuas & de diversis ultimae temporis temptationibus
futurisplexusidiputanssalvationesdominicaepraeauendas

xlv Dico ad uirtutis solum patrem seire dicens ne seirentes
conseruos uigilare precipit & orare.

xlvi De alabastris unguenti uel pueri iudae traditoris
de preparatione paschae refertur nec non
& de eius mysticae panditur sacramentum.

xlv Indicationis de passionis eius gesta narratur.

xlvi Resurrectionis perinde breuiter ueritate monstrata
quorundam incredulitas elementer arguitur.

et de resurrectione eius breuiter monstrata

BL Stowe 3

Stable?

- 71
- mittentem eum et dona iacebantibus prefert.
- xlii **A**edificatio nri templi monstrumibus prenuuntiat
naturalis & de diversis ultimis temporis temptationibus
futuri splis iudis putans salutem ammonet & precauendis
- xliii **D**ionaduentus solumpatrem seire dicens uelientes
cum seruis iugulare precipit & errare
- xliiii **D**ulcibastro unguenti uel plicione iudas traditoris
de preparatione pasche refectur ore non
et ueritatis eius mystice panditur sacramentum
- xlv **I**udicium de passionis eius gesta narrantur
- xlvi **R**esurrectionis perinde breuiter ueritate monstrata
quorundam incredulitas elementar arguitur
et ascensio atque ad extrinseci concessio uel discipulorum
predicatio signis sequentibus indicatur

EXTLICIUNT CAPITULA